

SEANCES DU LUNDI 20 DECEMBRE 1993
 VERGADERINGEN VAN MAANDAG 20 DECEMBER 1993

APRES-MIDI

SOMMAIRE:

CONGES:

Page 485.

EXCUSES:

Page 485.

COMMUNICATIONS:

Page 485.

1. Cour d'arbitrage.
2. Cour des comptes.
3. Parlement européen.
4. Dépenses en marge du budget.
5. Budgets administratifs.

COMPOSITION DE COMMISSIONS (Modification):

Page 487.

MOTION D'ORDRE:

Orateurs: M. De Croo, M. le Président, p. 487.

DEMISSION DE SENATEURS:

Page 487.

POURSUITES A CHARGE DE MEMBRES DU SENAT:

Page 487.

Ann. parl. Sénat de Belgique - Session ordinaire 1993-1994
 Parlem. Hand. Belgische Senaat - Gewone zitting 1993-1994

NAMIDDAG

INHOUDSOPGAVE:

VERLOF:

Bladzijde 485.

VERONTSCHULDIGD:

Bladzijde 485.

MEDEDELINGEN:

Bladzijde 485.

1. Arbitragehof.
2. Rekenhof.
3. Europees Parlement.
4. Uitgaven buiten de begroting.
5. Administratieve begrotingen.

SAMENSTELLING VAN COMMISSIES (Wijziging):

Bladzijde 487.

MOTIE VAN ORDE:

Spreekers: de heer De Croo, de Voorzitter, blz. 487.

ONTSLAG VAN SENATOREN:

Bladzijde 487.

VERVOLGING TEN LASTE VAN LEDEN VAN DE SENAAT:

Bladzijde 487.

PROJETS DE LOI (Discussion):

Projet de loi contenant le budget des Voies et Moyens pour l'année budgétaire 1994.

Projet de loi contenant le budget général des Dépenses pour l'année budgétaire 1994.

Discussion générale. — Finances. — *Orateurs*: MM. Garcia, rapporteur, De Croo, Hatry, De Roo, Daerden, Moens, Flagothier, Schiltz, Verreycken, Goovaerts, Vancrombruggen, Geens, p. 488.

PROJETS DE LOI (Dépôt):

Page 509.

Projet de loi modifiant la loi du 17 juin 1991 portant organisation du secteur public du crédit et de la détention des participations du secteur public dans certaines sociétés financières de droit privé, ainsi que le Code des impôts sur les revenus 1992 et le Code des taxes assimilées au timbre.

Projet de loi relatif au statut et aux rétributions du personnel enseignant civil de l'Ecole royale militaire.

Projet de loi relatif à la mise en œuvre des forces armées, à la mise en condition, ainsi qu'aux périodes et positions dans lesquelles le militaire peut se trouver.

Projet de loi relatif aux statuts du personnel militaire.

Projet de loi portant statut des militaires court terme.

Projet de loi relatif aux droits pécuniaires des militaires.

PROPOSITIONS (Dépôt):

Page 510.

M. Laverge. — Proposition de loi modifiant les articles 259bis et 259quater du Code judiciaire.

M. Bouchat. — Proposition de loi abrogeant l'article 161 de la loi du 30 décembre 1992 portant des dispositions sociales et diverses.

M. Lenssens. — Proposition de loi modifiant l'article 5 de la loi du 4 juillet 1989 relative à la limitation et au contrôle des dépenses électorales, ainsi qu'au financement et à la comptabilité ouverte des partis politiques.

M. Benker. — Proposition de résolution concernant le Tribunal international contre les crimes de guerre en ex-Yougoslavie.

M. Verreycken. — Proposition de résolution concernant l'amnistie.

MM. Meesters et Cuyvers. — Proposition de résolution concernant la coordination entre le Gouvernement fédéral et les Communautés des politiques de santé en matière curative et préventive.

ONTWERPEN VAN WET (Beraadslaging):

Ontwerp van wet houdende de Rijksmiddelenbegroting voor het begrotingsjaar 1994.

Ontwerp van wet houdende de Algemene Uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 1994.

Algemene beraadslaging. — Financien. — *Sprekers*: de heren Garcia, rapporteur, De Croo, Hatry, De Roo, Daerden, Moens, Flagothier, Schiltz, Verreycken, Goovaerts, Vancrombruggen, Geens, blz. 488.

ONTWERPEN VAN WET (Indiening):

Bladzijde 509.

Ontwerp tot wijziging van de wet van 17 juni 1991 tot organisatie van de openbare kredietsector en van het bezit van de deelnemingen van de openbare sector in bepaalde privaatrechtelijke financiële vennootschappen, alsook van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 en van het Wetboek der met het zegel gelijkgestelde taksen.

Ontwerp van wet betreffende het statuut en de bezoldiging van het onderwijzend burgerpersoneel van de Koninklijke Militaire School.

Ontwerp van wet betreffende de aanwending van de krijgsmacht, de paraatstelling, alsook betreffende de periodes en de standen waarin de militair zich kan bevinden.

Ontwerp van wet inzake de rechtstoestanden van het militair personeel.

Ontwerp van wet houdende statuut van de militairen korte termijn.

Ontwerp van wet betreffende de geldelijke rechten van de militairen.

VOORSTELLEN (Indiening):

Bladzijde 510.

De heer Laverge. — Voorstel van wet tot wijziging van de artikelen 259bis en 259quater van het Gerechtelijk Wetboek.

De heer Bouchat. — Voorstel van wet tot opheffing van artikel 161 van de wet van 30 december 1992 houdende sociale en diverse bepalingen.

De heer Lenssens. — Voorstel van wet tot wijziging van artikel 5 van de wet van 4 juli 1989 betreffende de beperking en controle van de verkiezingsuitgaven, de financiering en de open boekhouding van de politieke partijen.

De heer Benker. — Voorstel van resolutie betreffende het Internationaal Tribunaal voor de oorlogsmisdaden in ex-Joegoslavië.

De heer Verreycken. — Voorstel van resolutie inzake amnestie.

De heren Meesters en Cuyvers. — Voorstel van resolutie strekkende om tussen de federale Regering en de Gemeenschappen een coördinatie tot stand te brengen betreffende het curatief en preventief gezondheidsbeleid.

SOIR

SOMMAIRE:

PROJETS DE LOI (Discussion):

Projet de loi contenant le budget des Voies et Moyens pour l'année budgétaire 1994.

Projet de loi contenant le budget général des Dépenses pour l'année budgétaire 1994.

Discussion générale (Reprise). — Finances. — *Orateurs*: **M. Maystadt**, ministre des Finances, **M. Hatry**, **M. Van Rompuy**, Vice-Premier ministre et ministre du Budget, p. 511.

Services du Premier ministre. — *Orateurs*: **MM. Hatry**, **Geens**, p. 521.

AVOND

INHOUDSOPGAVE:

ONTWERPEN VAN WET (Beraadslaging):

Ontwerp van wet houdende de Rijksmiddelenbegroting voor het begrotingsjaar 1994.

Ontwerp van wet houdende de Algemene Uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 1994.

Algemene beraadslaging (Hervatting). — Financiën. — *Sprekers*: **de heer Maystadt**, minister van Financiën, **de heer Hatry**, **de heer Van Rompuy**, Vice-Eerste minister en minister van Begroting, blz. 511.

Diensten van de Eerste minister. — *Sprekers*: **de heren Hatry**, **Geens**, blz. 521.

SEANCE DE L'APRES-MIDI — NAMIDDAGVERGADERING

PRESIDENCE DE M. SWAELEN, PRESIDENT VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER SWAELEN, VOORZITTER

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.
De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 14 h 15 m.
De vergadering wordt geopend om 14 h 15 m.

CONGES — VERLOF

MM. Monset, à l'étranger, et Wintgens, pour raison de santé, demandent un congé.

Verlof vragen: de heren Monset, in het buitenland, en Wintgens, om gezondheidsredenen.

— Ces congés sont accordés.

Dit verlof wordt toegestaan.

EXCUSES — VERONTSCHULDIGD

MM. Taminiaux, pour d'autres devoirs, et Goossens, malade, demandent d'excuser leur absence à la réunion de ce jour.

Afwezig met bericht van verhindering: de heren Taminiaux, wegens andere plichten, en Goossens, ziek.

— Pris pour information.

Voor kennisgeving aangenomen.

COMMUNICATIONS — MEDEDELINGEN

Cour d'arbitrage — Arbitragehof

M. le Président. — En application de l'article 77 de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage, le greffier de la Cour d'arbitrage notifie au Président du Sénat les questions préjudicielles posées par le Conseil d'Etat, section d'administration, IIIe chambre des référés, par arrêts du 20 octobre 1993 en cause de Patrick Mauen, Anne Caupain, Juanita Pinto Badillo contre l'Etat belge (numéros du rôle 608, 609 et 610, affaires jointes).

Met toepassing van artikel 77 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, geeft de griffier van het Arbitragehof kennis aan de Voorzitter van de Senaat van de prejudiciële vragen, gesteld door de Raad van State, afdeling administratie, IIIe kamer, rechtsprekend in kort geding, bij arresten van 20 oktober 1993 in zake Patrick Mauen, Anne Caupain, Juanita Pinto Badillo tegen de Belgische Staat (rolnummers 608, 609 en 610, samengevoegde zaken).

— Pris pour notification.

Voor kennisgeving aangenomen.

En application de l'article 77 de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage, le greffier de la Cour d'arbitrage notifie au Président du Sénat la question préjudicielle posée par le

Conseil d'Etat, section d'administration, IIIe chambre, par arrêt du 24 septembre 1993 en cause de Patrick Stevens contre la Communauté française (numéro du rôle 612).

Met toepassing van artikel 77 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, geeft de griffier van het Arbitragehof kennis aan de Voorzitter van de Senaat van de prejudiciële vraag, gesteld door de Raad van State, afdeling administratie, IIIe kamer, bij arrest van 24 september 1993 in zake Patrick Stevens tegen de Franse Gemeenschap (rolnummer 612).

— Pris pour notification.

Voor kennisgeving aangenomen.

En application de l'article 113 de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage, le greffier de la Cour d'arbitrage notifie au Président du Sénat l'arrêt n° 84/93 rendu le 7 décembre 1993, en cause des recours en annulation des articles 20 à 22 de la loi du 26 juin 1992 portant des dispositions sociales et diverses, introduits par la SPRL « Centre biomédical de Kain » et autres (numéros du rôle 443, 444, 447 à 453, 459 à 465, 468 à 475, 477 à 482).

Met toepassing van artikel 113 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, geeft de griffier van het Arbitragehof kennis aan de Voorzitter van de Senaat van het arrest nr. 84/93 uitgesproken op 7 december 1993, in zake de beroepen tot vernietiging van de artikelen 20 tot 22 van de wet van 26 juni 1992 houdende sociale en diverse bepalingen, ingesteld door de BVBA « Centre biomédical de Kain » en anderen (rolnummers 443, 444, 447 tot 453, 459 tot 465, 468 tot 475, 477 tot 482).

— Pris pour notification.

Voor kennisgeving aangenomen.

En application de l'article 113 de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage, le greffier de la Cour d'arbitrage notifie au Président du Sénat les arrêts suivants:

1. L'arrêt n° 85/93 rendu le 16 décembre 1993, en cause de la question préjudicielle posée par le Conseil d'Etat en cause de J. Adam contre la Région wallonne (numéro du rôle 533);

Met toepassing van artikel 113 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, geeft de griffier van het Arbitragehof kennis aan de Voorzitter van de Senaat van volgende arresten:

1. Het arrest nr. 85/93 uitgesproken op 16 december 1993, in zake de prejudiciële vraag gesteld door de Raad van State in zake J. Adam tegen het Waalse Gewest (rolnummer 533);

2. L'arrêt n° 86/93 rendu le 16 décembre 1993, en cause de la question préjudicielle posée par le Conseil d'Etat en cause de J.-Cl. Dufresnes contre la Communauté française (numéro du rôle 538);

2. Het arrest nr. 86/93 uitgesproken op 16 december 1993, in zake de prejudiciële vraag gesteld door de Raad van State in zake J.-Cl. Dufrasnes tegen de Franse Gemeenschap (rolnummer 538);

3. L'arrêt n° 87/93 rendu le 16 décembre 1993, en cause de la question préjudicielle posée par la Cour de cassation en cause de Jean-Claude Mancier (numéro du rôle 548).

3. Het arrest nr. 87/93 uitgesproken op 16 december 1993, in zake de prejudiciële vraag gesteld door het Hof van cassatie in zake Jean-Claude Mancier (rolnummer 548).

— Pris pour notification.

Voor kennisgeving aangenomen.

Cour des comptes — Rekenhof

M. le Président. — Par dépêches du 9 et 15 décembre 1993, la Cour des comptes communique au Sénat qu'elle a examiné, sur la base de l'article 14 des lois coordonnées sur la comptabilité de l'Etat les budgets administratifs:

— Du Service commun et de la Gendarmerie et

— Du ministère des Communications et de l'Infrastructure

pour l'année budgétaire 1994, et qu'elle n'a pas d'observations à formuler à propos de la conformité de ces documents au contenu et aux objectifs du projet de budget général des Dépenses pour la même année.

Bij dienstbrieven van 9 en 15 december 1993 deelt het Rekenhof aan de Senaat mede dat het, met toepassing van artikel 14 van de gecoördineerde wetten op de rijkscomptabiliteit, de administratieve begrotingen van:

— De Gemeenschappelijke Dienst en van de Rijkswacht en

— Het ministerie van Verkeer en Infrastructuur

voor het begrotingsjaar 1994 heeft onderzocht en dat er geen opmerkingen dienen te worden gemaakt over de overeenstemming van deze documenten met de inhoud en de doelstellingen van het ontwerp van Algemene Uitgavenbegroting voor datzelfde jaar.

— Renvoi aux commissions compétentes.

Verwezen naar de bevoegde commissies.

M. le Président. — Il est donné acte de cette communication au premier président de la Cour des comptes.

Van deze mededeling wordt aan de eerste voorzitter van het Rekenhof akte gegeven.

Par dépêche du 15 décembre 1993, la Cour des comptes communique au Sénat qu'elle a examiné, conformément aux articles 15 et 22 des lois coordonnées sur la comptabilité de l'Etat, le budget administratif de la Dette publique modifié par suite d'une première série de redistributions d'allocations de base pour l'année budgétaire 1993, et qu'elle n'a pas d'observations à formuler à propos de la conformité de ce document au contenu et aux objectifs du budget général des Dépenses ajusté pour la même année.

Bij dienstbrief van 15 december 1993 deelt het Rekenhof aan de Senaat mede dat het, overeenkomstig de artikelen 15 en 22 van de gecoördineerde wetten op de rijkscomptabiliteit, de administratieve begroting van de Rijksschuld zoals ze werd gewijzigd door een eerste reeks van herverdelingen van basisallocaties voor het begrotingsjaar 1993 heeft onderzocht en dat er geen opmerkingen dienen te worden gemaakt over de overeenstemming van dit document met de inhoud en de doelstellingen van de aangepaste Algemene Uitgavenbegroting voor datzelfde jaar.

— Renvoi à la commission compétente.

Verwezen naar de bevoegde commissie.

M. le Président. — Il est donné acte de cette communication au premier président de la Cour des comptes.

Van deze mededeling wordt aan de eerste voorzitter van het Rekenhof akte gegeven.

Par dépêche du 15 décembre 1993, la Cour des comptes communique au Sénat ses observations au sujet de la délibération n° 3127, adoptée par le Conseil des ministres le 3 décembre 1993 et relative à des dépenses en marge du budget.

Bij dienstbrief van 15 december 1993 deelt het Rekenhof aan de Senaat zijn opmerkingen mede over de beraadslaging nr. 3127, aangenomen in de Ministerraad van 3 december 1993, betreffende uitgaven buiten de begroting.

— Renvoi à la commission des Finances.

Verwezen naar de commissie voor de Financiën.

M. le Président. — Il est donné acte de cette communication au premier président de la Cour des comptes.

Van deze mededeling wordt aan de eerste voorzitter van het Rekenhof akte gegeven.

Parlement européen — Europees Parlement

M. le Président. — Par lettre du 13 décembre 1993 le président du Parlement européen a transmis au Sénat une résolution sur le racisme et la xénophobie.

Bij brief van 13 december 1993 heeft de voorzitter van het Europees Parlement aan de Senaat overgezonden een resolutie over racisme en vreemdelingenhaat.

— Renvoi à la commission des Relations extérieures.

Verwezen naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen.

Dépenses en marge du budget — Uitgaven buiten de begroting

M. le Président. — En application de l'article 44 des lois coordonnées sur la comptabilité de l'Etat, le Premier ministre a donné connaissance au Sénat, par dépêche du 14 décembre 1993, de la délibération n° 3128 prise par le Conseil des ministres et relative à des dépenses faites en marge du budget.

Overeenkomstig artikel 44 van de gecoördineerde wetten op de rijkscomptabiliteit, heeft de Eerste minister, bij dienstbrief van 14 december 1993, aan de Senaat kennis gegeven van de beraadslaging nr. 3128 door de Ministerraad getroffen betreffende uitgaven gedaan buiten de begroting.

— Renvoi à la commission des Finances.

Verwezen naar de commissie voor de Financiën.

M. le Président. — Il est donné acte de cette communication au Premier ministre.

Van deze mededeling wordt aan de Eerste minister akte gegeven.

Budgets administratifs — Administratieve begrotingen

M. le Président. — En exécution de l'article 14 des lois sur la comptabilité de l'Etat, coordonnées le 17 juillet 1991, et conformément au projet de loi contenant le budget général des Dépenses pour l'année budgétaire 1994, le Gouvernement a transmis aux Assemblées législatives, les budgets administratifs suivants pour l'année budgétaire 1994:

1° De la Dette publique;

Ter uitvoering van het artikel 14 van de wetten op de rijkscomptabiliteit, samengeordend op 17 juli 1991, en in overeenstemming met het ontwerp van wet houdende de Algemene Uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 1994, heeft de Regering de volgende administratieve begrotingen voor het begrotingsjaar 1994 aan de Wetgevende Vergaderingen overgezonden:

1° Van de Rijksschuld;

— Renvoi à la commission des Finances.

Verwezen naar de commissie voor de Financiën.

2° Du ministère de l'Intégration sociale, de la Santé publique et de l'Environnement;

2° Van het ministerie van Maatschappelijke Integratie, Volksgezondheid en Leefmilieu;

— Renvoi à la commission de la Santé publique et de l'Environnement.

Verwezen naar de commissie voor de Volksgezondheid en het Leefmilieu.

3° De la Coopération au Développement.

3° Van Ontwikkelingssamenwerking.

— Renvoi à la commission de la Coopération au Développement.

Verwezen naar de commissie voor de Ontwikkelingssamenwerking.

En exécution des articles 15 et 22 des lois sur la comptabilité de l'Etat, coordonnées le 17 juillet 1991, le Gouvernement a transmis aux Assemblées législatives, par suite de redistributions d'allocations de base de l'année budgétaire 1993 les budgets administratifs modifiés;

1° Du ministère de l'Agriculture;

Overeenkomstig de artikelen 15 en 22 van de wetten op de rijkscomptabiliteit, samengeordend op 17 juli 1991, heeft de Regering, tengevolge van herverdelingen der basisallocaties voor het begrotingsjaar 1993 aan de Wetgevende Vergaderingen overgezonden de gewijzigde administratieve begrotingen:

1° Van het ministerie van Landbouw;

— Renvoi à la commission de l'Agriculture et des Classes moyennes.

Verwezen naar de commissie voor de Landbouw en de Midstand.

2° Du ministère des Communications et de l'Infrastructure;

2° Van het ministerie van Verkeerswezen en Infrastructuur;

— Renvoi à la commission de l'Infrastructure.

Verwezen naar de commissie voor de Infrastructuur.

3° Du ministère de la Défense nationale.

3° Van het ministerie van Landsverdediging.

— Renvoi à la commission de la Défense.

Verwezen naar de commissie voor de Defensie.

COMPOSITION DE COMMISSIONS

Modification

SAMENSTELLING VAN COMMISSIES

Wijziging

M. le Président. — Le Bureau est saisi d'une demande tendant à remplacer M. Cerexhe par M. Wintgens comme membre effectif au sein de la commission de l'Economie.

Bij het Bureau is een voorstel ingediend om de heer Cerexhe te vervangen door de heer Wintgens als effectief lid in de commissie voor de Economische Aangelegenheden.

Pas d'opposition?

Geen bezwaar?

Il en sera donc ainsi.

Dan is aldus besloten.

MOTIE VAN ORDE — MOTION D'ORDRE

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer De Croo voor een motie van orde.

De heer De Croo (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, ik heb u op 17 december jongstleden een brief geschreven in verband met de werkzaamheden van de commissie voor de Defensie. Deze commissie is vanmiddag bijeengeroepen voor de bespreking van het ontwerp van wet tot vaststelling van de legersterkte voor het

jaar 1994. Dit ontwerp moet inderdaad deze week nog worden goedgekeurd door het Parlement en de bijeenroeping van de commissie hiervoor is dus gerechtvaardigd.

De commissie vergadert echter ook dinsdag, woensdag de hele dag en donderdagnamiddag. Op de agenda staan het ontwerp van wet betreffende de aanwending van de krijgsmacht, de paraatstelling, alsook betreffende de periodes en de standen waarin de militair zich kan bevinden, het ontwerp van wet inzake de rechtstoelstanden van het militair personeel, het ontwerp van wet houdende statuut van de militairen korte termijn en het ontwerp van wet betreffende de geldelijke rechten van de militairen.

Al deze ontwerpen moeten nog worden ingediend door de Regering en tot op heden zijn wij nog niet in het bezit van de teksten ervan. Ik zie bovendien niet in waarom deze ontwerpen een spoedbehandeling moeten krijgen. Indien de commissie goed doorwerkt, kan de bespreking ervan tegen Kerstmis beëindigd worden. Dan moeten er nog verslagen worden opgesteld en moeten de ontwerpen worden besproken in openbare vergadering in de Senaat. Vervolgens moeten de ontwerpen nog eens dezelfde weg afleggen in de Kamer.

Waarom dus deze haast voor nog niet ingediende teksten? In mijn brief heb ik dan ook namens de VLD-fractie tegen deze werkwijze geïntereceerd. Wij bespreken immers deze week in openbare vergadering belangrijke ontwerpen.

De Voorzitter. — Ik heb inderdaad vanochtend uw brief ontvangen, mijnheer De Croo. De commissie voor de Defensie legt zelf haar agenda vast. De Voorzitter van de Senaat komt in principe daarin niet tussenbeide, tenzij in uitzonderlijke omstandigheden. Ik zal overleg plegen over deze aangelegenheid met de voorzitter van de commissie voor de Defensie en pogen tot een oplossing te komen.

Het lijkt ook mij vanzelfsprekend dat het ontwerp tot vaststelling van de legersterkte vandaag in de commissie besproken wordt. Maar daar bent u het ook mee eens en daar zal niemand bezwaar tegen formuleren.

Uit inlichtingen die ik heb ingewonnen, blijkt ook dat de teksten van de ontwerpen die op de agenda van de commissie staan, vanavond ter beschikking zullen zijn van alle leden van de Senaat.

DEMISSION DE SENATEURS

ONTSLAG VAN SENATOREN

M. le Président. — Par lettre du 17 décembre 1993, le Premier ministre m'a fait savoir que M. Cerexhe, sénateur élu par le Conseil provincial du Brabant, a prêté serment en qualité de juge à la Cour d'arbitrage en date du 13 décembre 1993.

Ce collègue est dès lors démissionnaire.

Bij brief van 17 december 1993 heeft de Eerste minister mij laten weten dat de heer Cerexhe, senator gekozen door de Provincieraad van Brabant, op 13 december 1993 de eed heeft afgelegd in hoedanigheid van rechter in het Arbitragehof.

Deze collega is dus ontslagnemend.

Anderzijds heeft de heer Steenbergen, senator gekozen door de Provincieraad van Limburg, mij bij brief van 13 december 1993 laten weten dat hij met ingang van 15 januari 1994 van zijn mandaat afziet.

Par lettre du 13 décembre 1993, M. Steenbergen, sénateur élu par le Conseil provincial du Limbourg, m'a fait savoir qu'il renonce à son mandat à partir du 16 janvier 1994.

— Voor kennisgeving aangenomen.

Pris pour notification.

POURSUITES A CHARGE DE MEMBRES DU SENAT

VERVOLGING TEN LASTE VAN LEDEN VAN DE SENAAT

M. le Président. — J'ai reçu du procureur général près la Cour d'appel de Liège, un dossier relatif à des poursuites à charge de deux membres du Sénat.

Je vous propose, mesdames, messieurs, de renvoyer ce dossier à l'examen de la commission de la Justice.

Ik ontving van de procureur-generaal bij het Hof van beroep te Luik, een dossier betreffende de vervolging ten laste van twee leden van de Senaat.

Ik stel u voor, dames en heren, dit dossier voor onderzoek naar de commissie voor de Justitie te verwijzen.

Pas d'opposition?

Is hiertegen geen bezwaar?

Il en sera donc ainsi.

Dan is aldus besloten.

ONTWERP VAN WET HOUDENDE DE RIJKS- MIDDELBEGROTING VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1994

ONTWERP VAN WET HOUDENDE DE ALGEMENE UITGAVENBEGROTING VOOR HET BEGROTINGS- JAAR 1994

Algemene beraadslaging

PROJET DE LOI CONTENANT LE BUDGET DES VOIES ET MOYENS POUR L'ANNEE BUDGETAIRE 1994

PROJET DE LOI CONTENANT LE BUDGET GENERAL DES DÉPENSES POUR L'ANNEE BUDGETAIRE 1994

Discussion générale

De Voorzitter. — Dames en heren, wij vatten de bespreking aan van de ontwerpen van wet betreffende de Rijksmiddelenbegroting en de Algemene Uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 1994.

Mesdames, messieurs, nous abordons l'examen des projets de loi relatifs au budget des Voies et Moyens et au budget général des Dépenses pour l'année budgétaire 1994.

Wij bespreken achtereenvolgens de verschillende secties van het ontwerp van wet houdende de Algemene Uitgavenbegroting.

Nous examinerons consécutivement les différentes sections du projet de loi contenant le budget général des Dépenses.

Wij vatten de algemene beraadslaging aan over de sectie Rijks-schuldbegroting, over de Algemene Bepalingen, over de Staats-diensten met afzonderlijk beheer en over de Afzonderlijke Sectie.

Nous passons à la discussion générale de la section Dette publique, des Dispositions générales, des Services de l'Etat à gestion séparée et de la Section particulière.

Het woord is aan de heer Garcia, rapporteur, die verslag uitbrengt namens de commissie voor de Financiën.

De heer Garcia (SP), rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, tijdens de bespreking van het wetsontwerp in de commissie heeft de minister van Financiën tijdens zijn inleidende uiteenzetting de aandacht gevestigd op de macro-economische vooruitzichten van de landen van de Europese Gemeenschap en van België in het bijzonder. Hij heeft daarbij gewezen op de grote moeilijkheid die de Europese Gemeenschap ondervindt om uit de recessie te treden en op de structurele factoren die het herstel in Europa hinderen. Hij heeft tevens de aandacht gevestigd op de recente indicatoren die aantonen dat de Europese economie haar dieptepunt heeft bereikt en dat er opnieuw een beperkte positieve groei zal worden bereikt in 1994.

Voor volgend jaar is de begroting gebaseerd op een groeihypothese van het bruto binnenlands produkt van 1 pct., een prognose die dicht aanleunt bij de verwachte groei van het BBP van de Europese Gemeenschap.

De minister van Financiën belichtte de verschillende factoren die de terugloop van de totale ontvangsten hebben veroorzaakt sinds januari 1993. Hij wees er nochtans op dat een versneld herstel is waar te nemen vanaf de maand september 1993. Dit is het gevolg van de gunstige evolutie van de voorafbetalingen en van de ingekohierde vennootschapsbelasting. Een fiscale minderopbrengst op de begroting 1993 is evenwel niet uitgesloten.

Voor het jaar 1994 wordt verwacht dat de lopende fiscale ontvangsten toenemen met ongeveer 117 miljard; dat de lopende niet-fiscale ontvangsten ongeveer 181,8 miljard zullen bedragen, wat een verhoging betekent van 19,3 miljard ten aanzien van de vermoedelijke ontvangsten voor 1993; dat de kapitaalontvangsten ongeveer 30 miljard zullen bedragen, wat 3 miljard méér is dan de vermoedelijke ontvangsten voor 1993.

De Rijksmiddelenontvangsten, dat wil zeggen de totale ontvangsten na aftrek van de ontvangsten voor de financiering van de Europese Gemeenschap, de Gemeenschappen en de Gewesten en het Fonds voor het financiële evenwicht van de sociale zekerheid, samen geraamd op 901,8 miljard, rekening gehouden met de Sint-Michielsakkoorden, bedragen 1 374,2 miljard of 5,9 pct. meer dan de vermoedelijke ontvangsten voor 1993.

Het netto financieringstekort zou 315,3 miljard of 4,2 pct. van het BBP bedragen, wat in overeenstemming is met de regeringsdoelstelling zoals herzien in het geactualiseerde convergentieplan en zoals het past in de saneringsstrategie om te voldoen aan het budgettair convergentie criterium van het verdrag betreffende de Europese Unie.

Op 31 oktober 1993 bedroeg de rijksschuld 8 994,7 miljard frank. Na aftrek van de beleggingen van de Schatkist in het kader van haar beheersverrichtingen bedroeg de nettoschuld 8 937,9 miljard.

Het aandeel van de geconsolideerde schuld blijft toenemen. Het is op één jaar tijd gestegen van 69,3 pct. tot 71,4 pct. Hierdoor wordt de gevoeligheid van de rentelasten aan de schommelingen van de rentevoeten beperkt. De rentelasten van de begroting 1994 worden geraamd op 663,3 miljard, dit betekent 25,9 miljard minder dan in 1993.

De Vice-Eerste minister en minister van Begroting wees erop dat de begroting van Financiën van de federale overheid werd opgesteld in het kader van het convergentieplan dat het globale tekort tegen eind 1996 wil terugdringen tot 3 pct.

De begroting 1994 wordt aldus gekenmerkt door vier elementen.

Ten eerste, een aanzienlijke vermindering van het netto te financieren saldo van de Schatkist.

Ten tweede, het begrotingsontwerp is het resultaat van een vroegtijdige aanpassing. De Regering heeft immers in april jongstleden een eerste maal de doelstellingen van 1994 vastgelegd en toen een aantal maatregelen genomen voor een bedrag van 113 miljard.

Ten derde, het gedeelte sociale zekerheid kadert in een ruimer, meerjarig perspectief.

Ten vierde, alle normen vastgelegd in het regeerakkoord werden geëerbiedigd, wat bevestigd wordt door het verslag van het Rekenhof.

De minister legde verder de nadruk op het feit dat de regering wel degelijk inspanningen doet om het overheidstekort te verlagen, dat de doelstelling inzake het netto te financieren saldo voor het jaar 1993 zal worden nagekomen en dat de evolutie van de overheidsuitgaven zeker de vergelijking met de voornaamste Europese partners kan doorstaan. Hierbij aansluitend concludeert de minister dat de reeds geleverde inspanningen geen voorwendsel kunnen zijn om het convergentieplan gericht op 1996, af te zwakken. De sanering van de overheidsfinanciën is nodig om te kunnen overschakelen op de eenheidsmunt, om de sociale-zekerheidsstelsels in staat te stellen de demografische uitdagingen op te vangen en ook om een antwoord te kunnen geven op de nieuwe maatschappelijke noden. De inspanningen om een passend antwoord te geven op de problemen van werkgelegenheid, competitiviteit en financiering van de sociale zekerheid getuigen hiervan.

Tijdens de algemene bespreking die volgde op de toelichtingen van de ministers kwamen onder meer volgende belangrijke discussiepunten aan bod, waarbij uiteraard vaak verschillende visies werden geconfronteerd.

Ten eerste, de macro-economische hypothesen inzake inflatie, deflatie, reële en nominale groei van het bruto binnenlands produkt en de korte- en lange-termijnrenten die aan de basis

liggen van de begroting 1994. Volgens een commissielid wijken deze hypothesen zeer sterk af van die welke gebruikt werden voor de begroting 1993, wat een aanzienlijke invloed heeft op het resultaat.

Ten tweede, de vooropgestelde groeivoet van 1 pct. en de invloed van het globaal plan op de groei van het bruto binnenlands produkt in 1994. Sommige commissieleden zijn de mening toegedaan dat de vooropgestelde groeivoet te optimistisch is.

Ten derde, de mogelijkheid om naast de federale begroting ook de begroting van de Gemeenschappen en de Gewesten in de hand te houden, de vraag naar de cohesie van het begrotingsbeleid in zijn geheel, en de mogelijkheid de schuldenlast van Gewesten en Gemeenschappen onder de controle te houden.

Ten vierde, de wegwerking van de concurrentiehandicap, de mogelijke relance-inspanningen van de Regering en het belang van de wisselkoersen voor de concurrentiële competitiviteitsvoorwaarden. Hierbij kwam tevens de bruikbaarheid van de concurrentienorm van de wet van 6 januari 1989 om de concurrentiekracht te meten ter sprake, de mogelijke reacties van andere landen van de Europese Unie en de inhoud van de Maribel-operaties.

Ten vijfde, de evolutie van de schuld en het netto te financieren saldo en de haalbaarheid van het convergentiecriterium van Maastricht.

Ten zesde, de doeltreffendheid van voorziene uitgavenverminderingen afgewogen tegenover nieuwe fiscale of parafiscale ontvangsten om de sanering van de openbare financiën te bevorderen.

Ten zevende, de reeds genomen en aangekondigde maatregelen ter bestrijding van de fiscale fraude en daaraan gekoppeld de werking van het departement van Financiën, meer bepaald de taxatiediensten.

Voor de uitvoerige antwoorden van de ministers op de diverse standpunten en vragen van de commissieleden, verwijs ik naar het schriftelijk verslag.

Het ontwerp van wet en de bijhorende tabellen werden aangenomen met elf stemmen voor en vijf stemmen tegen. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — De heer Weyts, die rapporteur is voor de sectie Financiën, verwijst naar zijn verslag.

Het woord is aan de heer De Croo.

De heer De Croo (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, in dit debat over de Rijksmiddelenbegroting en de Algemene Uitgavenbegroting voor het komende jaar zal de VLD-fractie zoals het hoort een aantal sprekers naar deze tribune sturen. Collega Goovaerts zal het deel over de financiën behandelen, collega Anthuenis de sociale departementen, collega De Grauwe zal het hebben over de economische aspecten en de collega's Eeman en Verberckmoes over het wetenschapsbeleid. Ikzelf wil mij toespitsen op iets wat deze begroting doorkruist en in sterke mate beïnvloedt, namelijk het globaal plan, waarop ik onze kritiek en opmerkingen zal formuleren.

In een algemene inleidende uiteenzetting is het mijns inziens volkomen gepast dit globaal plan als achtergrond in herinnering te brengen, gezien dit het financieel beleid van de federale Staat in 1994 zeer sterk zal beïnvloeden.

Ook al zijn niet alle maatregelen van dat plan ons bekend en kunnen delen daarvan tijdens de onderhandelingen tussen de sociale partners nog worden gewijzigd, toch lijkt het geen twijfel dat er een reeks van raakvlakken bestaan tussen wat wij nu bespreken en wat het globaal plan aan besparingen en alternatieven zal opleveren.

In een vijftal rubrieken zal ik dan ook vragen opwerpen over de impact van het globaal pact op deze begroting. Zal dit plan de openbare financiën helpen saneren, wat toch van enorm belang is voor de begroting? Zal het onze inkomsten gunstig beïnvloeden, onder meer door het herstel van de competitiviteit? Zal het leiden tot een duurzaam herstel van de werkgelegenheid? Welke effecten

zal het hebben op de sociale zekerheid, die toch een groot deel van 's lands financiën opsloort? En tenslotte, zal dit plan voor of tegenspoed teweeebrengen in de onroerende sector?

Het globaal plan is in feite niets meer dan een budgettaire operatie. Het globale pakket van maatregelen ten belope van 152 miljard dat daarin is opgenomen, kan worden opgesplitst in een kleine 30 miljard maatregelen langs de uitgavenzijde, 18,5 miljard doorschuivingen en eenmalige operaties, 73,6 miljard nieuwe belastingen en tenslotte een naar aard en omvang betwistbare 30 miljard vermindering van sociale lasten.

Sedert haar aantreden is deze Regering erin geslaagd om op jaarbasis niet minder dan 260 miljard nieuwe lasten op te leggen. Het globaal plan zal volgens ons geen enkele bijdrage leveren tot het herstel van de openbare financiën.

Uzelf, mijnheer de Vice-Eerste minister, hebt dat overigens al geïllustreerd, onder meer door de cijfers over de evolutie van ons financieringstekort bekend te maken: u raamde dit voor dit jaar op 7 pct. van het BNP, terwijl een tijd geleden 5,8 pct. werd vooropgesteld voor deze periode. Het globaal plan zal ons van de vooropgezette doelstelling eerder verder weg dan dichterbij brengen.

Het zou uiteraard boeiend zijn indien dit plan een herstel van onze competitiviteit teweeebrengt. Iedereen weet dat België een land is met een belangrijk uitvoerpakket dat instaat voor twee derde van onze produktie, diensten, kortom van onze economie en welvaart. Zal onze concurrentiepositie erdoor verbeteren, wat tot gevolg zou hebben dat ook onze financiële situatie erop vooruitgaat?

Ik heb daarbij twee opmerkingen. Ten eerste levert de herberekening van onze competitiviteitsindex op het gemiddelde van de jaren 80 een handicap op van 8 à 10 pct. Door 1987 als basisjaar te nemen, slaagt de Regering erin de verslechtering van onze competitiviteit te ramen op 3,5 pct. Dat is een eerste belangrijke vraag die men kan stellen over het verloop van onze budgettaire toestand voor de komende twaalf maanden.

Een tweede berekeningsfout van de Regering bestaat erin dat zij rekent op een loongroei bij onze handelspartners van 5,4 pct., waardoor zij maatregelen neemt die onze loongroei slechts tot 1,9 pct. zullen beperken. Samen met de 3,5 pct. waarover ik het daarnet had komt zij natuurlijk ook aan 5,4 pct. De Regering vergeet echter dat onze partners — ik denk aan Duitsland, Nederland en Frankrijk die ongeveer drie vierden van de Europese handel voor hun rekening nemen — ook een inspanning zullen leveren om hun nominale lonen niet te laten groeien. Zij zullen ook niet wachten tot de conjunctuur hen zal hebben ingehaald. De competitiviteitsverbetering die de Regering in haar globaal plan vooropstelt is bijgevolg dubbel fictief.

Ik zal het niet uitvoerig hebben over de «gezondheidsindexcijfers» waardoor de Regering de belastingen zal kunnen verhoogen. Vanaf 1 januari 1994 zullen de inkomsten stijgen, vooral door de accijnsverhoging op tabak, alcohol, benzine en diesel, wat slechts een geringe invloed zal hebben op de index.

De Premier is afwezig. Ik zal het dus niet hebben over de problemen die zullen ontstaan voor onze economie, niet alleen door de grotere belastingdruk, maar ook door de toepassing van de gezondheidsindex op andere domeinen die ressorteren onder de Gemeenschappen en de Gewesten. Ik heb recentelijk de reactie gelezen van de Vereniging van Belgische steden en gemeenten die ook onrechtstreeks zullen worden getroffen door deze manipulatie.

Belangrijk voor deze Rijksmiddelenbegroting en het algemene uitgavenpakket is ook de vraag of het globaal plan zal leiden tot een duurzaam herstel van de werkgelegenheid. Ik zou niets liever wensen, maar ik heb het gevoel dat zelfs de creatie van ongeveer 40 000 arbeidsplaatsen, die ook op budgettair vlak gevolgen zal hebben, vrij ambitieus is en wellicht niet zal worden gehaald. Wij zijn van mening dat het voorstel tot herverdeling van de arbeid veel te administratief is opgevat. De vele administratieve controles en regelgevingen zullen de werkgevers immers afschrikken, wat zeker niet bevorderlijk zal zijn voor nieuwe aanwervingen.

De meeste lastenverminderingen zijn gekoppeld aan een reeks voorwaarden, zoals de vrijstelling van patronale bijdragen bij de aanwerving van jongeren beneden de 26 jaar, die minstens zes maanden werkloos zijn. Het netto-effect van dergelijke maatregelen is te verwaarlozen. Bovendien heb ik in het kader van mijn sociaal dienstbetoon vastgesteld dat een verschuiving plaatsvindt op de arbeidsmarkt. Ingevolge de aantrekkelijke aanwervingsvoorwaarden voor jongeren, komt er tegelijkertijd een afslankingstechnologie tot stand.

Het beleid van de Regering afgestemd op werktijdverkorting zal eveneens zijn doel missen. Ondernemingen die in het kader van de werktijdverkorting extra aanwervingen doen, bekomen een vermindering van patronale bijdragen. Hierdoor stimuleert de overheid tewerkstelling in ondernemingen die hun activiteit afbouwen, terwijl groeiende ondernemingen, die weinig gebaat zijn met werktijdverkorting, niet kunnen genieten van deze tegemoetkoming en zodoende worden gediscrimineerd.

Bovendien geeft werktijdverkorting vaak aanleiding tot een schaarste aan hoog geschoold personeel, vooral wanneer de conjunctuur verbetert. Deze maatregel zal evenmin soelaas brengen voor de begroting.

Het globaal plan draagt niet bij tot het herstel van de sociale zekerheid. Er wordt voorzien in talrijke maatregelen, waarbij de coherentie ontbreekt, er is geen structurele aanpak van de hervorming van de sociale zekerheid. Bovendien wordt er geen datum vooropgesteld waarop deze maatregelen als globale benadering zouden worden gecoördineerd en georganiseerd. Het probleem wordt eens te meer naar de toekomst verschoven.

Het gebrek aan coherentie blijkt ook uit het opnieuw invoeren van een Maribel-operatie, die in het verleden reeds tweemaal werd gehalveerd. Ook de bijzondere bijdrage voor kinderlozen en alleenstaanden en de forfaitaire tijdelijke inhouding op de kinderbijslag worden opnieuw ingevoerd, zij het in een gewijzigde vorm.

Wat de maatregel inzake kinderbijslagen betreft, stelt de Regering voor de gewone kinderbijslagen te verminderen voor gezinnen met een netto-belastbaar inkomen van meer dan 750 000 frank per jaar. De vermindering varieert als een efficiënt criterium voor een selectieve aanpak. Bovendien is de selectiviteit onvoldoende progressief, zodat de kleinere inkomens te zwaar worden getroffen.

Het belang van de pensioensector in de Rijksmiddelenbegroting wordt door niemand ontkend. Toch blijven nog vele heilige huisjes overeind of worden onvoldoende in aanmerking genomen bij het opstellen van de begroting. De preekwatie, de berekening van het ambtenarenpensioen op de laatste vijf jaar van de loopbaan en het naast mekaar bestaan van diverse pensioenstelsels, blijven onaangetast. De Regering heeft een lapmiddel bedacht, dat geen enkel effect zal hebben op het instandhouden van dit systeem.

Op het vlak van de gezondheidszorgen schiet het plan eveneens schromelijk tekort. Er bestaan reeds heel wat maatregelen inzake programmering van acute ziekenhuisbedden en zware medische apparatuur, maar ze lossen niets op. Men probeert controle uit te oefenen op het voorschrijven van overbodige of herhaalde technische prestaties. Deze controles zijn echter slechts een ontmoediging van de zijdelingse technieken, die de ziekenhuizen toepassen omdat hun situatie niet grondig is ontleed en omdat zij hun budget niet in evenwicht kunnen houden.

Het globaal plan brengt aanzienlijke schade toe aan de onroerende sector. Er zijn veel analyses gemaakt die aantonen waarom ons land zich van de zware schade die het in Wereldoorlog II werd toegebracht, zo snel heeft hersteld. Behalve het feit dat de haven van Antwerpen als toevluchtsoort voor de geallieerden gaaf werd gehouden, is er ook de forse start van de immobiliënssector die onder meer mogelijk was doordat men toen geen belemmerende of ontmoedigende huurwetten had. Dat blijft zo en we weten zeer goed dat deze sector bijna de parameter is van een eventueel herstel van de economische activiteiten. Deze sector maakt immers deel uit van de kringloop productie-inkomensvorming-besteding.

Mijnheer de Vice-Eerste minister, de Regering neemt nu onder meer maatregelen om een grotere coëfficiënt toe te passen op het kadastraal inkomen van een tweede woning en een privé

verhuurde woning en enkel nog de onroerende voorheffing van de eigen woning te verrekenen. Ik lees echter in de krant dat men als reactie hierop een «staking» van investeringen in de toch niet onbelangrijke onroerende sector overweegt. Uw prognose van inkomsten en middelen dreigt dus in de realiteit heel anders uit te vallen. Dit is derhalve niet de verstandigste manier om in deze sector een dynamiek op gang te brengen. Het is jammer dat zij die een zeer vast inkomen hebben en werden aangemoedigd hun geld te investeren in zichtbare en ook belastbare projecten, zoals deze van het onroerend patrimonium, nu zeer zwaar worden afgestraft. Misschien is deze afstraffing eerder psychologisch dan materieel, maar ik vrees dat we op dit gebied de tewerkstelling niet zullen bevorderen, integendeel, en dat de belastingstechnieken die u hiervoor ontwerpt, ook niet zullen opleveren wat de Regering ervan verwacht of verhoopt. Ook hier werd dus een verkeerde methode gebruikt.

Mijnheer de Voorzitter, ik resumeer. Het pakket waarvoor de meerderheid in Kamer en Senaat haar fiat gaf zal geen sanering van de openbare financiën betekenen, zal niet bijdragen tot het herstel van onze competitiviteit, zal geen duurzame verbetering van de tewerkstelling meebrengen, zal niet zorgen voor een herstel van de sociale zekerheid en zal integendeel schade toebrengen aan de Belgische sector van het onroerend goed.

Mijnheer de Vice-Eerste minister, uw Regering zal steeds meer grijpen naar een aantal technieken die mij, komende van de linkerzijde, bijzonder hebben ontroerd. Zij zal immers een aantal kroonjuwelen van de Staat verder uitverkopen, na de nogal snelle verkoop van de ASLK. Collega Goovaerts heeft u ter zake nogal hardnekkig aangepakt toen in de loop van de onderhandelingen een wetswijziging werd voorgesteld. Men zegt mij dat u, na wat er met het «Blauwe Fabriekje» is gebeurd, hoopt op een forse inkomensverhoging door de verkoop van belangrijke stukken van Belgacom, op eenzelfde ondoordachte wijze als u met de uitverkoop van de zopas aangehaalde sectoren hebt gedaan, zonder dat de dossiers voldoende voorbereid of rijp waren. Er circuleren echter ook documenten, onder meer van het Planbureau, waaruit blijkt dat de tekorten in de sociale sector opnieuw enorme proporties zullen aannemen en dat u in maart of april, bij de nieuwe budgetcontrole, na deze in onze ogen negatieve toepassing van vele elementen van het globaal plan, opnieuw met een herziening naar het Parlement zult komen en opnieuw bijkomende middelen zult vragen. Om al deze redenen kunnen wij deze begroting absoluut niet goedkeuren. (Applaus.)

M. le Président. — La parole est à M. Hatry.

M. Hatry (PRL). — Monsieur le Président, je me réjouis de la qualité des rapports, lesquels nous ont été remis à temps. En outre, nous avons demandé la lecture en commission de certains d'entre eux, ce qui a souvent contribué à rendre ce travail digne du Sénat. Je crois utile de rappeler ceci car certains présidents de commission considèrent parfois comme une offense personnelle qu'un membre de la commission s'oppose à ce que l'on fasse confiance au rapporteur.

Je précise aussi à l'intention des membres de la majorité que nous avons pris, en commission du Travail parlementaire, certains engagements dont celui d'être prêts, ce lundi 20 décembre, pour entamer la discussion du budget. Cet engagement est respecté par l'opposition, tout comme le sera notre accord de procéder aux votes demain. Je tenais à apporter cette précision pour éviter qu'à l'avenir, chaque fois que l'opposition demande une amélioration de la qualité du travail parlementaire, cette attitude ne soit considérée comme dilatoire ou ayant pour but de s'opposer aux initiatives de la majorité.

À l'issue de la discussion sur le soi-disant plan, prétendument global, du Gouvernement en sursis, j'avais justifié la position négative de mon groupe. J'avais dit que les cotisations et les impôts étaient immédiats, certains et calculables. J'ajoutais que les mesures positives, à savoir celles qui concernent la relance de l'emploi, le rétablissement relatif de la compétitivité de nos entreprises et les économies, étaient malheureusement différées, douteuses et imprécises.

Aujourd'hui, anticipant l'entrée en vigueur du plan, je dois bien constater que les accises sur une série de produits ont déjà été augmentées le 1er décembre, que la TVA et d'autres accises vont

augmenter le 1er janvier et, enfin, que les écotaxes sont annoncées pour le 1er avril, ainsi que l'a confirmé le Premier ministre. Pendant ce temps, la négociation qui se poursuit sur un plan cependant approuvé par le Parlement s'enlise dans les pourparlers qui se déroulent au Conseil national du travail. Par ailleurs, les mesures destinées à contribuer à rétablir l'emploi et à améliorer la compétitivité ne sont toujours pas prises.

Je reviendrai plus loin sur certains points qui montrent que, même dans un dossier homogène comme celui de l'aspect fiscal des valeurs mobilières, les mesures d'augmentations de taxes sont prises immédiatement ou anticipativement; par contre, les rares mesures visant à les réduire — je pense au précompte mobilier sur les nouvelles actions — ne figurent toujours pas dans les projets de loi qui nous sont soumis, même si le Gouvernement a pris des engagements en la matière. Je le regrette très vivement.

Je me réjouis que les débats en commission aient permis des échanges de vues intéressants, comme en témoigne le rapport. Un point cependant suscite mon inquiétude. De plus en plus, les informations quantitatives de type économique ou financier sont manquantes ou contestables. Le désaccord qui existait depuis de nombreuses années entre le ministre des Finances et moi-même sur le poids de la charge fiscale et parafiscale par rapport au PIB a été partiellement levé. Par contre, les informations précises manquent en ce qui concerne d'autres points qui ne dépendent que du Gouvernement belge. Je pense, par exemple, aux effectifs de la fonction publique. Les données reprises dans les publications régulières qui émanent du ministère compétent ne sont pas comparables d'une année à l'autre; le Gouvernement ne les utilise pas et est contraint de recourir à des chiffres fournis par une institution qui n'a aucune vocation en la matière, à savoir la Banque nationale de Belgique, afin de disposer de chiffres comparables d'année en année.

Par ailleurs, nous ignorons l'évolution de notre commerce extérieur depuis le 1er janvier 1993. Nous en connaissons tous la raison puisqu'il s'agit de la suppression des frontières intérieures de la Communauté européenne et l'introduction mal préparée d'un système Intrastat. Cela signifie que si le retard n'est pas comblé pour le 31 mars 1994, les interlocuteurs sociaux ne disposeront pas des chiffres de l'année 1993 et seront donc incapables d'émettre leur avis sur la compétitivité.

D'autres points manquent également de clarté. Une des tâches que le Gouvernement devrait s'assigner est de clarifier ces divers éléments et de faire en sorte que les informations quantitatives qui ne dépendent que de lui soient disponibles, et ce de façon incontestable.

Voyons à présent si votre politique est cohérente et continue.

J'ai eu la curiosité de reprendre le communiqué de presse du Gouvernement en date du 19 juin 1992, au moment où le Conseil des ministres a approuvé le plan de convergence de la Belgique. Une comparaison de ce communiqué avec la situation actuelle du pays rappelle quelque peu un roman de Goethe: *Dichtung und Wahrheit*. En effet, vos propos de l'époque, messieurs les ministres, relèvent malheureusement du poème, ou pire, de l'illusionnisme. Permettez-moi d'en citer quelques passages particulièrement révélateurs de votre manque de prescience: «En ce qui concerne les finances publiques, la politique d'assainissement a permis de réduire le solde net à financer d'un niveau de 13 p.c. du PIB en 1981 à un niveau estimé à 5,7 p.c. en 1992.» Vous vous pariez des vertus du Gouvernement précédent auquel participaient les libéraux. Or, ce chiffre est confronté à une réalité moins avantageuse: le taux était de 6,9 p.c. en 1992. Au moment où les libéraux ont quitté le pouvoir, il était de 6,7 p.c. Le résultat le plus tangible a donc été une aggravation de la situation par rapport à la position que nous vous avions laissée. Vous souligniez à juste titre qu'une correction devait être opérée pour atteindre un taux de 3 p.c. en 1996. Je crains que le Gouvernement lui-même n'y croie plus aujourd'hui. Le communiqué poursuivait de façon sentencieuse avec l'exposé des actions à mener: «1° Il convient d'éloigner définitivement le risque d'effet boule de neige.» Or, celui-ci n'a jamais été aussi fort que depuis la publication de ce communiqué de presse. La seule année où le Gouvernement a pu éviter cette malédiction a été 1989 où il bénéficiait encore de l'héritage des libéraux.

M. Mouton, vice-président, prend la présidence de l'assemblée

Mais depuis que le Gouvernement actuel a exercé lui-même la «maîtrise» des finances publiques, soit 1990, nous nous sommes enfoncés de plus en plus dans ce processus.

Deuxième point: «Il est essentiel que l'Etat retrouve des marges de manœuvre pour faire face à des besoins nouveaux.» Je reconnais que vous n'êtes pas responsables de cette carence de moyens, messieurs les ministres. En effet, l'environnement extérieur ne vous a pas été favorable. Vous avez à la fois dû lutter contre le chômage et essayer de rétablir l'emploi et la compétitivité. Les besoins nouveaux auxquels vous faisiez allusion ne concernent évidemment pas ces domaines. Je me permets toutefois de rappeler que le Gouvernement dont les libéraux ont fait partie entre 1981 et 1987 a également dû combattre un environnement extérieur totalement défavorable. En effet, un effondrement du commerce extérieur et une aggravation du chômage ont marqué cette période. Nous avons toutefois réussi à rétablir la compétitivité et à améliorer la balance des paiements. Comme vous le dites vous-même dans votre communiqué, le déficit des finances publiques avait amplement diminué à la fin de cette période de présence libérale au pouvoir.

Je pense que nous serons d'accord quant au troisième point: «La réduction tendancielle du taux d'endettement doit permettre aux pouvoirs publics de faire face aux charges qu'impliquera, à moyen terme, le vieillissement démographique.» C'est exact. Je ne pense toutefois pas que vos méthodes actuelles, consistant à grever les pensions des retraités et de ceux qui le seront prochainement, vous permettront de résoudre le problème.

Les chiffres bruts et nets de notre taux d'endettement sont tout à fait excessifs. Le chiffre brut — tous pouvoirs réunis — est de 139 p.c. du PIB. Au regard des chiffres harmonisés de la Communauté, notre taux d'endettement atteindra 127 p.c. à la fin de cette année.

La fin du document fait allusion à trois éléments de l'accord de Gouvernement que les milieux de la majorité semblent aujourd'hui vouloir oublier. L'accord de Gouvernement prévoit que: «Les recettes fiscales progressent dans la même proportion que le PNB.» Où en sommes-nous à cet égard? Depuis la mise en place de ce Gouvernement, la progression des recettes fiscales est largement supérieure à celle du PNB. Vous ne respectez donc pas le premier point de l'accord de Gouvernement. Cet accord prévoit ensuite que: «La croissance des dépenses hors charge d'intérêts ne peut pas excéder l'inflation.» Il est patent que la croissance des dépenses — subventions, de type social j'en conviens, prélèvements effectués dans le but de rétablir la sécurité sociale, par l'attribution de cotisations ou la dispense de certains impôts considérés ensemble comme des dépenses fiscales — ne nous permettra pas d'atteindre ce deuxième objectif. Par ailleurs, en 1993, la croissance des dépenses hors charge d'intérêts excédera le taux d'inflation.

Enfin, le troisième point de l'accord de Gouvernement prévoit que: «L'équilibre financier de la sécurité sociale soit garanti moyennant un transfert nominal constant de l'Etat central à la sécurité sociale.» Vous citez des chiffres. Je crois que le système mis en place par votre plan et qui consiste à affecter directement une série de prélèvements à la sécurité sociale dépasse les 192 milliards et les 39 milliards qu'il était prévu de liquider de façon stable et constante, pour les deux régimes de sécurité sociale. En d'autres termes, ce fameux scénario «normé», qui constituait déjà une reculade par rapport à l'objectif du scénario 1993 plus, est de l'illusionnisme au regard de l'action que vous avez menée depuis votre communiqué en juillet 1992.

La responsabilité de tous les reproches qui peuvent être formulés aujourd'hui n'est pas nécessairement attribuable à ce Gouvernement qui a traversé une période difficile depuis son entrée en fonction. Néanmoins, à une exception près, les partenaires sont les mêmes que ceux du Gouvernement de 1988 à 1992. Les quatre partis de la coalition précédente ont poursuivi leur «œuvre» — ce mot pouvant avoir un sens maléfique.

M. De Croo (VLD). — Un petit papier amusant circule à propos de la différence qui existe entre les Etats-Unis et la Belgique: «What's the difference between the USA and Belgium? The

USA have got Bill Clinton, Stevie Wonder, Bob Hope and Johnny Cash. We've got Jean-Luc Dehaene, no wonder, no hope and no cash. »

M. Hatry (PRL). — Monsieur le Président, j'observe en ce domaine une certaine continuité dans la responsabilité. Toutefois, le Gouvernement actuel a déjà présenté six plans d'assainissement successifs depuis mars 1992. Le plan global constitue la sixième version. S'ajoutant aux impôts nouveaux adoptés précédemment, il aboutit — en sus de l'augmentation de la fiscalité enregistrée au cours des années du Gouvernement antérieur — à un total de 500 milliards de francs, engrangés de mars 1992 jusqu'à fin 1994. Au rythme actuel, cela représente environ 310 milliards de francs de prélèvements pour l'année 1994, considérée comme année de croisière.

Je voudrais également vous livrer une réflexion qui m'a été inspirée par la lecture de l'interview accordée par le ministre du Budget au journal *Le Soir* et publiée le 3 décembre 1993. Le ministre déclare : « Si le Gouvernement dévie de son cap, ce sera catastrophique; mais il n'exclut pas d'autres mesures en février. » Je suppose qu'en l'absence de réaction du ministre, je puis considérer que ce texte est bien le reflet exact de sa pensée. J'en déduis qu'il prévoit un septième plan, alors que toute une série de mesures prévues dans le plan global n'auront même pas eu le temps de produire leur effet puisqu'elles ne sont pas encore transposées dans des textes réglementaires, des conventions ou des textes législatifs. Ce septième plan est par conséquent tout à fait prévisible dans l'hypothèse vraisemblable où celui en chantier ne produirait pas les résultats escomptés.

Nous nous trouvons face à une situation fortement dégradée : le chômage culmine, touchant 580 000 personnes — soit près de 14 p.c. de la population active du secteur privé. Le taux de faillites est de l'ordre de 10 p.c. plus élevé qu'en 1992, année qui était déjà une année record. Le franc s'est quelque peu rapproché du Deutsche Mark; mais il est toujours bien loin de l'écart de 0,30 que vous aviez recherché en son temps, lequel avait permis d'obtenir des emprunts à des taux proches ou même inférieurs aux taux allemands. J'ai déjà évoqué le déficit public ainsi que la dette publique, aussi je n'y reviendrai pas. La fonction publique est toujours « hydrocéphale » et pléthorique. Elle compte près d'un million d'agents mal payés, alors qu'il conviendrait de mieux rétribuer des agents moins nombreux mais plus performants.

En outre, l'information économique du Gouvernement n'est pas bonne. Le secteur des entreprises conteste votre effort relatif à la compétitivité. Quant à la fiscalité, j'ai décrit la situation voici quelques instants.

Notre groupe a réalisé un inventaire des mesures fiscales adoptées depuis le mois de mars 1992. Elles sont au nombre de soixante et leur liste n'est nullement répétitive. Je les ai regroupées pour ne pas devoir les énumérer toutes : hausses d'accises et de TVA sur le diesel, le mazout, le charbon, le gaz et l'électricité; hausse de TVA sur le savon et les produits de nettoyage, sur le nettoyage de vêtements, sur les chaussures, les réparations de chaussures, les cours d'auto-école, et, de façon répétée, sur le tabac et les cigarettes; hausse de TVA sur la nourriture et les boissons servies dans les cafés et les restaurants, sur la construction; instauration d'une nouvelle taxe à l'immatriculation des véhicules et sa hausse consécutive; augmentation des impôts sur les intérêts des emprunts consentis par des administrateurs à leur société; transformation en revenus professionnels de revenus locatifs de biens immobiliers loués par des associés ou des administrateurs à leur société; limitation des frais réels de transport en ce qui concerne leur imputation en frais professionnels à 6 francs le kilomètre; suppression de la déduction pour investissement; augmentation de l'impôt sur les plus-values à la suite de la cessation définitive d'activités; augmentation de l'impôt sur les flux financiers entre entreprises; anticipation de la date de paiement du précompte professionnel au quatrième trimestre; suppression de la possibilité de déduction de la taxe sur les mises en réserve pour constituer les participations bénéficiaires; taxe unique de 1,4 p.c. sur l'épargne à long terme, en 1991; cotisation capacitive pour les employeurs de travailleurs à temps partiel; augmentation à 8,86 p.c. de la cotisation sur la prime payée par les employeurs dans le cadre des pensions extralégales; taxation des capitaux d'assurance-vie au taux de 16,5 p.c.

en lieu et place du régime de la rente fictive; cotisation sociale de 1 p.c. pour les actifs salariés et indépendants et les pensionnés; augmentation des cotisations des employeurs pour l'assurance maternité, augmentation des prélèvements sur les assurances hospitalisation et auto; augmentation des provisions ONSS de 27,5 à 30 p.c. à partir du quatrième trimestre 1992; assujettissement au statut social des indépendants des mandataires non rémunérés; incorporation des plus-values de cession d'activités dans la base de cotisation des indépendants; augmentation des plafonds intermédiaires et absolus de cotisation des indépendants; cotisation sur les sociétés de personnes; non-indexation des barèmes fiscaux; cotisation complémentaire de crise à 3 décimes sur tous les revenus; taxe sur l'énergie portant sur l'électricité, le gazoil de chauffage, l'essence, le gaz naturel, le butane et le propane; écotaxes, dès le 1er avril 1994; introduction de la règle d'interdiction du recours à la voie la moins imposée si le seul objectif est d'ordre fiscal; augmentation des amendes en matière d'impôts directs et indirects, accroissement des amendes pénales; introduction, à partir de 1995, d'une vignette sur les poids lourds de 52 000 francs pour les camions à quatre essieux ou plus; suppression, voire limitation, de la QFIE, quotité forfaitaire d'impôts étrangers à l'impôt belge; exclusion des professions libérales et des sociétés immobilières du taux réduit de l'impôt des sociétés; introduction de taxes sur les opérations de bourse lors d'un changement de compartiment et en cas de sortie des SICAV; instauration d'une taxe d'abonnement sur le capital des sociétés d'investissement belges; suppression du précompte immobilier fictif et de l'imputation du précompte immobilier dans le chef de sociétés; suppression pour un an, prétendez-vous, des avantages fiscaux promis aux souscripteurs en ce qui concerne les dividendes, dans le cadre de l'arrêté royal numéro 15; suppression du traitement fiscal avantageux pour les contrats d'assurance-vie à court terme; augmentation des frais de justice et des amendes; au 1er janvier 1994, relèvement de la TVA de 19,5 à 20,5 p.c.; augmentation des accises sur les cigarettes faisant passer le paquet de 95 à 112 francs; augmentation de la TVA et des accises sur tous les carburants y compris l'essence sans plomb; passage du précompte mobilier de 10,3 à 13,39 p.c.; suppression totale de la quotité forfaitaire d'impôts étrangers et suppression du montant exempté d'impôts en raison de l'imposition préalable à l'étranger; augmentation du revenu cadastral de 1,25 p.c. dans certaines circonstances; abrogation totale de l'imputation à l'impôt des personnes physiques du précompte immobilier; les sociétés de patrimoine verront leur revenu cadastral doublé et taxé à l'impôt des sociétés: 39 p.c. plus 3 centimes additionnels; en matière de pension, cotisation supplémentaire à partir de 40 000 ou de 50 000 francs selon le cas; retenue de 1 p.c. sur les prépensions dépassant 35 000 ou 42 000 francs par mois et, enfin, une cotisation en matière d'allocation familiale, prélevée sans possibilité de déduction, et touchant tant les isolés que les familles avec ou sans enfants.

Après avoir énuméré ces soixante mesures, vous admettez qu'il n'est pas exagéré de parler de rage taxatoire. Je vous mets au défi, messieurs les ministres, de trouver un seul Gouvernement qui, dans le passé, aurait procédé à autant d'augmentations de la fiscalité sur une période aussi courte, soit un an et neuf mois. Au lieu d'imaginer toutes ces taxes, vous auriez pu essayer de créer des structures plus performantes et plus modernes pour le monde du travail, afin de rendre notre pays à la fois plus agréable et plus performant.

Faisant suite au débat que nous avons eu en commission à propos du budget des Voies et Moyens, du budget de la Dette publique et du budget des Dépenses en général, j'aimerais relever quelques points auxquels d'autres solutions auraient pu, me semble-t-il, être trouvées.

Tout d'abord, il me semble évident — et la réponse que le ministre des Finances m'a donnée en cette matière ne porte que sur un petit aspect du problème — que vous anticipez systématiquement les recettes et que vous privez par vos engagements vos successeurs de leurs recettes normales. Cette remarque ne concerne évidemment pas les petites factures qui sont payées tardivement ou certaines recettes perçues anticipativement. Tous les Gouvernements ont recours à ce procédé. Il s'agit plutôt de ce que j'appellerai une « politique de la terre brûlée ». Non seulement, le Gouvernement s'approprie la masse taxable de l'année en

cours, mais il rend impossible la vie de ses successeurs en promettant simultanément qu'un bénéficiaire ayant payé anticipativement un impôt ne pourra plus être taxé ultérieurement par le ministre des Finances ou le Gouvernement en place lorsqu'il recevra le capital ou la rente, au terme de son contrat.

Je voudrais citer trois exemples. En matière d'épargne-pension, vous prélevez votre dû, la « livre de chair du Marchand de Venise » au moment où le souscripteur atteindra 60 ans — on se demande d'ailleurs pourquoi l'âge a été fixé à 60 ans et non à 65 — au plus tard, alors qu'autrement le prélèvement se faisait soit lors des paiements annuels soit lors du paiement unique. Le capital ou la rente qu'il recevra ne seront plus soumis à l'impôt sous les Gouvernements qui vous succéderont. La perception est également anticipée en matière d'assurance-groupe. Quant à la rente fictive, elle est supprimée au profit d'un prélèvement en capital, ce que, selon vous, les bénéficiaires préfèrent généralement. Il n'empêche que certains souhaiteraient probablement ne pas subir ce prélèvement unique au moment où ils reçoivent le capital et conserver la rente fictive pour l'avenir. Je considère que dans ces trois cas, vous avez anticipé des recettes qui auraient dû échoir à un Gouvernement futur.

Vous pratiquez donc bel et bien une politique de la terre brûlée. Je me souviens avoir cité en commission le cas du Gouvernement du Kuo-min-tang en Chine qui, avant de quitter le territoire continental chinois pour se réfugier à Formose, avait pris la précaution de toucher ses revenus jusqu'en l'an 2 000. Je précise immédiatement que je n'ai rien contre ce Gouvernement qui a maintenu heureusement en Chine un régime non communiste. Fiscalement, vous êtes en train d'agir comme lui. Pour combler vos déficits, vous prélevez des impôts qui devraient échoir à l'Etat belge dans le futur.

Autre point sujet à critiques: le solde net à financer. Messieurs les ministres, en commission, nous avons eu un échange de vues en ce qui concerne la situation de l'Etat fédéral et je crois volontiers qu'une bonne partie des efforts que vous faites, même s'ils sont peut-être mal orientés, ont réellement pour but d'atteindre l'objectif de 3 p.c. de solde net en 1996 si vous croyez encore à la possibilité de l'Union économique et monétaire et de la monnaie unique à l'horizon 1996-1997. A mon sens, il serait plus réaliste de parler de 1999. Quoi qu'il en soit, sur ce point, je ne mets pas en doute vos intentions.

Cependant, la réponse du ministre du Budget ni celle du ministre des Finances concernant ce que j'appelle la vérification du comportement des Exécutifs des Régions et des Communautés ne m'ont convaincu. Il faut bien constater que la loi de financement ne vous autorise qu'à manier une véritable bombe atomique institutionnelle qui consiste à mettre sous tutelle, sous autorisation préalable et absolument impérative d'emprunt, tel ou tel Exécutif qui ne se conformerait pas aux normes de financement du secteur public, et ce dans le cas où un certain nombre d'éléments macroéconomiques seraient mis en danger. Vous pourriez être amenés à prendre un tel arrêté délibéré en Conseil des ministres dans le cas d'une mise en danger par le comportement d'un Exécutif, soit de l'union économique et monétaire de la Belgique, soit de la stabilité des prix ou de l'équilibre de la balance des paiements. Vous auriez alors une habilitation qui vous conduirait probablement à un conflit majeur avec ces Exécutifs vis-à-vis desquels on n'a pas voulu instaurer — peut-être était-ce une erreur — une quelconque hiérarchie des normes. Dans de telles circonstances, le Conseil supérieur des finances est autorisé à émettre un avis et je ne pense pas qu'il puisse faire autre chose compte tenu de la structure du pays. Je me demande cependant si c'est bien suffisant, par exemple, par rapport aux pouvoirs du gouvernement fédéral allemand.

Je ne multiplie pas les exemples, car chacun sait dans quel état de délabrement se trouve déjà la Communauté française. Les Régions wallonne et bruxelloise sont venues à son secours, mais nous savons dès à présent que le ministre du Budget de la Région wallonne ne sera pas en mesure, en 1995, d'alimenter les nouvelles fonctions attribuées avec les dotations qui lui ont été transférées. Il se trouvera dans une situation identique à celle que connaît la Communauté française à ce point de vue, laquelle n'a pas non plus porté définitivement remède à son mal.

J'ajoute une considération au sujet des Régions que je connais relativement bien. A Bruxelles, sur un budget de 36 milliards, les comptes révèlent un déficit et des emprunts de l'ordre de 9 mil-

liards pour chacune des années 1991, 1992 et 1993. Est-ce vraiment un modèle conforme aux avis du Conseil supérieur des finances, section financement des pouvoirs publics?

Lorsque fin 1992, la Région flamande a émis des bons du Trésor à trois ans, je me souviens avoir entendu son ministre du Budget annoncer fièrement que la Région flamande n'avait pas de dettes, déclaration qui fut d'ailleurs reproduite non sans surprise dans *De Standaard*. Si vous confirmez cette information, messieurs les ministres, je me demande où nous allons. De tels propos témoignent d'une ignorance des réalités, si l'on veut encore considérer que la Belgique est une union économique et monétaire digne de ce nom. Je souhaiterais en tout cas que vous me disiez si cet instrument qui vous a été confié sera utilisable dans la réalité.

Troisième observation à propos des impôts: l'augmentation du précompte mobilier vu sous l'angle des répercussions sur le financement de la dette publique. La réduction à 10 p.c. du précompte mobilier sur les titres émis par l'Etat fut la cause partielle d'une acceptabilité accrue de ceux-ci par le public, non seulement belge mais aussi étranger, et ce d'autant plus que l'on a instauré des opérations administratives qui exonèrent totalement les acquéreurs étrangers ou institutionnels de toutes les formalités fastidieuses accompagnant la perception du précompte et sa restitution ultérieure, mettant ainsi les titres de la dette publique belge sur un pied d'égalité avec les emprunts en eurodevises.

Il faut bien reconnaître que cet abaissement à 10 p.c., remplacé aujourd'hui par un relèvement à 13,39 p.c., se traduit par un coût plus élevé pour les emprunts du Trésor, y compris ceux qui ont été émis dans le passé, lesquels seront soumis au nouveau régime.

Le ministre des Finances nous dit qu'il espère pouvoir répondre positivement à ce défi et éviter un coût plus élevé du financement de la dette publique si trois conditions sont réunies. La première est la réduction des taux d'intérêt; elle ne sera pas suffisante parce qu'elle connaîtra un plancher, mais elle contribuera néanmoins à faciliter les choses. Ainsi, les nouveaux emprunts émis à des taux plus bas seront soumis au précompte de 13,39 p.c. et les souscripteurs des anciens emprunts, qui auront fait confiance au Gouvernement belge, devront payer 3,39 p.c. de plus qu'ils ne le pensaient au moment où une large promotion avait été faite autour de l'abaissement du taux du précompte mobilier.

Deuxième condition: le franc belge doit retrouver sa position initiale de juillet 1993 par rapport aux monnaies fortes de l'Europe. Après les échos négatifs qu'ont suscités les récentes élections en Russie, le Deutsche Mark devrait, progressivement selon moi, reprendre cette position de monnaie forte internationale. Par conséquent, c'est à cette dernière monnaie que nous devons nous mesurer.

Il ne nous sera pas facile d'atteindre à nouveau l'écart de 0,3 p.c. — fixé d'initiative par le Gouvernement — conservé par le florin néerlandais alors que l'écart qui a subsisté jusqu'au choc monétaire de juillet et août derniers et qui a été remplacé par une marge de fluctuation de 15 p.c. entre les monnaies du Système monétaire européen ne s'est résorbé que jusqu'à 2,25 p.c.

La troisième condition serait celle qui permettrait au ministre des Finances de sortir de l'impasse, si ce dernier — ou dans un an, son successeur allemand à la présidence européenne — parvenait à faire accepter par l'Europe le prélèvement fiscal généralisé de 15 p.c., remplaçant, dans une large mesure, certaines perceptions moins importantes qui existent à l'heure actuelle. Cependant, monsieur le ministre, vous connaissez suffisamment l'unanimité qui est nécessaire à l'adoption de telles mesures pour comprendre que cet objectif est très difficile à atteindre: il suffirait en effet que l'un ou l'autre membre de l'Union s'y oppose pour en empêcher l'application.

Par conséquent, monsieur le ministre, vous devez vous concentrer sur les deux premières conditions. Cependant, permettez-moi de formuler quelques doutes en la matière, notamment pour ce qui concerne le coût de notre financement.

Dans la même optique, la mesure positive que le Gouvernement envisageait de prendre en ce qui concerne les nouveaux titres à risque et, éventuellement par la suite, d'autres types de titres, serait-elle réellement mise en œuvre? Je parle de titres cotés en bourse, c'est-à-dire faisant l'objet d'un appel public à l'épargne.

Pouvez-vous confirmer, monsieur le ministre, que le retard accumulé au niveau de l'élaboration de cette mesure — visant à remplacer le taux de précompte mobilier de 25,75 par un taux de 13,39 — est dû uniquement à des considérations d'ordre technique et à des problèmes de vérification? Entre-t-il toujours dans les intentions du Gouvernement de concrétiser ce projet? A l'heure actuelle, dans notre pays, l'émission de capital à risque est déjà considérée comme un véritable épouvantail; c'est une source de capital qui est arrivée à se tarir presque complètement: tout le monde emprunte et plus personne n'émet de capital à risque, et ce pour des raisons évidentes. Cette mesure doit absolument être prise pour éviter une déformation totale de la structure de capital de nos entreprises, comme ce fut le cas en 1981, lorsque nous avons dû recourir — en l'absence d'une autre solution — aux AFV et aux autres mesures de l'arrêté royal numéro 15.

Dans toutes les discussions qui ont eu lieu jusqu'à présent, on a un peu oublié que le 1er avril était la date d'entrée en vigueur des écotaxes, ce qui entraînera de nouvelles difficultés.

M. De Croo (VLD). — Est-ce certain?

M. Hatry (PRL). — Si j'en crois le Premier ministre, oui, mais peut-on le croire? Il nous a annoncé que les premières écotaxes entreraient en vigueur le 1er avril.

M. De Croo (VLD). — Un poisson d'avril de plus!

M. Hatry (PRL). — Dans le domaine des impôts, les carburants seront dorénavant exclus de l'indice-santé. Cela me paraît surprenant. En effet, vous avez déjà prélevé tout ce que vous pouviez en la matière, monsieur le ministre, sauf que j'entends dire que bientôt, une taxe autonome belge et non européenne CO₂-énergie sera appliquée, dont se réjouira certainement beaucoup notre industrie exportatrice! Celle-ci sera, en fait, davantage encore handicapée par rapport à des pays qui ont dévalué leur monnaie. Je pense aux pays méditerranéens et à la Grande-Bretagne qui n'ont pas du tout l'intention de recourir à cette nouvelle taxe. Seul le bloc dur de l'Union économique et monétaire appliquera cette taxe, entre autres l'Allemagne, la Hollande et le Danemark. Mais, dans ces pays, les salaires ne sont pas indexés.

J'ai calculé certaines augmentations depuis que la coalition sociale-chrétienne-socialiste est en place. Les accises du diesel sont passées de 5,25 francs à 11,70 francs, soit une hausse de 220 p.c.; la fiscalité pour les deux catégories d'essence est passée de 11,20 francs à 19,60 francs pour l'essence avec plomb et à 16,20 francs pour l'essence sans plomb, soit respectivement des augmentations de 170 et 140 p.c.

J'attire votre attention sur le fait que ce genre de majoration du coût des transports va directement à l'encontre de l'objectif qui fut celui de la Communauté européenne pendant sept ans, à savoir la suppression des frontières internes.

En ce qui concerne la vignette, les Pays-Bas, l'Allemagne et le Luxembourg, où les autoroutes sont également gratuites — condition pour l'instauration de cette vignette —, ristourneront à leurs propres transporteurs les montants perçus. Jusqu'à présent, je n'ai pas entendu dire que le Gouvernement belge ferait de même. En plus de la hausse excessive des prix du carburant, il inflige un handicap supplémentaire à nos transporteurs routiers déjà soumis à une rude concurrence, notamment à celle de nos voisins néerlandais.

J'en viens aux impôts annoncés dans le cadre du plan global. Vous n'avez pas pris en compte tous les aspects de ce problème, monsieur le ministre, notamment toutes les répercussions économiques. En matière de fiscalité immobilière, vous allez beaucoup trop loin. En effet, les citoyens belges ou étrangers résidant habituellement dans notre pays ont investi dans un bien qui est lié au sol et qu'ils ne peuvent transporter à l'étranger. La valeur de ce bien se situe pratiquement aux deux tiers en coût salarial d'une main-d'œuvre qui dépense son revenu sur place. Or, vous infligez à ces citoyens qui font confiance à l'immobilier une pénalité tout à fait excessive. Je pense en particulier à la taxation insensée des investissements destinés aux logements.

Je vous rappelle qu'au début des années 80, la TVA sur les constructions neuves était de 6 p.c. Elle est passée à 17 p.c. Elle est à présent de 19,5 p.c. et passera à 20,5 p.c. le 1er janvier prochain. En d'autres termes, en l'espace de douze ans, vous avez multiplié le taux de TVA par 3,5. C'est insensé! Votre attitude va directement à l'encontre de celle que vous préconisez en matière de stimulation d'emplois. Après avoir donné un coup de marteau sur la tête de ce secteur, vous lui enfoncez ensuite un poignard dans le cœur pour l'étrangler enfin. Et vous voudriez que les responsables de ce secteur créent de l'emploi! Je ne vous comprends pas, monsieur le ministre. Vos mesures sont, en outre, diamétralement opposées à la politique du logement que veulent pratiquer Régions et communes.

Je vous rappelle que, dans toute une série de Régions, notamment en Région bruxelloise, pour construire un bureau, un promoteur est bien souvent obligé d'investir contre son gré dans des bâtiments destinés au logement dans des sites qu'il n'estime pas adéquats, qui ne sont pas facilement loués ou, s'ils le sont, à des locataires peu désirables.

L'initiative de la Région bruxelloise est déjà très contraignante à l'égard des promoteurs immobiliers. Pourquoi le Gouvernement doit-il encore les pénaliser de façon tout à fait scandaleuse? Si des abus existent, il n'en reste pas moins que votre mesure est mal étudiée et qu'elle manque, en tout cas, d'un concept clair. Le Gouvernement donne une impression d'incompétence en multipliant les actions néfastes. Le taux de TVA est un des plus élevés. Le taux d'enregistrement de 12,5 p.c. est presque nominal, mais certainement réellement le plus haut de l'Union européenne. En France, par exemple, le taux d'enregistrement, le seul légèrement plus haut, n'est pas perçu sur la superstructure, sur la construction, mais bien seulement sur la valeur du bien-fonds. Les taux sur les maisons sont beaucoup plus favorables. Vous y ajoutez donc encore une pénalisation du revenu cadastral pour ceux qui donnent en location des immeubles de logement. C'est un véritable scandale.

Je voudrais également émettre une critique fondamentale. Au point de vue fiscal, vous faites une discrimination — pour des raisons qu'il n'est pas besoin d'analyser longuement — entre revenus mobiliers et immobiliers, discrimination qui s'aggrave précisément au détriment de ceux qui ont fait confiance à l'investissement sur le sol de la Belgique.

Enfin, un calcul dont je dispose semble indiquer que l'application de votre plan en ce qui concerne l'impact sur l'impôt global défavorise manifestement, si l'on calcule en pourcentage, les citoyens dont les revenus se situent dans les tranches les plus faiblement taxées, par rapport à ceux dont les revenus se situent dans les tranches les plus fortement taxées! Avec un taux marginal d'impôt des personnes physiques de 55 p.c., la majoration du précompte immobilier s'élève à 62 p.c.; avec un taux de 25 p.c. à 150 p.c. On ne peut vraiment faire aucune confiance au Gouvernement pour suivre une quelconque logique — sociale ou fiscale — en la matière.

D'autres mesures m'ont également étonné, notamment le passage de la TVA de 19,5 p.c. à 20,5 p.c. Notre pays connaît un des taux de TVA les plus élevés. Seul le Danemark nous précède dans ce domaine, mais ce pays est une presque île avec de nombreuses îles et, par conséquent, ne subit pas la même concurrence que nous. Nos frontières, elles, sont totalement perméables. Les taux de TVA pratiqués dans les pays voisins sont plus bas. Dès lors, le phénomène d'achat au-delà des frontières sera stimulé. Et puisque l'Europe sans frontières est désormais une réalité que nous avons tous souhaitée, il ne sera plus question de lancer des douaniers — qui n'existent d'ailleurs plus — ou des accisiens à la poursuite de ces comportements désormais légitimes de nos citoyens qui décideront de faire leurs achats au grand-duché de Luxembourg, en France, aux Pays-Bas ou en Allemagne.

Des craintes se font également jour en ce qui concerne la vente à distance, qui ne pourra pas non plus être tout à fait surveillée. Je sais que le ministre est très attentif à ce problème. L'administration a d'ailleurs peut-être amplifié ses craintes en la matière, à savoir que l'adoption d'un taux de TVA trop élevé ne conduise à une multiplication des formes d'achat à l'étranger, ce qui représenterait la mort du commerce frontalier dans notre pays.

Parmi les singularités, monsieur le ministre, je relèverai également certains aspects pour le moins curieux, vu votre politique, même si je m'en réjouis.

Vous avez imposé, par exemple, une diminution des tarifs du gaz et de l'électricité, ce qui est très intéressant, mais dans le même temps, sur le plan européen, vous regrettez que les prix pratiqués en la matière soient trop bas. Où est la logique à cet égard, puisque vous envisagez d'appliquer une taxe- CO_2 et une taxe-énergie sur ces produits? Les bénéficiaires de la réduction des prix auraient tort de se réjouir car, comme d'habitude, le Gouvernement reprendra d'une main, d'ici quelques mois peut-être, ce qu'il avait donné de l'autre. Les contribuables ont certainement toutes les raisons de ne pas vous faire confiance.

D'autres mesures, qui me paraissent avoir été suscitées par des considérations plus politiques que raisonnables, m'ont également étonné. Le 29 novembre dernier, le journal *De Standaard* publiait un article intitulé « *Betere resultaten van banken zijn geen overbodig luxe* ». Vous allez, à présent, inciter les banques à engager du personnel. Tout le monde sait que les établissements bancaires polyvalents, aux multiples activités, fonctionnent un peu comme les grands magasins des années 60 qui, faisant tout, ne faisaient probablement rien très bien. Les banques seront donc concurrencées par des établissements spécialisés qui, chacun dans leur domaine d'activités, seront plus performants. Vous risquez ainsi de créer des iguanodons en imposant aux banques le recrutement d'effectifs sur la base de leurs chiffres bilanciaires, de leur chiffre d'affaires ou du montant des dépôts enregistrés. Cela rappelle d'ailleurs fâcheusement les impôts Sol I et Sol II que nous avons eu tant de peine à supprimer au début des années 80 et qui ont donné à l'image de la Belgique un retentissement tout à fait négatif, notamment aux Etats-Unis, qui ont considéré que nous avions tort de pénaliser les entreprises performantes aux fins d'alimenter les canards boiteux de toute façon voués à disparaître un ou deux ans plus tard.

Ces quelques considérations avaient trait à l'effet des impôts.

Un court débat a été consacré à la compétitivité. Les pages 44 et 45 de l'excellent rapport rédigé par M. Garcia reprennent quelques considérations du monde patronal jugeant insuffisant l'effort de compétitivité auxquelles vous opposez vos arguments. A mon sens, l'argument développé dans le rapport, et qui constitue votre conclusion de ce débat, ne semble pas tenir compte du fait que l'économie européenne n'est pas immobile. Il est question de conventions, sans doute négociées dans le courant de l'année 1992 ou au début de 1993, qui conduisent à certaines augmentations salariales en 1994.

Vous devez toutefois considérer que des pays comme l'Allemagne ou les Pays-Bas, frappés comme nous par le chômage, quoique dans une moindre mesure, réagissent en modifiant eux aussi leur coût salarial. La France, dont le taux de chômage est comparable au nôtre, a déjà pris des mesures visant à réduire l'impact de ce coût salarial sur le coût de production. Par conséquent, vous vous trouvez devant une cible mouvante et vos efforts seront probablement insuffisants. Vous tablez, en outre, sur un instrument qui pourrait ne pas fonctionner le 31 mars 1994: la loi du 6 janvier 1989.

Une fois de plus, je souhaite attirer votre attention sur l'absence d'informations quant à nos parts de marchés dans le commerce international. J'espère que le Conseil central de l'économie saura y faire face, même s'il est confronté à une carence de renseignements en provenance de l'INS. Vous seriez toutefois dans la position du médecin qui, ne disposant que d'un thermomètre cassé, ne peut plus mesurer la température du malade et est donc contraint de travailler au jugé. Cette méthode n'est jamais très bonne pour un Gouvernement qui a besoin d'arguments pour étayer son action devant l'opinion publique et le Parlement. Vous ne disposez pas d'informations sur la situation réelle du pays. Je pense que vous surestimez votre action en faveur de la compétitivité du pays. La réalité est différente de la réponse que vous nous avez fournie.

Parmi les mesures les plus controversées, figure aussi celle qui concerne les retenues s'étalant de 350 à 2 000 francs qui devraient être prélevées auprès des bénéficiaires — et des non-bénéficiaires — d'allocations familiales! Cette mesure, issue des conclave gouvernementaux, a certainement été prise en tenant compte des

tabous de tous vos partenaires politiques. Ce faisant, la « faisabilité » pratique a été totalement négligée. A mon sens, cette mesure n'a aucune possibilité de pouvoir être exécutée, comme vous le souhaitez, via les caisses d'allocations familiales, à moins que vous ne dotiez ces dernières d'effectifs supplémentaires, de renseignements et de systèmes informatiques beaucoup plus performants que ceux qu'elles possèdent à l'heure actuelle.

Pour réaliser ce travail, elles devraient en effet connaître les revenus courants de tous les ménages, en ce compris les ménages n'ayant pas ou plus d'enfants, et des isolés. Par conséquent, l'encaissement des montants correspondants présentera d'énormes difficultés. J'ajouterai que c'est la mesure la plus tordue que vous ayez prise car elle introduit pour la première fois, dans notre régime de sécurité sociale, une cotisation ou plutôt un impôt non déductible. Dans le cas qui nous occupe, les personnes qui devront déboursier douze fois 2 000 francs, soit 24 000 francs par an, seront taxées de manière telle que cette mesure se révélera en fin de compte beaucoup plus onéreuse pour elles. Au taux marginal de 55 p.c., et on y est vite, cela leur fera perdre 40 000 francs de revenu!

Nous entrons dans un régime analogue à celui qui a fait fuir nombre de citoyens suédois au cours des années 1970-1980 et provoqué, par ailleurs l'arrivée d'un important parti antifiscal au parlement de ce pays. Cette mesure est inéquitable car elle nous conduit à une taxation de 105, 110, voire 120 p.c. de certains revenus.

J'en arrive à présent aux mesures relatives aux pensions. Elles n'ont pas suscité de grosses vagues de protestations car les pensionnés sont des personnes silencieuses, parfois en mauvaise santé et peu portées à la révolte. Il n'empêche que j'ai été frappé par la réaction de M. Vandepoel, ex-secrétaire de l'ACW. Il déclarait, le 14 décembre 1993, au journal *De Standaard*: « *De Regering laat de gepensioneerden dubbel betalen met een leugentje* ». Cet avis, émanant d'un de vos amis politiques, aujourd'hui président du syndicat chrétien des pensionnés, est significatif. Le journal précise — à tort puisque c'est l'ensemble du Gouvernement qui a pris ses responsabilités: « *Ze zijn zeer boos op Willockx* ». Quoi qu'il en soit, je pense que ce faisant, vous vous êtes attaqué aux plus faibles. La conséquence probable de cette mesure sera la création d'un mouvement, voire d'un parti des panthères grises semblable à celui qui vit le jour voici une trentaine d'années aux Etats-Unis.

Quelles alternatives offrons-nous à ce prétendu plan global concocté par un Gouvernement en sursis?

Le congrès du PRL qui s'est tenu le 20 novembre 1993 a clairement défini les mesures proposées par mon parti dans les matières économique et sociale. Tout comme le Gouvernement, nous voulons gagner la bataille de l'emploi. Notre volonté est de la mener mieux. Nous n'entendons pas multiplier les emplois subsidés, précaires ou temporaires. Au contraire, nous proposons de créer, dans un climat de confiance, des postes de travail durables, sans intervention financière durable des pouvoirs publics.

Notre désir de sauver la sécurité sociale est équivalent au vôtre mais pas au moyen d'emplâtres sur une jambe de bois! Nous préconisons des mesures plus profondes permettant à la sécurité sociale de se préparer aux défis du XXIe siècle. Nous pensons qu'il faut revoir les dispositions prises — à bon escient — au lendemain de la deuxième guerre mondiale. Il est évident qu'elles ont subi l'usure de cinquante années de négociations sociales et politiques et d'évolution des structures techniques et économiques. Il est évident qu'il faut parfois avoir le courage de revoir la situation en profondeur. Telle a été notre attitude lors de ce congrès du 20 novembre 1993, mais non celle de votre Gouvernement.

Comme il s'agit ici avant tout d'un débat budgétaire, je voudrais terminer mon intervention en vous exposant les mesures que nous préconisons en matière fiscale et dans le domaine des dépenses publiques.

Selon nous, la pression fiscale et parafiscale atteindra 48 p.c. du PIB avant que les mesures que nous sommes invités à adopter dans le cadre de ce budget et celles prévues par le plan aient sorti leurs effets. Ce pourcentage est tout à fait insupportable.

Notre objectif est de faire reculer cette rage taxatoire, et ce au moyen de cinq mesures principales.

Tout d'abord, nous voulons arrêter la folle croissance des charges et des prélèvements, en rejetant tout nouvel impôt, taxe, cotisation ou prélèvement qui augmente globalement la charge fiscale ou parafiscale.

En outre, il est nécessaire de mettre en œuvre un plan de réduction de la fiscalité sur les revenus du travail, qui soit compatible avec l'assainissement budgétaire, comme c'est, par exemple, le cas en France. Ce plan prévoirait notamment le rétablissement intégral de l'indexation de tous les barèmes fiscaux, une meilleure déduction des charges professionnelles réelles et le rétablissement d'un système attrayant pour l'épargne-pension.

La troisième mesure est la suivante: inscrire dans la Constitution un maximum absolu de 50 p.c. de prélèvements fiscaux et parafiscaux, tous niveaux de pouvoirs réunis. Nous espérons évidemment trouver, le moment venu, la majorité requise des deux Chambres.

Il convient également d'assurer la sécurité juridique et la stabilité en matière fiscale, tant pour les particuliers que pour les entreprises.

Enfin, nous voulons lutter contre l'arbitraire du fisc, en protégeant les droits de la défense du contribuable. Cette mesure va évidemment à l'encontre des résolutions prises lors du congrès SP, ce parti s'étant prononcé, ce week-end, en faveur de l'instauration d'une véritable dictature fiscale.

En ce qui concerne les dépenses publiques, l'Etat doit se concentrer sur ses missions essentielles. Notre principe en la matière est le suivant: « Moins d'Etat pour mieux d'Etat. » Il faut appliquer la règle: « moins de fonctionnaires, mais mieux payés », en bloquant les recrutements et en revalorisant de manière sélective la rémunération des agents.

Il convient également de privatiser les entreprises publiques autrement qu'« à la petite semaine », en prenant les mesures nécessaires pour valoriser au maximum leur capital.

Nous conseillons également de supprimer les gaspillages, les doubles emplois, les dépenses moins utiles, par un examen critique et systématique des dépenses existant à tous les niveaux.

Il faut assainir véritablement les finances de la sécurité sociale par des réformes fondamentales diminuant notamment les coûts administratifs des intermédiaires, renforçant la responsabilité financière des organismes assureurs, limitant certaines allocations, etc.

Il vous est loisible de consulter notre programme, dont je vous ai livré les éléments essentiels. Je tiens à préciser qu'il s'agit bien de résolutions précises et fermes, prises par le congrès du 20 novembre 1993, et non de propos comme ceux que tiennent certains partis de la majorité qui, annonçant le « stop fiscal », procèdent en même temps à l'aggravation la plus lourde de la fiscalité que notre pays ait connue au cours des six dernières années.

Mon discours ne laisse probablement aucun doute à l'assemblée: nous n'approuverons pas ce budget. (*Applaudissements.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer De Roo.

De heer De Roo (CVP). — Mijnheer de Voorzitter, de bespreking van de Rijksmiddelenbegroting en de Algemene Uitgavenbegroting ligt enigszins in het verlengde van het debat over het globaal plan, dat wij veertien dagen geleden voerden. Op de Europese Top van 10 en 11 december is uit de cijfers van het Witboek van de Europese Unie gebleken dat — wat soms ook wordt beweerd — België niet het zieke broertje van Europa is. Wij hebben weliswaar een hoge schuldratio, maar de inflatie blijft laag — zij bedraagt 2,53 pct. — en het overschot op de lopende rekening van de betalingsbalans blijft groeien. In tegenstelling tot wat de oppositie beweert, ligt onze werkloosheidsgraad onder het EU-gemiddelde. Hij bedraagt 9,5 pct. tegenover een Europees gemiddelde van 10,6 pct.

Wij moeten de resultaten van de geslaagde Europese Top, waar op grond van het Witboek maatregelen werden genomen voor een betere economie, voor het herstel van de Europese concurrentiekracht en voor gezonde ondernemingen en meer werkgelegenheid, evenals de resultaten van de GATT-onderhandelingen in

Genève en het globaal plan in eigen land aangrijpen om uit de negatieve spiraal waarin wij dreigden weg te zinken te geraken en zo opnieuw hoop creëren.

De begroting voor 1994 moet worden geplaatst in een macro-economisch kader op middellange termijn. De begroting voor 1994 is een stap in de goede richting om het overheidstekort tegen 1996 te reduceren tot 3 pct. van het BNP, zoals bepaald in het Verdrag van Maastricht. De uitvoering van deze begroting is dan ook primordiaal om te kunnen toetreden tot de derde fase van de Europese Monetaire Unie. Een netto te financieren saldo in 1994 van 315,3 miljard frank of 4,7 pct. van het BNP is een streefdoel dat wij onverwijld moeten realiseren. Wij hebben reeds een lange saneringsweg afgelegd en de laatste loodjes wegen doorgaans het zwaarst, maar de rentesneeuwbal moet tot stilstand worden gebracht en de tekorten in de sociale zekerheid moeten worden weggewerkt.

De uitvoering van de begroting voor 1994 vormt een essentiële schakel in de sanering van de Belgische overheidsfinanciën. De CVP-fractie dringt er bij de Regering op aan alles in het werk te stellen om het overheidstekort af te remmen zoals bepaald in het convergentieplan. De nultgroei van de primaire uitgaven moet behouden blijven. De begroting vormt de basis voor de maatregelen geformuleerd in het kader van het globaal plan.

Een van de verdiensten van het globaal plan is dat er een einde werd gemaakt aan de heersende onzekerheid.

De heer De Croo (VLD). — Over welke versie van het globaal plan spreekt u?

De heer De Roo (CVP). — Zelfs indien het plan op een aantal punten zou worden gewijzigd, zullen de essentiële evenwichten waarop het steunt, behouden blijven. Het globaal plan heeft het vertrouwen hersteld; de rente is gedaald en de frank is terug opgenomen in de oude EMS-schommelingsmarges. De Belgische frank bekleedt opnieuw een sterke positie tegenover de Duitse mark. De kordate uitvoering van de regeringsmaatregelen die in het kader van het globaal plan zullen worden genomen en die de *Financial Times* omschreef als « *the most ambitious since the war* », moet het rentepeil laag houden. Dit is van levensbelang voor België. In 1994 vervallen voor 644 miljard frank leningen en op 898 miljard frank leningen heeft België een call-optie. Wanneer de rentedaling zich verderzet, kan men ettelijke miljarden aan intrestlasten besparen.

In verband met de evolutie van de interest is het misschien interessant dat de Vice-Premier hier op een aantal vragen antwoordt. Wat zijn de prognoses in verband met de rente voor de komende weken en maanden? Zijn er aanwijzingen waaruit wij kunnen besluiten dat een verdere rentedaling mag worden verwacht? Als de interest inderdaad daalt, brengen de beleggingen uit vastrentende waarden minder op, waardoor er meer kan worden geconsumeerd. Om de hoge spaarquota af te bouwen, moet vertrouwen heersen dat tot meer consumptie kan leiden. Het globaal plan moet hiertoe de aanzet geven. De groei van het bruto binnenlands produkt in 1994 zal voor het grootste gedeelte moeten komen van een toename van de particuliere consumptie.

Voor de bestrijding van de fiscale fraude volstaat het niet grote slogans te hanteren. Er bestaan geen toverformules voor een rechtvaardige en correcte inning van de belastingen. Het is niet met een eenvoudige wetswijziging dat in korte tijd vele miljarden in de Schatkist zullen binnenstromen. Dat is slechts mogelijk mits een correcte toepassing van de wet door de administratie van Financiën, door de ondernemingen en door de burger. Wij zullen, wat het wetgevend werk betreft, altijd enigszins achterblijven. Ik herhaal dat er geen toverformules bestaan, wat echter niet wil zeggen dat wij niet moeten doen wat in onze mogelijkheden ligt en dat wij de strijd tegen de fiscale fraude niet in alle ernst moeten aanpakken.

De heer Loones (VU). — Mijnheer De Roo, wij hebben dit weekend vernomen dat een bijzondere structuur vrijwel parallel aan de fiscale administratie zal worden opgericht. Wij zullen straks de minister van Financiën daarover ondervragen. Wat

denkt de CVP-fractie daarover? Het is een nieuw gegeven waarover een politieke discussie kan ontstaan. Acht de CVP het opportuun een dergelijke structuur op te zetten?

De heer De Roo (CVP). — Mijnheer Loones, wij zijn al weken lang vragende partij voor de oprichting van een dergelijke structuur. Op de studiedagen over fiscale fraude die in de Senaat werden gehouden in aanwezigheid van onder meer de heer Watteyne, is gebleken dat een coherente aanpak nodig zal zijn om tot resultaten te komen. Wij hebben daaromtrent verschillende ideeën naar voren gebracht. De Regering heeft vorige week een aantal beslissingen genomen en onder meer een topambtenaar belast met de gecoördineerde strijd tegen de fiscale fraude. De minister van Financiën zal in de loop van het eerste trimester van 1994 een rapport voorleggen aan de Verenigde commissies voor de Financiën van Kamer en Senaat. Wij zijn klaar voor de discussie. Het nieuwe initiatief is alleszins een stap in de goede richting.

M. le Président. — La parole est à M. Maystadt, ministre.

M. Maystadt, ministre des Finances. — J'aimerais préciser, monsieur De Roo, qu'il n'est pas question de créer une structure parallèle. Ils'agit, comme vous l'avez dit très justement, de confier à un haut fonctionnaire, l'administrateur général des impôts, le pouvoir de coordonner la lutte contre la fraude fiscale qui se fera, bien entendu, via les administrations fiscales.

En fait, le changement important qui est introduit consiste à donner à l'administrateur-général des impôts un pouvoir hiérarchique sur les différentes administrations fiscales afin de pouvoir mieux organiser les contrôles et, par conséquent, de lutter plus efficacement contre la fraude fiscale.

M. Cooreman (CVP). — Excellente mesure, monsieur le ministre!

De heer Loones (VU). — Dit antwoord van de minister is zeer belangrijk, maar de aanstelling van de heer Watteyne mag ons niet uit het oog doen verliezen dat de fiscale administratie beter moet worden uitgerust. Met een *deus ex machina* worden niet alle structurele problemen opgelost.

M. Maystadt, ministre des Finances. — Il est clair qu'il faut poursuivre le renforcement des administrations fiscales.

Comme les chiffres le prouvent, elles sont aujourd'hui mieux équipées à la fois en personnel de qualité — le nombre d'agents de niveau 1 et de niveau 2 a augmenté ces trois dernières années — et en matériel — le nombre de PC est en forte augmentation, même s'il est encore insuffisant.

Toutefois, l'administrateur général des impôts devra assurer la meilleure coordination possible entre les différentes administrations fiscales, par exemple celles des Contributions et de la TVA. C'est à ce prix que les fraudes fiscales pourront être mises à jour.

De heer De Roo (CVP). — Met haar beslissing van vorige week heeft de Regering bewezen — en het antwoord van de minister bevestigt dit andermaal — dat ze de politieke wil heeft om de strijd tegen de fiscale fraude te organiseren, om aldus te komen tot een correcte inning van de belastingen.

In 1994 zal de fiscale druk 46,7pct. bedragen. Dit is 1,1 pct. onder het recordniveau van 47,8 pct. dat in 1987 werd bereikt. De uitvoering van de anti-fraudemaatregelen moet in 1994 zichtbare resultaten opleveren. De CVP-fractie meent dat niet alleen de fiscale ontvangsten de evolutie van het BNP moeten volgen. Ook de strijd tegen de fraude moet vruchten afwerpen.

De reeds genomen maatregelen, aangevuld met die van het globaal plan, bieden de administratie een instrumentarium om de fiscale fraude hard, maar correct aan te pakken. Saneren is maatschappelijk slechts verdedigbaar als de bevolking ziet dat de strijd tegen misbruiken inderdaad resultaten oplevert. Dit geldt overi-

gens niet alleen voor fiscale zaken. Ook de sociale fraude, het oneigenlijk gebruik van de sociale zekerheid, moet worden aangepakt. Ik denk hierbij onder meer aan het zwartwerk.

De Regering legt in deze begroting een aantal accenten. Zo worden binnen de primaire uitgaven meer middelen uitgetrokken voor het meerjarenplan voor Justitie, het contract met de burger en de aanwerving van contractuelen om de belastingen beter te innen. Daarnaast zijn de kredieten voor de ligdagprijzen voor ziekenhuizen en mindervaliden fors toegenomen. Als gevolg van de toename van internationale verbintenissen zijn de bijdragen aan de internationale instellingen zoals de UNO en de EU verhoogd.

De positieve kanten van het regeringsbeleid worden ten overstaan van de bevolking vaak te weinig in de verf gezet. Daarom wil ik eraan herinneren dat de Regering in de loop van de voorbije maanden reeds heel wat inspanningen heeft geleverd. De begroting voor 1994 is overigens de resultante van twee grootscheepse saneringsinspanningen.

Tijdens de begrotingscontrole van april 1993 werden reeds voor 113 miljard frank maatregelen genomen. Bij de voorbereiding van de begroting 1994 werden voor 53,1 miljard bijkomende middelen vrijgemaakt: 19,5 miljard niet-fiscale ontvangsten en een substantiële vermindering van de primaire uitgaven van 32,9 miljard.

Het financieel evenwicht in de sociale zekerheid moet kost wat kost worden hersteld. Dit is overigens een van de doelstellingen van het globaal plan en een aantal maatregelen in die zin werden reeds genomen.

Ik voeg hier onmiddellijk aan toe dat de financiële gezondmaking van de sociale zekerheid niet mag worden verwezenlijkt door het stelsel, dat wij nu kennen, af te bouwen. De sociale verworvenheden mogen niet te grabbel worden gegooid. Het gaat immers om uitkeringen en aanvullende vergoedingen waarvan vele mensen afhankelijk om in hun levensonderhoud te voorzien. Wij verwerpen de volledige privatisering die leidt tot een sociale zekerheid met twee snelheden; één met prima voorzieningen voor deze die het zich kunnen permitteren en met absolute minimumvoorzieningen voor de anderen die geen bijkomende verzekeringen kunnen betalen.

Evenmin als voor de andere doelstellingen bestaan er voor het behoud van de sociale zekerheid en haar financieel evenwicht toverformules of mirakeloplossingen. Sommigen pogen nochtans de mensen de illusie te geven dat zij de nodige saneringsoperatie niet zullen voelen. Nochtans zou de voorgestelde oplossing de mensen in een ander land doen ontwaken. Wij zullen morgen in de verenigde commissies voor de Sociale Zaken en de Financiën van Kamer en Senaat de resultaten van de ronde-tafelconferentie over de pensioenen bespreken. Wij hebben ons op dat debat voorbereid.

Een hierbij aansluitend thema, dat wij niet uit de weg willen gaan, is dat van de transfers van Vlaanderen naar Wallonië. Ons standpunt hierover is duidelijk: de niet-objectiveerbare verschillen in de sociale zekerheid moeten worden weggewerkt.

Ter zake dringen wij aan op een correcte uitvoering van het regeerakkoord. Aan de solidariteit, één van de basisprincipes van onze sociale zekerheid, willen wij geenszins afbreuk doen, maar om die op een volwassen manier in stand te kunnen houden, moet de wetgeving in het hele land op een eenvormige wijze worden toegepast en moeten de uit de solidariteit voortkomende transfers doorzichtig worden gemaakt. De financiële toestand van het land dwingt ons tot ingrepen, ook in de sociale zekerheid, die vele mensen in hun inkomen treffen en die dus pijn doen. Desalniettemin, moeten wij die allen durven verdedigen. Wij moeten tevens op een radicale manier durven ingrijpen om een einde te maken aan misbruiken en verspillingen gestoeld op een laks beheer van sommige partners van de ziekteverzekering.

Wij wensen daarom zo snel mogelijk door de minister van Sociale Zaken in kennis te worden gesteld van het verslag dat vandaag op de algemene raad van het RIZIV werd besproken. In feite gaat het veeleer om een momentopname dan om een objec-

tieve doorlichting van de situatie. Inzicht in het verloop van de gebeurtenissen in de jongste jaren, moet helpen om een aantal scheeftrekkingen te kunnen rechtzetten. Die gegevens moeten ook in een historische context worden beoordeeld. Op basis van het verslag van de algemene raad zal moeten worden uitgemaakt welke bijstellingen op het vlak van de transfers nodig zijn om de niet-objectiveerbare en dus niet-aanvaardbare verschillen op te heffen. Wij kunnen aanvaarden dat er verschillen zijn die op een objectieve wijze kunnen worden gerechtvaardigd, maar er moet een duidelijk onderscheid worden ingebouwd.

De CVP-fractie wenst op korte termijn duidelijke en ondubbelzinnige regeringsmaatregelen tegen de niet te objectiveren transfers in de gezondheidszorg. Indien de Regering er niet in slaagt die maatregelen te nemen, kiezen wij radicaal voor de regionalisering van deze sector, wat trouwens reeds was opgenomen in ons verkiezingsprogramma. Wij willen de Regering echter de kans geven de nodige maatregelen te nemen. Er werden in het verleden reeds een aantal scheeftrekkingen weggewerkt, onder meer in de klinische biologie. Dit volstaat nog niet, maar het bewijst dat deze zaken niet onmogelijk zijn. Wij moeten ingaan tegen de overconsumptie. Dit is onze expliciete wens.

Gelet op de toekomst van de overheidsfinanciën en gelet op de grote uitdaging om het financieel evenwicht in de sociale zekerheid te herstellen, is de CVP-fractie van mening dat de sanering moet worden verdergezet. De rentesneeuwbal moet tot stilstand worden gebracht. De Maastricht-normen blijven ons objectief en de toekomst van de sociale zekerheid moet worden beschermd. Daarom staan wij achter deze begroting 1994 en achter de doelstellingen die zij nastreeft.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Loones.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de Voorzitter, ik wens de heer De Roo een aantal vragen te stellen in verband met zijn verklaring, namens de CVP-fractie, over de sociale zekerheid en de scheeftrekkingen daarin. Dit is geen alleenstaande verklaring want we nemen vanuit zijn partij diverse signalen waar die in dezelfde richting gaan. Ik meen dan ook dat het nuttig is in deze vergadering enige verduidelijking te vragen.

Mijnheer De Roo, u vraagt op korte termijn duidelijkheid en cijfers inzake de niet-objectiveerbare transfers. Hoe kort is die termijn voor u? Dit wordt toch wel zeer prangend, vooral in het licht van het verslag dat vandaag werd besproken in de algemene raad van het RIZIV en waarvan de cijfers vanmorgen in de pers bekend werden gemaakt. Uw fractiegenoot, minister-president Van den Brande, verwacht tegen uiterlijk 15 januari cijfers. Wij lezen dat het RIZIV zelf een aantal aanbevelingen formuleert ten einde de rechtzettingen te realiseren. We lezen echter ook dat het FGTVB meteen zou hebben gevraagd deze van de agenda af te voeren. Wat is de houding van uw fractie in dat verband?

Verder eist u dat deze sector zou worden geregionaliseerd indien de gevraagde maatregelen uitblijven. Wat bedoelt u daar precies mee? Vraagt u dan de regionalisering van de gezondheidszorg alleen of ook van de andere sectoren van de sociale zekerheid?

De heer De Roo (CVP). — Mijnheer Loones, het is duidelijk dat wij de sector van de gezondheidszorg voor ogen hebben en dat wij de solidariteit niet op de helling wensen te zetten. Wij wensen de cijfers van het RIZIV met voldoende kennis van zaken te beoordelen. Wij weten dat er een onderzoek noodzakelijk zal zijn, subsector per subsector, en dat men in ieder geval zal moeten proberen één en ander te objectiveren. Dat is niet zo eenvoudig. Ik neem mij voor dit grondig te bestuderen, samen met leden van onze fractie.

Alleen meer werkgelegenheid voor meer mensen kan nieuwe hoop creëren. De correcte uitvoering van de begroting parallel met het globaal plan is essentieel, niet enkel omwille van sociaal-economische redenen maar ook omwille van maatschappelijke redenen. Een gebrek aan werk bevordert de maatschappelijke ontwrichting en kan leiden tot gebruik van drugs, toename van de criminaliteit en onveiligheid. Het herstel van de concurrentiekracht, onder meer via een verlaging van de arbeidskosten, moet de werkloosheid verjagen.

Enkel een gezondmaking van de overheidsfinanciën biedt waarborgen voor het vinden van structurele oplossingen. Voor onze problemen op het vlak van economie, ondernemingen, concurrentiekracht, sociale zekerheid en werkgelegenheid zijn structurele oplossingen mogelijk. Hiervoor moeten echter maatregelen worden genomen, die heel wat moed en verbeelding vergen. Er zal eveneens moed nodig zijn om de noodzakelijke beslissingen te nemen. Wij verwachten van de Regering dat zij die moed zal opbrengen. In deze optiek zal de CVP-fractie de begroting 1994 goedkeuren. (*Applaus.*)

M. le Président. — La parole est à M. Daerden.

M. Daerden (PS). — Monsieur le Président, traditionnel rendez-vous que le vote du budget de l'Etat qui est, cette année, dans une large mesure, occulté par un autre débat, à savoir celui du plan global du Gouvernement. Au moins, le rôle charnière de ce budget 1994 apparaît clairement entre les mesures budgétaires d'avril 1993 et les mesures contenues dans ce plan global. Le contexte dans lequel il s'inscrit n'est évidemment pas différent puisque la situation économique est toujours, sinon davantage, déprimée. D'illustres économistes, dont certains ont participé à l'élaboration du plan global, en viennent à poser sur la conjoncture un diagnostic encore plus pessimiste que lors des deux chocs pétroliers qui ont inauguré cette ère de crise. Les pieds d'argile des géants économiques se fissurent et les valeurs de la croissance sont désormais affligées d'un signe négatif.

L'Europe s'est installée dans une crise profonde, une récession comme l'on n'en imaginait plus. Il est vrai qu'elle n'est pas seule en cause. Pensons au Japon, souvent cité en exemple. N'est-il pas, lui aussi, plongé dans une récession difficilement imaginable il y a peu encore? Aussi, ce pays connaît-il en 1993 sa première année de décroissance économique. Le nombre de faillites atteint des taux records et l'on s'aperçoit que ce que l'on appelait « crise » antérieurement, dans les moments où la croissance se ralentissait, n'est en rien comparable à la situation de véritable recul économique que nous connaissons aujourd'hui. Les chiffres du chômage sont, ces derniers mois, proches de l'apocalypse. Un exemple: en Wallonie, trois entreprises-phares, grandes utilisatrices de main-d'œuvre et faisant vivre leur région, désemployent dans des proportions phénoménales.

Une telle perspective permettait récemment à Jacques Julliard de déclarer dans *Le Nouvel Observateur*: « Dire aujourd'hui que le chômage est devenu structurel ou que l'on ne retrouvera plus jamais le plein emploi de jadis, c'est avouer que le mode de rémunération, lié au travail industriel, est en train de s'enfoncer lentement dans l'absurde, comme le système industriel lui-même. Quand les emplois industriels représenteront moins de 5 p.c. des actifs, à l'instar de l'agriculture — c'est l'affaire de deux ou trois générations — il apparaîtra aberrant de calquer l'ensemble des rémunérations sur le système industriel de naguère, c'est-à-dire sur le salariat. Il faudra trouver autre chose. » Changer de paramètres s'impose et regarder au-delà est sans doute la seule manière de discerner un avenir.

On l'a maintes fois répété, mais il n'est jamais inutile de le redire, en Belgique, cette situation a en grande partie anéanti les efforts consentis en faveur de la diminution de la dette publique et de l'équilibre budgétaire, car il est évident que la hauteur des taux d'intérêts et l'effet boule de neige de la dette réduisent considérablement l'impact des mesures qui, adoptées en période de croissance même modérée, auraient signifié un véritable recul du déficit.

Si l'on consulte le tableau de l'assainissement des finances publiques de 1992 à 1994, on constate nettement l'ampleur des efforts réalisés: que ce soit en avril, en août ou en octobre 1992, en avril, voire en juillet 1993, ils s'élevaient à plus de 400 milliards. Ils furent essentiellement consentis par le budget fédéral, le reste ayant été dégagé par une recherche constante de l'équilibre dans la sécurité sociale. Il n'est d'ailleurs pas inutile de souligner qu'en 1993, malgré un contexte économique défavorable, la Belgique est parvenue, à l'inverse de ses partenaires européens, à stabiliser quasi complètement son déficit par rapport à 1992. Il est clair qu'il s'agit là d'un effet positif dû à l'amélioration du solde primaire.

Réfléchissant pour la circonstance à l'évolution historique, faut-il rappeler que de 1981 à 1993, ce solde est passé d'un déficit de 5,4 p.c. à un surplus de plus de 4 p.c. ? Dans le respect de ces principes de base, il convient d'abord d'assurer l'exécution des mesures du contrôle budgétaire décidées en avril 1993. Il est indispensable de veiller à ce que l'ensemble des mesures arrêtées pour un montant de l'ordre de 113 milliards trouvent leur pleine et entière application dans le délai prévu.

Nous nous félicitons, à ce propos, de la procédure suivie par le Gouvernement, qui a procédé, en préambule au conclave de juillet 1993, à un examen de l'état d'exécution des mesures prises antérieurement.

Pour ce qui concerne le budget 1994, 50 milliards d'effort supplémentaires devront être réalisés, ayant pour cause essentielle une nouvelle baisse des recettes provoquée par la récession.

Fin août 1993, la dette s'élevait précisément à quelque 9 000 milliards, c'est-à-dire plus de 126 p.c. du produit intérieur brut. Chacun conviendra que ce montant colossal doit être réduit, sans même avoir égard aux critères de Maastricht, dont la pertinence n'a pas à être discutée ici. A un tel niveau, nous devons faire le constat dramatique que, même avec une croissance nominale de 5 p.c., qui ne peut être espérée qu'en conjoncture normale, le déficit demeurerait trop important pour annihiler l'effet boule de neige.

« Transitoire », disais-je tout à l'heure concernant le budget de 1994, « transitoire » aussi, dirais-je par rapport au plan de convergence dont le but est de nous amener à un déficit annuel de l'ordre de 3 p.c., ce qui implique de devoir diminuer celui-ci davantage encore pour l'année 1996.

Pensons que relever ce défi — indispensable — nécessite le maintien des grands axes de la politique budgétaire adoptée, à savoir le respect de la croissance zéro des dépenses hors charge d'intérêt et la limitation de diverses dotations — objectif largement atteint, voire dépassé —, l'évolution des recettes fiscales dans une proportion normale par rapport à la croissance économique et enfin, la recherche à tout prix de l'équilibre de la sécurité sociale.

Je rappelle que le but du plan global n'est autre que d'inscrire les objectifs de cette politique budgétaire dans la perspective plus large d'un grand débat de société. Il vise en effet à traiter les problèmes graves d'emploi, de compétitivité, de sécurité sociale que le cadre du budget ne permettait pas d'aborder avec le recul nécessaire.

Pour en revenir au budget, nous savons que l'an prochain, une part importante des emprunts doit être renouvelée. A ce moment, la hauteur des taux d'intérêt sera déterminante au niveau de la charge de la dette à venir. Il est donc extrêmement important que le Gouvernement conserve la confiance que lui témoignent actuellement les marchés financiers. Pour cela, un climat social propice à la détente doit s'installer et un retour à la confiance au sein de la population. A quoi bon l'estime internationale que peut gagner un gouvernement si la population lui refuse sa confiance ?

L'adoption du plan global n'est, à cet égard, qu'une étape. J'ai eu l'occasion de souligner à quel point il était important que les mesures en faveur de l'emploi portent leurs fruits le plus vite possible. Mais chacun connaît également l'impact que peut avoir sur les marchés financiers, et par voie de conséquence les taux d'intérêt, la politique menée au niveau international, et en particulier, au niveau européen. Le rôle de la politique monétaire de la Banque fédérale allemande au niveau du maintien de taux d'intérêt élevés, afin de lutter contre l'inflation, est bien connu.

Nul n'ignore plus les ravages que la spéculation qui accompagne cette hausse des taux peut causer à nos finances publiques. Je saisis d'ailleurs cette occasion pour rappeler le souci que nous avons de voir s'installer une véritable solidarité européenne, pour faire face à la constante dérégulation qu'entraîne la compétition entre des pays qui se veulent partenaires. Alors que se fait constamment plus claire la nécessité d'une solidarité européenne dans le règlement de la plupart des problèmes financiers, sociaux ou économiques que nous connaissons, c'est trop souvent à un repli sur soi que l'on assiste. L'adoption du Livre blanc de la Commission européenne est-elle un signe de renversement de cette tendance ? Nous ne pouvons que l'espérer.

Mais pour en revenir à la Belgique et au budget qui nous préoccupe, je crois, comme d'autres, que l'incivisme fiscal a atteint des proportions phénoménales. Je ne me prononcerai pas sur le montant qu'englobe cette fraude mais si nous pouvions demain récupérer une partie des ressources ainsi détournées, les conditions imposées par Maastricht pour 1996 seraient d'ores et déjà réunies pour le prochain budget. Cette situation est tout à fait inacceptable car ce détournement — dû à la fraude ou à l'évasion fiscale, et qui nécessite la mise en place d'une ingénierie fiscale particulièrement élaborée — accroît gravement le fossé entre les contribuables.

En effet, non seulement elle rompt l'égalité des citoyens devant l'impôt, faisant la distinction entre les plus faibles, en particulier les salariés qui ne peuvent mettre en place un tel mécanisme et ceux que la hauteur des revenus autorise à recourir aux mécanismes les plus complexes. Par ailleurs, par le manque à gagner engendré par ce détournement, ils reportent sur les autres contribuables tout le poids de ces mesures d'assainissement.

Pour toutes ces raisons, je voudrais insister, monsieur le ministre des Finances, pour que tout soit mis en œuvre afin d'assurer l'efficacité maximale, notamment des mesures récemment adoptées qui visent à lutter contre les abus de droits.

Nous savons que l'assainissement budgétaire est un devoir de solidarité entre les générations comme entre les plus faibles et les mieux armés dans l'existence. C'est aussi une nécessité pour garantir à l'Etat sa capacité d'action face aux problèmes de société qui se font jour et qui sont relatifs à la santé, à la sécurité et à l'éducation.

Mais il n'est d'assainissement durable s'il n'est équitablement réparti. Nous avons répété ce principe à de nombreuses reprises. Nous le reprenons aujourd'hui et veillerons demain à ce qu'il soit constamment appliqué et respecté. Comme le dit Edgar Morin : « Il n'y a pas de progrès assuré mais une possibilité incertaine qui dépend beaucoup des prises de conscience, des volontés, du courage. » Les prises de conscience sont devenues urgentes et primordiales. Nous sommes dans un combat formidable entre solidarité et barbarie, dans une histoire instable et incertaine où rien n'est encore joué.

Quoi qu'il en soit, bien que ce budget de crise ne soit pas enthousiasmant, nous le croyons nécessaire et conforme aux attentes. Nous nous prononcerons donc en sa faveur. (Applaudissements.)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Moens.

De heer Moens (SP). — Mijnheer de Voorzitter, ik zou het verdienselijke werk van de rapporteurs in de verschillende commissies die over deze begroting verslag hebben uitgebracht, tekort doen, als ik niet zou zeggen dat deze verslagen uitblinken in synthese, maar ook in volledigheid. U zou mij terecht van een vooroordeel kunnen beschuldigen, als ik met evenveel lof zou spreken over de begroting en het werk van de Regering. Ik zal dat dus niet doen. Ik zal integendeel omgekeerd tewerkgaan en proberen te doen wat ik in de commissie reeds heb gedaan, namelijk goed te luisteren naar de kritiek van de oppositie en pogen deze, voor zover ik haar heb gehoord, te beantwoorden.

Grosso modo onderscheid ik twee soorten kritiek. Ten eerste is er de algemene kritiek die ik uit de mond van de meeste sprekers van oppositiepartijen heb gehoord, maar waarnaar ook sommige leden van de meerderheid hebben verwezen, namelijk dat dit een spookbegroting zou zijn, omdat het globaal plan, dat toch wezenlijke nieuwe accenten in het begrotingsbeleid van de Regering legt, in deze begroting niet werd geïncorporeerd.

De tweede vorm van kritiek verschilt naargelang de partij die ze heeft geuit en heeft te maken met meer concrete punten uit de begroting. Ik som ze even op. Vanuit liberale zijde, zowel van Fransen als van Vlamingen, heb ik vooral gehoord en onthouden dat deze begroting veel te weinig besparingen op de uitgaven bevat. Vooral in Agalev-kringen heb ik gehoord dat de begroting deflatorisch zou zijn, dat de banken met rust worden gelaten en helemaal niet naar behoren worden aangepakt en dat de Regering blijkaar achteloos aan het schuldenprobleem voorbijgaat, hoewel zij daarvoor veel meer belangstelling zou moeten opbrengen.

gen. Van het Vlaams Blok heb ik gehoord dat door deze begroting eigenlijk het eigen volk te zeer en het vreemd volk te weinig wordt genepen. Ik zal proberen op deze verschillende vormen van kritiek te antwoorden.

Ik begin met de algemene kritiek betreffende de spookbegroting.

De heer Swaelen treedt opnieuw als voorzitter op

Wat betekent het globale plan voor deze begroting? Ik meen — en in februari of maart, wanneer de budgetcontrole wordt uitgevoerd, zal blijken of ik gelijk heb — dat nu reeds, *ex ante* door dat plan maatregelen werden genomen die nodig zijn om het begrotingsontwerp, dat eigenlijk reeds vóór het reces bestond, ook werkelijk in 1994 te kunnen uitvoeren. Ik meen zelfs en hoop uit de grond van mijn hart dat wij daardoor in maart geen nieuwe resem maatregelen op de nek zullen krijgen en vertrouw erop dat de vertegenwoordigers van de Regering die hier aanwezig zijn, ons dit zullen kunnen garanderen. In dat geval is het ook geen spookbegroting, maar een reële begroting waarvan de maatregelen die nodig zijn om haar uit te voeren, op dit ogenblik zonet in wetteksten, dan toch ten minste in principe bestaan.

Ik kom nu tot meer gerichte kritieken. Een eerste komt van de liberale oppositie: er wordt te weinig bespaard in de uitgaven. Het is natuurlijk simpel zoiets te beweren wanneer men daarbij de voorgeschiedenis — waarvoor men gedeeltelijk verantwoordelijk is — vergeet. Gelukkig heeft de Hoge Raad voor de financiën onlangs een onderzoek gedaan naar de staatsuitgaven in verhouding tot het bruto nationaal produkt sinds het jaar 1980 tot nu.

Tijdens de periode 1981-1987, waren de liberalen bij het beleid betrokken, van 1988 tot 1993 niet. Welnu, in 1981-1987 vertegenwoordigden de uitgaven 49 pct. van het bruto nationaal produkt; in 1988-1993 was dat nog slechts 42 pct.

Mijnheer Hatry, indien u het wenst, kan ik u de cijfers overhandigen, maar het is duidelijk dat er in de laatstgenoemde periode een serieuze inspanning is gedaan om de staatsuitgaven te bedwingen, inspanning die trouwens veel groter was dan in de voorafgaande periode.

Het verslag van de Hoge Raad voor de financiën bevat ook andere interessante gegevens. Zo zou men immers kunnen vermoeden dat het aan de inkomstenzijde zoveel beter was toen de liberalen bij het beleid waren betrokken. Minder belastingen zou men verwachten! De fiscale en parafiscale inkomsten van de Staat bedroegen in de periode 1981-1987 49 pct., voor de periode 1988-1993 daarentegen gemiddeld nog 47 pct. Een onv. wachte verlaging. Er is geen besparingseffect geweest in de periode 1981-1987, want de inkomsten en de uitgaven vertegenwoordigden evenveel, namelijk 49 pct. van het BNP. In de periode daaropvolgend, en met een andere Regering, is er wel een besparingseffect van gemiddeld 5 pct. per jaar. Men kan opwerpen dat ik geen rekening houd met de interestbetalingen op de schuld, en dat is waar. Maar volgens het verslag van de Hoge Raad voor de financiën werd daaraan, in de periode 1981-1987, per jaar gemiddeld 10 pct. van het BNP besteed; in de daaropvolgende periode was het 11 pct. Dat schijnbaar kleine verschil van 1 pct. verhoging vertegenwoordigt nochtans talloze miljarden, maar dit is een gevolg van de eerder opgestapelde schuld. Tijdens de periode 1981-1987 was er dus, schuldenlast ingegrepen, een gemiddeld tekort van 10 pct., en in de daaropvolgende periode was dat nog slechts 6 pct. Dus, een aanzienlijk betere prestatie. Het is ongehoord te beweren dat de Regering haar werk niet doet.

Indien gewenst, kan ik ook op het internationale vlak vergelijkingen maken. De OESO heeft immers de begrotingssituatie van verschillende Europese landen tijdens de periode 1989-1993 vergeleken.

Ik stel vast dat in 1989 het tekort, namelijk de totale inkomsten min de totale uitgaven, in Duitsland nul bedroeg en in België min 6,8 pct. De voorspelling voor 1993 toont voor Duitsland min 5 pct. en voor België min 6,9 pct. Dat wil zeggen dat België er 0,1 pct. van het BNP op achteruitging terwijl Duitsland 5 pct. verloor, wat betekent dat België het in die periode vijftig keer zo goed deed als Duitsland.

Ik wil ook andere internationale vergelijkingen maken. In het door liberalen zo bewonderde en geliefde UK, waar al sinds zo'n lange tijd een liberale politiek wordt gevoerd, bedraagt het voorspelde tekort voor 1993 bijna 8 pct. Het UK doet het dus slechter dan België. Nochtans beschikt het over een aantal intrinsieke factoren, zoals de olie in de Noordzee, die de economie beter zouden moeten doen draaien.

Premier Major heeft zich zeer sterk geprofileerd op het punt dat Engeland het heel wat beter zou doen dan bijvoorbeeld België omdat België, naar zijn zeggen, « a wasteful system of welfare » heeft. Een verspillende sociale zekerheid zou er de oorzaak van zijn dat België het zo slecht stelt.

Engeland doet het echter niet beter dan wij, integendeel, al hebben zij meer bespaard in de sociale zekerheid. In de sociale nota van de Nederlandse regering die onlangs is ingediend, zijn de percentages vermeld van de sociale zekerheid in verhouding tot het BNP van de verschillende landen voor 1992. In Nederland bedroeg de sociale zekerheid 29 pct. van het BNP, in Frankrijk 26 pct., in Denemarken 26 pct., in Duitsland 25 pct., in België 25 pct. en in Engeland 20 pct. Dat Engeland geen « wasteful system » heeft, maakt bij hen blijkbaar 5 pct. meer besparingen mogelijk dan bij ons. En toch krijgen ze hun begroting niet rond. Bovendien stel ik vast dat zij de prijs voor die sociale gierigheid betalen.

De EG heeft een onderzoek gedaan naar de armoede in de verschillende landen van Europa en komt tot de onthutsende vaststelling dat in België, Nederland en Denemarken 7 pct. van de bevolking onder de armoedegrens van de EG leeft maar in Engeland 20 pct. van de bevolking. Dat onderzoek is vernietigend voor Premier Major en voor de liberale politiek die in Engeland wordt gevolgd.

Ik bespreek thans de kritiek die de Agalev-fractie heeft geuit in de commissie. Haar leden noemden deze begroting te deflatoir. Wij zouden volgens hen inflatie moeten creëren en een anticyclisch Keynesiaans beleid uitwerken waardoor meer tewerkstelling zou worden gecreëerd. Ik vestig de aandacht van de leden van Agalev op onze huidige moeilijke monetaire situatie, die bijna automatisch op korte termijn zou leiden tot een depreciatie van de Belgische frank en eventueel zelfs tot een devaluatie. Ons land zou het enige zijn in de EU met een dergelijk beleid en zou dat onmogelijk lang kunnen volhouden ten opzichte van de andere EG-landen.

Betekent dit dat de Regering geen groeimaatregelen heeft genomen? In *Fortune*, een blad dat men er niet van kan verdenken iets goeds te zeggen over onze Regering, lees ik over de groei tussen 1987 en 1992: « Belgium tops in economic growth », met een percentage van 3 pct. gemiddeld per jaar. In 1993 is de toestand helaas veranderd, maar niet alleen bij ons. Wij waren dus in Europa de kampioen inzake economische groei. Men zal natuurlijk zeggen dat de Regering daar voor niets tussen zit. Ik vestig toch de aandacht erop dat volgens Agalev de Regering er wel altijd voor iets tussen zit wanneer het slecht gaat, maar nooit wanneer het goed gaat.

Ik wil het ook even hebben over de werkgelegenheid. Ik heb de statistieken ter zake van de RSZ opgevraagd en het verschil gemaakt tussen 1987 en 1992, de meest recente cijfers waarover wij beschikken. In 1987 waren er 2,9 miljoen mensen aan het werk, in 1992 3,15 miljoen. Ook al zijn hierin een aantal deeltijdse jobs en dergelijke begrepen, toch waren er 250 000 mensen meer aan het werk in 1992. Dit is inderdaad te weinig. De werkloosheid is te hoog, ook al zit België onder het Europese gemiddelde. Er moet meer worden gedaan, maar men mag niet zeggen dat de Regering geen maatregelen genomen heeft.

De heer Tavernier (Agalev). — Mijnheer Moens, u verwijt ons te opteren voor een inflatoire politiek. Hierop wil ik even repliceren. Wij hebben inderdaad duidelijk gezegd dat de Regering een deflatoire politiek voert en dat wij het gevaar lopen dat die politiek wordt overgenomen door andere landen in de Europese Unie. Het cumulatieve effect van alle maatregelen in dat verband in de verschillende Europese landen zou deflatoir zijn. Wij hebben er echter nooit voor gepleit dat België alleen een stimulerend beleid moet voeren. Wij hebben er wel altijd voor gepleit dit beleid te

plaatsen in een Europese context, maar dit Europees beleid moet verder gaan dan het huidige louter infrastructurele programma van de Europese Commissie.

Het is niet zo belangrijk te weten of België het inzake de werkgelegenheid beter of slechter doet dan de andere landen van de Europese Unie. Het drama van de werkloosheid is dat er de voorbije jaren, toen het beter ging met de economische conjunctuur, ook een zeer grote hardnekkige werkloosheid was. Nu wij in een periode zijn van laagconjunctuur, groeit die werkloosheid natuurlijk nog aan. Indien wij dus iets willen doen aan het verminderen van de werkloosheid, kunnen wij hiervoor niet alleen de klassieke economische recepten gebruiken die deze Regering voorschrijft, maar die ook de vorige Regeringen met de liberalen voorschreven. Wij zullen het probleem op een andere manier moeten aanpakken.

De heer Moens (SP). — Mijnheer Tavernier, niemand zal ontkennen dat de werkloosheid een te bestrijden fenomeen is, dat het een ramp is voor de jonge mensen, maar ook voor de oudere mensen die hun baan verliezen. De remedies die u voorschrijft lijken mij echter alleen uitvoerbaar wanneer Agalev de Regering overneemt — eventueel samen met de heer Gol, de heer Verhofstadt en de heer De Winter, die uw kritiek delen — op een eiland in de Stille Oceaan. Daar zou u misschien succes kunnen boeken, maar in de geïntegreerde economie die wij kennen, zult u met uw maatregelen geen hout snijden.

Uw tweede kritiek is dat de banken met rust worden gelaten. Ik zal u laten inzien dat dit niet zo is. Uit het jaarverslag van 1993 van de Vereniging van Belgische banken blijkt immers dat de winst van de banken in België op hun eigen vermogen in 1985 13 pct. bedroeg en, tengevolge van de maatregelen van de overheid, die door een sterker thesauriebeheer de banken minder mogelijkheden laat, in 1992 nog maar 8 pct. U kunt dus niet zeggen dat wij de banken hun gang laten gaan. De cijfers spreken dat tegen.

De heer Goovaerts (VLD). — Mijnheer Moens, houdt u er ook rekening mee dat de vastgoedpatrimonia van de banken en verzekeringsmaatschappijen niet getroffen worden door het globaal plan, maar alle andere patrimoniumvennootschappen wel?

De heer Moens (SP). — Mijnheer Goovaerts, de verzekeringsmaatschappijen zijn toch uw vrienden. U zult dat dus wel rechtzetten, wanneer het uw beurt is om op het spreekgestoelte te komen!

De heer Goovaerts (VLD). — Dat zijn mijn vrienden niet! Ik wil eenzelfde behandeling voor iedereen.

De Voorzitter. — Mijnheer Goovaerts, u bent blijkbaar ingeschreven in het debat. Dan hebt u aanstonds de gelegenheid om uw mening naar voren te brengen.

De heer Moens (SP). — Wij zitten met een enorm hoge staats-schuld. Iedereen weet dat. Dat is een harde noot om kraken. Ik heb echter al dikwijls geprobeerd om die staatsschuld wat te relativeren, maar men heeft er weinig oor naar. Ik wil de stelling die ik sinds 1985 naar voren breng nog even herhalen omdat ze in één van de jongste nummers van de weekberichten van de Kredietbank eens te meer bewezen wordt. In de ons omringende landen hebben de gezinnen en de bedrijven veel meer schulden opgebouwd, en doen het nog, dan in België, maar de Staat heeft er veel minder schulden. In België gebeurt precies het omgekeerde. In ons land zijn het de gezinnen en de bedrijven die zeer weinig schulden hebben en die veel sparen, maar is het de Staat die de hoofdmoot van de schuld op zich neemt. In de genoemde weekberichten van de Kredietbank wordt aangetoond dat in de jongste twee jaar in België tussen wat aan de Staat als krediet wordt verschaft enerzijds en aan de gezinnen en de bedrijven anderzijds een 50/50 verhouding bestaat, terwijl dat in Nederland bijvoorbeeld 25 pct. is voor de Staat en 75 pct. voor de privé-sector; in Frankrijk een verhouding van 20/80, in Duitsland 10/90 en in Engeland, dat hoeft u niet te verwonderen, van 5/95.

Die gegevens slaan alleen op de kredietverstrekking door de banksector, in België goed voor ongeveer de helft van de kredietverschaffing. In de met België vergelijkbare landen is de totaliteit

van de door de economie volledig terug te betalen schuld, gezinnen, bedrijven en Staat, wezenlijk even hoog en schommelt overal rond de 200 pct. van het BNP.

De heer Cooreman (CVP). — Dat is niet juist.

De heer Moens (SP). — Mijnheer Cooreman, indien u niet akkoord gaat moet u dat maar met de cijfers weerleggen. Ik heb mij ernstig gedocumenteerd.

Ik zeg niet dat er geen verandering is. Tien jaar geleden was de toestand nog erger dan nu. In België neemt de kredietverstrekking aan de bedrijven en de gezinnen toe terwijl die aan de Staat vermindert.

De heer Cooreman (CVP). — Mijnheer Moens, tegenover het passief moet u altijd het actief plaatsen. Wanneer men bijvoorbeeld schulden maakt om een huis te kopen is er altijd een actief tegenover het passief. Wanneer men alleen het passief vergelijkt dan heeft men natuurlijk een verkeerd beeld.

De heer Moens (SP). — Het actief is in dit geval het spaarvermogen van de gezinnen. Dat is bij ons ook veel groter dan in de ons omringende landen. Dat staat tegenover het passief van de schuld. Dat spaarvermogen wordt in België in hoofdzaak gemobiliseerd door de Staat en elders door de privé-sector. Uiteindelijk komt dit economisch op hetzelfde neer. Alleen moeten wij concluderen dat in België een groot gedeelte van de diensten en de produkten die gezinnen en bedrijven verbruiken door de Staat wordt betaald met geleend geld terwijl dat elders in veel grotere mate door de privé-personen en de bedrijven zelf gebeurt.

Ik wil de verschrikkelijke schuldenlast, die een politiek probleem is en die het de Regering bijzonder moeilijk maakt, niet uit de weg gaan, maar macro-economisch is het probleem lang niet zo groot als men ons wil doen geloven.

Zo kom ik tot de kritiek van de fractie van het Vlaams Blok, namelijk dat het vreemd volk te weinig wordt «genepen» en het eigen volk te zeer. Ik wil dat vreemd volk nader bepalen. Voor het Vlaams Blok zijn er in België namelijk twee soorten vreemd volk: de Walen en daarnaast de migranten. Wat de Walen betreft heeft het Vlaams Blok zijn pijlen afgeschoten op de transfers in de gezondheidszorg waarbij «verschrikkelijk» hoge bedragen van Vlaanderen naar Wallonië gaan. Dat zou blijken uit een recent verslag van het RIZIV dat vandaag aan de algemene raad wordt voorgelegd.

Omdat ik zelf wat studiewerk doe in die sector, vraag ik toch de aandacht van het Vlaams Blok voor het volgende vreemd verschijnsel. Weet het Vlaams Blok wel dat de transfers van Vlaanderen naar Wallonië belangrijk kleiner zijn, zowel in absolute als in relatieve cijfers, dan bijvoorbeeld die van Limburg naar het arrondissement Oostende-Brugge? Ik wil het dan nog niet hebben over het resultaat dat een gelijkaardige studie van de transfers tussen Vlaanderen en Wallonië zou opleveren voor de sectoren van de pensioenen, de bruggensioenen of de kinderbijslagen. Daar zouden misschien andere stromen waar te nemen zijn dan van Vlaanderen naar Wallonië! In de gezondheidszorg zijn de uitgaven per kop inderdaad groter in Wallonië dan in Vlaanderen. Dat is een vaststelling, maar de verklaring moet nog worden gegeven. Voorzichtigheid is geboden, want zoals ik al zei, er komt een ogenblik dat we ook in Vlaanderen zelf met overconsumptie zullen worden geconfronteerd.

Een tweede categorie vreemd volk voor het Vlaams Blok zijn de migranten. Het is geweten dat deze categorie meer bijdraagt aan de Belgische RSZ dan ze eruit haalt. Er is geen twijfel dat er een transfer bestaat van de migranten naar de inheemse bevolking, naar het eigen volk. Dat argument van het Vlaams Blok is dus een loos argument.

Deze begroting is geen spookbegroting maar evenmin een droombegroting. Ik zou mij een begroting kunnen voorstellen die veel mooier is dan deze, maar dit is alleszins een begroting die van de nood een deugd maakt. Verwijzend naar *Justine* van de Sade zou men kunnen zeggen dat dit niet de begroting is van *les malheurs de la vertu*, maar wel van *la vertu dans les malheurs*. (Applaus.)

M. le Président. — La parole est à M. Hatry.

M. Hatry (PRL). — Monsieur le Président, je n'ai pas voulu interrompre les envolées oratoires de M. Moens.

Je tiens cependant à lui faire remarquer que les chiffres appris par cœur qu'il cite à la tribune ne sont pas exacts. En 1993, selon une déclaration du ministre du Budget, probablement minimaliste, le solde net à financer de la Belgique sera, par exemple, de 7 p.c. et non pas de 6,9 p.c. comme le prétend M. Moens. Ce pourcentage figure d'ailleurs dans le rapport. J'ajoute qu'il sera supérieur dans la réalité.

Les chiffres annoncés par M. Moens à d'autres égards ne correspondent pas non plus à ceux fournis par le Gouvernement. Quelles sont dès lors les données exactes? Comme je l'ai dit au cours de mon intervention, il conviendrait que nous nous mettions d'accord sur certains chiffres. *(Applaudissements.)*

M. Moens (SP). — Ik heb de cijfers van de OESO meegedeeld.

M. Hatry (PRL). — Nous verrons qui a raison lors de la sortie du rapport 1993-1994 de l'OCDE.

M. le Président. — La parole est à M. Flagothier.

M. Flagothier (PSC). — Monsieur le Président, à la fin novembre dernier, le groupe PSC avait déjà apporté son soutien au plan global pour l'emploi, la compétitivité et la sécurité sociale.

Mon collègue Pierre Wintgens avait d'ailleurs rendu un hommage appuyé et bien mérité à notre Premier ministre.

Je ne veux pas développer à nouveau l'ensemble des mesures de la triade « promotion de l'emploi », « amélioration de la compétitivité » et « sauvegarde de la sécurité sociale », mais simplement souligner le fait que ce sont des réponses innovatrices aux défis que doit relever notre société.

Il faut en effet adapter notre système socio-économique aux nouvelles données de l'économie mondiale qui, malgré nos efforts considérables en matière de créativité, d'esprit d'entreprise et de flexibilité, donneront lieu, durant des années encore, à un ralentissement de la croissance économique.

Les processus de désindustrialisation et de délocalisation qui se manifestent depuis les années septante ainsi que la bombe à retardement que constitue notre évolution démographique sont des bouleversements de société auxquels nous devons réagir en tant que responsables politiques.

En effet, des estimations récentes du Bureau du Plan brossent un tableau assez noir, à savoir une baisse sensible de la population active après 2010 et une forte augmentation du nombre de pensionnés, accompagnée d'une évolution franchement préoccupante du chômage.

Cela préfigure des difficultés de financement de notre système de sécurité sociale, qui est et doit rester le fondement de notre solidarité à l'aube du XXIe siècle.

A cet égard, je me réfère aux propos tenus par M. Moens à cette tribune. Lors de l'examen des différences qui existent entre les dépenses en soins de santé enregistrées dans les parties nord et sud du pays, il convient d'être très prudent et de se livrer à une analyse approfondie avant de se prononcer.

Nous comprenons que la profondeur de la récession et la gravité du chômage créent chez nos concitoyens un sentiment d'incertitude et de morosité qui se manifeste d'ailleurs dans les remous sociaux que nous connaissons ces derniers temps.

Il faudra pourtant que chacun de nos concitoyens se rende compte que le plan que nous avons adopté est indispensable et que le principe de la répartition équilibrée et équitable des efforts n'est pas resté lettre morte.

Je voudrais ici féliciter notre ministre du Budget, M. Herman Van Rompuy, pour son brillant exposé de notre situation budgétaire à la commission des Finances. Après avoir exposé le plan global, il a souligné les efforts entrepris par le Gouvernement pour réduire le déficit public afin de respecter l'objectif de solde net à financer en 1993 et en 1994, à savoir le ramener, d'ici à fin 1996, à 3 p.c. du produit intérieur brut.

Malgré les mauvaises nouvelles de la conjoncture économique internationale et les paramètres économiques à prendre en considération pour l'élaboration du budget 1994 toujours en révision, le Gouvernement a pu trouver l'énergie de décider de nouvelles mesures qui mettent la Belgique en position innovatrice face aux nouveaux défis de société en Europe occidentale.

L'Europe a d'ailleurs reconnu l'empreinte de la Belgique lors du dernier sommet européen à Bruxelles et de l'accord récent sur le fameux Livre blanc. Le rôle moteur de la Belgique et de notre Premier ministre pour une unité européenne a aussi fait l'unanimité. Nous ne pouvons que nous en féliciter.

Je voudrais aussi saluer ici l'unité et la solidarité européenne qui ont permis de négocier un accord sur le GATT qui, s'il n'est pas parfait, comme l'a reconnu sir Leon Brittan, comporte plus d'avantages que d'inconvénients.

Tout cela est donc positif et la santé revenue de notre franc belge, la baisse des taux d'intérêt nous permettent d'apprécier un certain soulagement du fardeau de notre dette publique.

Le budget 1994, révisé avec le plan global, prend donc la bonne direction, celle du respect des normes de Maastricht. Notre ministre du Budget et notre ministre des Finances nous ont d'ailleurs, chiffres à l'appui, situé l'effort de la Belgique dans le contexte européen. Il est, certes, considérable, mais notre détermination à assainir les finances publiques nous permettra non seulement d'accéder à la monnaie unique dans le peloton de tête, mais aussi d'enrayer l'effet boule de neige et, surtout, d'assurer la solidarité de notre société dans les prochaines décennies.

Voilà pourquoi le groupe PSC votera le budget 1994, tout comme il avait apporté sa confiance au Gouvernement lors de la présentation de son plan global, et cela, en espérant que les partenaires sociaux retrouveront le chemin de la concertation dans les prochaines semaines. *(Applaudissements.)*

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Schiltz.

De heer Schiltz (VU). — Mijnheer de Voorzitter, allereerst wil ook ik mijn tevredenheid uiten over de manier waarop deze begroting wordt voorgesteld. Er werd ernstige vooruitgang geboekt voor de toelichting en de transparantie van het geheel en wij beschikken nu over een document dat ons toelaat een correct inzicht te verwerven in de structuur en in de cijfers van deze begroting. Toch blijft dit document een erg formele momentopname van een werkelijkheid, die veel sneller evolueert dan de opmaak van een begroting en de behandelingsprocedure in het Parlement. Formeel juridisch is het natuurlijk een zeer goede zaak dat het Parlement voor het jaareinde een begroting kan goedkeuren, zodat de legitimiteit van de overheidsuitgaven voor de eerstkomende maanden is gewaarborgd. Als beleidsdocument heeft deze begroting evenwel slechts een relatieve waarde. Dit kan uiteraard niet anders, aangezien de omstandigheden zowel nationaal als internationaal zeer snel evolueren. Overigens is het globaal plan evenmin in deze begroting geïntegreerd en moeten de resultaten daarvan nog worden afgewacht. De begrotingscontrole van het voorjaar zal daardoor des te belangrijker worden. Dan is er nog het Europees initiatief waarvan wij op dit ogenblik de impact al evenmin correct kunnen inschatten, zeker als wij naast de cijfers van de begroting ook deze van de sociale zekerheid in het oog houden.

Deze begroting is bijzonder ambitieus. De Regering houdt ons immers voor dat zij het netto te financieren saldo voor het einde van het jaar zal terugbrengen tot 4,2 pct. van het bruto binnenlands produkt.

De heer Moens (SP). — Ik heb het cijfer 4,7 gelezen.

De heer Schiltz (VU). — Het document is daarover inderdaad niet duidelijk. Men kan er beide cijfers in terugvinden, afhankelijk van de minister die aan het woord is.

Om begrijpelijke reden heb ik het meest ambitieuze cijfer genomen. Hoe dan ook, het is zeer de vraag of wij dat zullen halen. Dat zou alleszins een enorme kentering betekenen in de evolutie van onze begroting. Van 1985 tot 1991 is het netto te financieren saldo immers wel gedaald, maar daarna is het, ten gevolge van volontaristische maatregelen, waarvan wij de wijsheid nu kunnen betwij-

felen, en van de algemene economische ontwikkeling, opnieuw beginnen stijgen. Indien men dus vandaag stelt dat dit tekort van 6,8 pct. naar 4,7 pct. kan worden teruggebracht zou dat alleszins een enorme prestatie zijn.

Een belangrijke vraag is hoe de Regering de evolutie van de rentesneeuwbal inschat. Ik weet wel dat die wordt beïnvloed door factoren die niet allemaal even gemakkelijk te berekenen zijn. Aan de ene kant is er wel de evolutie van de rente, die tendeert naar een vaste bodemkoers en kan men ervan op aan dat de lange termijn-rente niet nog verder zal dalen. Daarmee zal men dus alleszins rekening kunnen houden. Aan de andere kant zijn er de minder stabiele rekengegevens, zoals de economische ontwikkeling en de inflatie. Hoe dan ook, om het netto te financieren saldo naar beneden te krijgen, moet de Regering in de eerste plaats de rentesneeuwbal onder controle brengen. De Regering maakt in haar document helemaal niet duidelijk waaraan zij zich ter zake verwacht. Het ware wel goed dit mede voor ogen te houden in de discussie over wie wat, en hoeveel, moet betalen.

Daarnaast heeft het globaal plan beleidsmatig evenveel, zo niet meer, belang dan de beleidsopties van de begrotingen, vermits het een aanzienlijke correctie op de spontane evolutie van de cijfers zou moeten meebrengen.

In dat globaal plan zit echter een addertje en men zal het mij niet kwalijk nemen dat ik dit hier ter sprake breng. Bij de bespreking van het globaal plan hebben wij reeds gewezen op een mogelijk probleem in verband met de staatsstructuren, de spelregels en de afspraken die tussen de federale Staat en de deelstaten zijn gemaakt. Het gaat over de fameuze vraag welke index zal worden toegepast bij de berekeningen die voortvloeien uit de toepassing van de financieringswet. Dat is niet alleen belangrijk voor de deelstaten, maar ook voor de openbare besturen, zoals de gemeenten. Kan het dat de werking van organieke wetten — sommige zijn immers met een bijzondere meerderheid aangenomen en kunnen ook maar met een bijzondere meerderheid worden gewijzigd — wordt omzeild door begrotingstechnieken? Wij zijn niet het enige land dat met dit probleem kampt. In verschillende federale Staten komt dit probleem bij herhaling terug. Enkele jaren geleden is er in Canada nog een enorme rel geweest tussen de provincie Québec en de federatie omdat ook daar de federatie gebruik maakte van haar formele bevoegdheid om begrotingen op te stellen om aldus het financieringssysteem te wijzigen. Deze zaak is uiteindelijk naar het Hoog Gerechtshof gegaan en de provincie Québec heeft daar gelijk gehaald. Het hof heeft gezegd dat de begrotingsbevoegdheid van de centrale Staat in een federatie niet mag worden gebruikt om institutionele structuren langs een omweg te wijzigen. Het lijkt mij dat deze discussie bij ons niet beslecht is en dat er nog altijd geen eenduidige en definitieve uitspraak over deze zaak is gedaan.

Het zal niemand verbazen wanneer ik zeg dat ik enerzijds kan aannemen dat de federatie van de deelstaten verwacht dat ze meewerken aan de globale aanpak van de grote moeilijkheden, maar anderzijds keur ik het niet goed dat dit zou gebeuren door een sluiske uitholling van de financieringsmechanismen. Het is veel beter open kaart te spelen — ook naar de bevolking — en de deelstaten te vragen welke inspanningen zij — op basis van hun autonomie — vrijwillig bereid zijn te doen ten einde de bevolking te behoeden voor de sociale afbraak en de economische teleurgang die ongetwijfeld zouden voortvloeien uit een laissez-faire tegenover de structurele crisis. Tegelijkertijd moet hen verzekerd worden dat er niet zal worden geraakt aan de evenwichten die destijds bij de staatshervorming werden bereikt. Dit zou de correcte, eerlijke federale dialoog zijn. Is er dan een deelstaat die niet bereid is mee te werken zal die later worden beoordeeld, ook door de eigen burgers.

In verband met het Europees Witboek, het zogenaamde plan-Delors, vraag ik wat men verwacht van de impact van deze plannen op onze begrotingssituatie, inkomen en uitgaven. Op welke manier zal de financiering ervan geschieden? Zal de wijze van financiering invloed hebben op de bijdragen die België ter beschikking moet stellen? Zal daarvan geen afgeleide invloed op onze begroting uitgaan? Ik meen begrepen te hebben dat men uit de eigen fondsen van de Europese Unie vijf miljard ecu ter beschikking zal stellen, maar dat er daarnaast nog voor vijftien miljard ecu zou worden geleend door de Europese Unie, via de

Investeringsbank enzovoort. Dat is allemaal goed en wel, maar leningen moeten worden terugbetaald en men moet de rentelast ervan dragen. Hoe zal dat gebeuren? Hoe zal dat worden verrekend? Wij kijken hier met spanning naar uit, vooral omdat wij merken dat in het netwerkplan projecten van landen — ook van buurlanden — worden ingeschreven en sommige andere projecten die ons dierbaar zijn niet. Ik neem mij voor hier nader op in te gaan na nieuwjaar, als de details beter bekend zijn.

De financiering van de sociale zekerheid blijft vanzelfsprekend een delicaat punt. Men kan in ons land geen ernstige begrotingspolitiek voeren zonder de financiering van de sociale zekerheid in aanmerking te nemen. Het volstaat het volume van de eigenlijke federale begroting — zonder de rentelasten — te vergelijken met die van de sociale zekerheid, om te beseffen dat het ene even belangrijk is geworden als het andere.

In de reeds vele jaren aanslepende discussie over de solidariteit in de federale Staat en de transfers in de sociale zekerheid, wil ik trachten dit debat in de juiste context te benaderen. In de loop der jaren heeft men zich toegespitst op de niet-objectief verklaarbare transfers in de sociale zekerheid, enerzijds en op de stelling van de sociale zekerheid als interpersonele solidariteit, anderzijds. Beide opvattingen betekenen een perspectiefvernuwning.

In een federale Staat moeten alle elementen van solidariteit in rekening worden gebracht. De totale bijdrage van de ene groep tegenover de andere groep moet het voorwerp kunnen uitmaken van een rustig overleg en van een correcte afweging. Het gaat niet langer op de overconsumptie in de klinische biologie in Wallonië of de te hoge tandartsenhonoraria in Vlaanderen als het enige probleem te beschouwen. Fundamenteel is dat de financieringswet van deze Staat voorziet in een solidariteitsmechanisme, dat uiteindelijk interpersoneel is. Een groep van mensen stelt middelen ter beschikking van een andere groep, ook al geldt hiervoor een regionaal criterium. Het solidariteitsmechanisme in de financieringswet is ruim berekend, veel ruimer dan in de meeste federale Staten.

Een tweede element van solidariteit is vervat in onze nog steeds unitaire sociale zekerheid, waar niet alleen de uitgaven, maar ook de bijdragen van belang zijn. Wanneer men de interpersonele solidariteit groepeerde volgens de regio's, stelt men vast dat de cijfers nog een tweede solidariteitspakket bevatten. Hierover spreken is geen schande, maar een poging om de reële situatie te definiëren.

Een derde element van solidariteit is dat in een duale federale Staat een serie van pariteiten bestaat inzake personeelsbezetting en verdeling van ambten, met de daarmee samenhangende flux van inkomens. Het functioneren van een paritair federale kern in de federale Staat impliceert ook een solidariteitsbijdrage van de grotere groep aan de kleinere. Volgens federale beginselen is dit principe niet laakbaar. Het stoort mij echter dat men hierover in bepaalde milieus zwijgt zoals gebeurt in sommige families met een minder begaafd kind of met een tante die in een instelling zit. Het lijkt wel of over dit onderwerp niet mag worden gesproken. Het kost mij nochtans helemaal geen moeite om met de Walen op grond van de welvaart in de beide deelstaten na te gaan wat een redelijke solidariteitsbijdrage is, waarbij te grote verschillen worden uitgevlakt, maar waarbij de beloning voor de eventueel grotere inspanningen van het andere landsgedeelte niet wordt verwaarloosd.

Daar is overigens het basisbeginsel van de *Finanzausgleich* in Duitsland en ik heb nog nooit iemand horen beweren dat dit systeem racistisch, niet solidair en eigenlijk onzinnelijk zou zijn, integendeel. Daar doet men echter de inkomensspanning niet teniet en behoudt men een stimulans opdat de minder performante deelstaat een inspanning zou doen om de eigen situatie te verbeteren. Ik heb een beetje de indruk dat men dat debat in België per se wil vermijden. Daarom blijft men halstarrig weigeren het probleem te objectiveren. Er is nu wel een RIZIV-rapport over een onderdeeltje ervan, maar we mogen ons daarop niet blindstaren. Het probleem heeft een meer algemene dimensie en het zou veel gezonder zijn ons daarop te concentreren. Zo immers geraken wij uit de kleine discussies die ik zojuist heb aangehaald en hoeven wij mekaar geen vliegen af te snoepen met vergelijkingen tussen Limburg en Oostende of tussen Aarlen en Antwerpen. Dan hebben wij een duidelijke, democratische en zinnelijke discussie over dit probleem. Ik wanhoop nog altijd niet dat wij daar op een dag inderdaad toe zullen komen.

De heer Seeuws treedt als voorzitter op

Het laatste punt van mijn betoog heeft te maken met een onderwerp dat de jongste tijd actueel is en mij als juridisch gevormd democraat een beetje ongerust maakt. Wij hebben reeds iets over de banken gehoord, met een eigenaardige wisseling van kamp. Ik weet wel dat alle Regeringen op zoek gaan naar sectoren die een wat grotere bijdrage kunnen leveren om de moeilijkheden op te lossen, maar de jongste weken hoor ik kreten die eigenlijk een wat verfijnde versie zijn van het gezegde: « Men moet het geld halen waar het is. » De banken verdienen veel, dus moeten zij ook maar wat meer belastingen betalen. Ik zou daar toch enigszins mee oppassen. Vandaag zijn het de banken, morgen is het een andere sector. Is er een sector waarin wij plots performanter worden en die, dank zij een technologische vernieuwing op de wereldmarkt, succes boekt in een bepaalde tak van de nijverheid, dan zal men ook deze sector aanpakken. Uiteindelijk zouden wij dan moeten hopen dat onze bedrijven geen winst meer maken, zodat zij aan de speciale heffingen kunnen ontsnappen. Ik veroordeel hiermee niet zonder meer wat de Regering wil doen, wij moeten dit in detail bekijken, maar deze tendens verontrust mij een beetje, zowel vanuit juridisch, als vanuit economisch standpunt. Wij zouden blij moeten zijn dat er in ons land nog ondernemingen zijn die behoorlijke winsten maken, in de veronderstelling natuurlijk dat zij normaal belastingen betalen. Dat is evident.

De heer Moens (SP). — Normale winsten!

De heer Schiltz (VU). — Normale winsten, inderdaad, normaal in vergelijking met de winsten van wat men op wereldvlak performante bedrijven noemt, bedrijven die de concurrentie aankunnen. In dat geval is een *return on investment* van 15, 16 of 17 pct. helemaal niet abnormaal en zijn dit zeker geen woekerwinsten.

Dan is er ook het hoofdstuk van de fiscale fraude. Ik voel mij op dit domein erg op mijn gemak, vermits ik er tijdens de vorige legislatuur, tot irritatie van mijn toenmalige collega van Financiën, voortdurend de nadruk op heb gelegd dat de inkomsten van de Staat op peil dienden te worden gehouden. Ik heb dus ook altijd gepleit voor de correcte inning van de belastingen en de strijd tegen de fiscale spijsttechnologie. U weet allen hoeveel energie wij daaraan ook reeds tijdens de vorige legislatuur hebben besteed, met de vele wettelijke bepalingen om de achterpoortjes te sluiten. Op dit gebied sta ik dus in een vrij comfortabele positie. De rechtsstaat moet echter worden gerespecteerd en het beginsel van de scheiding der machten mag niet met voeten worden getreden onder druk van de zogenaamde volkswil of volkswaarde.

Die verleiding is natuurlijk groot en ze wordt zelfs nog groter door de aandacht die de media aan dergelijke problemen schenken. Dit gebeurt evenwel niet alleen op het vlak van de fiscaliteit. Ik neem mij voor om na het reces werk te maken van het herstel van het eerste eerbiedwaardige principe van de fundamentele leuze van de Franse revolutie, gelijkheid, vrijheid, broederlijkheid, meer bepaald van de gelijkheid voor de wet, omdat men in toenemende mate de neiging heeft dit principe te verlaten.

Daarom wil ik de minister van Financiën een vraag stellen die ik vroeger reeds heb gesteld, maar waarop ik nog geen concreet antwoord heb gekregen, met name aangaande de detachering van de ambtenaren bij de parketten. Hoe ver staat men met de uitvoering en werden de nodige waarborgen gecreëerd om het principe van de scheiding der machten in dat systeem in rechte, maar ook in feite te doen respecteren?

Ik kreeg toevallig enkele dossiers over gerechtelijke onderzoeken in fiscale zaken onder ogen. Ik had de onplezierige indruk dat de onderzoeksinstanties niet-geoorloofde contacten met de administratie hadden, die evenwel niet in het dossier werden opgenomen, natuurlijk om de nietigheid van het onderzoek te vermijden.

Een ambtenaar die gedurende enkele jaren naar het parket wordt gedetacheerd om de onderzoeksgerechten vakkundig bij te staan, moet nadien natuurlijk zijn carrière bij het ministerie van Financiën kunnen voortzetten en nog promotie maken. Zal hij zijn zwijgplicht ten aanzien van zijn collega's uit de voormelde administratie kunnen handhaven? Zal hij enkel als technisch raadgever van het gerecht optreden of zal hij hoe dan ook zijn hoedanigheid van ambtenaar bij het ministerie van Financiën niet

kunnen afleggen? In welke mate wordt er, door instructies en praktische maatregelen, voor gezorgd dat het voormelde in de mate van het mogelijke wordt beveiligd door bijvoorbeeld de bevorderingsmogelijkheden niet afhankelijk te maken van het feit dat deze ambtenaren al dan niet nog contacten onderhouden met hun administratie?

Welke draagwijdte heeft de mededeling die wij vanmorgen allemaal hebben kunnen lezen, met name het aanstellen van een fiscale « super-flic »? Wat zullen zijn bevoegdheden zijn en in welk kader zal hij fiscaal-rechtelijk opereren? Zal hij gebonden zijn door de regels die nu in de fiscale procedure zijn vervat?

Wat kan een eventuele volmacht betekenen inzake de toepassing van de fiscale wetgeving? Sommigen beweren immers dat de fiscale ambtenaren huiszoekingen zullen mogen verrichten en boetes opleggen. Dit is echter niet de rol van een ambtenaar, maar wel van het gerecht. Men moet dus in deze materie heel voorzichtig zijn.

Het grote nieuws is de verlenging van de verjaringstermijn. Ik vind dit een laffe houding. Ons juridisch arsenaal biedt op het ogenblik immers mogelijkheden te over om de simplistische toepassing van de verjaring te ontlopen. Er is bijvoorbeeld momenteel in Antwerpen een fiscaal strafdossier aanhangig waarbij men teruggaat tot in 1977! Dit is perfect mogelijk door het principe van de eenheid van inzicht en de eenheid van opzet te laten gelden. Men stelt dan dat iemand die jaar na jaar te veel onkosten en valse aftrekposten heeft vermeld, een fraudeur is, want dat hij bestendig leeft met het inzicht de fiscus te bedriegen. Op die manier kan er geen verjaring zijn. Het is hier niet de plaats om de correctheid van deze redenering te onderzoeken, maar wij stellen vast welke extensieve interpretatie de rechtbanken, tot op het hoogste niveau, geven aan het begrip eenheid van opzet of eenheid van inzicht. Men mag van de verjaring dus niet de boeman maken. Niet de verjaringstermijnen zijn er de oorzaak van dat zaken niet worden opgelost, maar wel het feit dat de parketten hun werk niet doen.

Als men de verjaringstermijnen verlengt, zal het gevolg zijn dat de dossiers nog langer aanslepen en de vonnissen nog langer uitblijven.

Ik vind dit een al te gemakkelijk toegeven aan een begrijpelijke verontwaardiging van een publiek dat vanzelfsprekend niet weet wat de zin en het mechanisme zijn van een verjaring en ook niet weet welke mogelijkheden de strafprocedure biedt om voor ernstige overtredingen over de termijnen heen te gaan. Dat publiek weet ook niet dat indien de onderzoeksgerechten en de parketten hun werk correct doen de verjaring voor het merendeel van de gevallen geen probleem kan zijn.

Laten wij toch in gedachte houden dat het doel de middelen niet heiligt, hoe eerbiedwaardig dit doel ook is. Dit principe is precies het kenmerk van de democratische rechtsstaat.

Dat begrip bijbrengen vraagt heel wat meer dan vlug enkele populair klinkende maatregelen nemen. Daarin spelen de media een rol, al reageren die soms al te lichtvaardig. Belangrijk zijn ook opvoeding, onderwijs en volksoepvoeding om alles in een juister perspectief te brengen.

Het is voor een land noodzakelijk dat fiscale fraude snel en doeltreffend wordt vervolgd. Ons land is er niet bij gebaat dat men een zaak *in aeternum* kan blijven rekken om op die manier de inactiviteit van sommige onderdelen van ons openbaar bestuur te camoufleren. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Verreycken.

De heer Verreycken (Vl. Bl.). — Mijnheer de Voorzitter, ik hoop dat ik de collega's niet ontgoochel als ik de voorspellingen niet vervul die uitgesproken werden tijdens de feestrede van de helderziende bode van de socialistische mutualiteiten. Hij voorspelde wat ik zou zeggen en meende te weten wat mijn partij denkt, al had ik over de begroting nog niet het woord gevoerd. Hij maakte ook een duidelijk foute veronderstelling door vrijwillige solidariteit tussen Vlamingen te verwarren met betaalplicht en hij citeerde zelfs cijfers over de sociale zekerheid die de ministers ons altijd hebben onthouden. Van waar die cijfers komen, is mij dan ook een raadsel.

Wat de interpretatie van solidariteit betreft, ben ik het eens met de analyse die de heer Schiltz zonet maakte. Ik ga wel niet akkoord met de remedie omdat ik bezwaar heb tegen het voorstellen van gesprekken als alleenzalmakende oplossing gezien de toegevingen die de Vlamingen onder welk bestuur dan ook doen.

De bespreking van vandaag is op zijn minst hallucinant te noemen. Wij bespreken hier een begroting voor 1994 en hanteren voor de opstelling én voor de bespreking ervan parameters en normen die één voor één onjuist blijken te zijn. Wie kan een begroting bespreken zonder te weten welke invloeden de cijferdansen nog zullen wijzigen? Wie kan een Regering volmachten geven om alle begrotingsbeslissingen nog « globaal » aan te passen aan de resultaten van nog niet afgeronde besprekingen?

De allereerste norm, de economische situatie, werd in het verleden steeds weer neerwaarts aangepast door economen, door bankverantwoordelijken én door de werkelijkheid. Met andere woorden, er is minder werk aanbod. De enigen die dit aanbod kunnen verhogen, zijn de werkgevers, die stelselmatig geconfronteerd worden met de te grote Belgische schuldenlast, veroorzaakt door niet-voortuitziende politici, waardoor elke reële verlaging van de loonlast onmogelijk wordt. De opdracht « werk-geven » van de werkgevers, die zij gaarne zouden vervullen, indien de omzet zulks rechtvaardigde, wordt dus gehypothekeerd door politici, terwijl werkgevers wel degelijk ter verantwoording kunnen worden geroepen voor wanbeleid en politici nooit enige verantwoordelijkheid dragen. De norm van de economie wordt door politici ondergaan, doch veel te weinig beïnvloed wegens het Belgische bankroet. Wie kansen wil bieden aan de economische heropleving, moet een optimale relatie onderhouden met de werkgevers, wat de vakbonden daar ook mogen over denken en verklaren.

Een tweede norm is de werkloosheid. Hier wordt vaak gegooid met cijfers. Men spreekt van 10 tot 15 pct. werklozen. Er werd vandaag reeds gezegd dat de werkloosheid in België, die 9,5 pct. bedraagt, lager ligt dan het Europees gemiddelde, dat 10,6 pct. bedraagt. Zeer bewust, om louter verbloemende redenen, wordt bij de bepaling van dit cijfer voorbijgegaan aan de langdurig werklozen, de oudere werklozen die niet meer werkzoekend zijn, de afgestudeerden van particuliere scholen, de bij wet afgeschafte landlopers, de asielzoekers, de gehandicapten, de zelfstandigen die het drama van een bankroet beleefden, de geschorsten van stempelgeld, de ontslagen ambtenaren. Ik kan zo blijven doorgaan met het opsommen van alle categorieën die bewust uit de werkloosheidscijfers worden gehouden. Indien wij die er allemaal bijtellen, zouden wij natuurlijk een heel pak boven het Europese gemiddelde zitten.

Ook deze vervalste norm kan dus geen ernstige bespreking van de begroting mogelijk maken. Enkel wie de totale omvang van de werkloosheid kent, kan misschien sleutelen aan het verminderen ervan. Wie zich beroept op manklopende en onvolledige statistieken, zal steeds manklopende en onvolledige oplossingen aanreiken.

Wat dan met de norm van de rentelasten, waarmee te pas en te onpas wordt gezwaaid, zelfs om kleinere beleggers te bestraffen, zoals blijkt uit de intentie tot vervroegde terugbetaling van leningen? Ook die norm is helemaal niet constant en wordt stelselmatig vanuit buitenlandse financiële belangengroepen opgelegd.

Blijft nog de norm van de voorziene inkomsten en uitgaven die de enige norm zou mogen zijn. De gevolgen van het « Dehaeneplan » zijn niet voorspelbaar, omdat het hele plan nog steeds wijzigbaar is. Dit plan zal in belangrijke mate de inkomsten en de uitgaven wijzigen. Hoe kan men een begroting bespreken die helemaal afhankelijk is van mechanismen die nog moeten worden bepaald?

Waarom wordt eigenlijk deze begroting besproken? Is dit een vorm van veredelde bezigheidstherapie? Of moet de goedkeuring van deze normeloze cijferdansen door de stemverplichte meerderheid dienen als legitimatie voor de regering om verder te klungelen?

En ik gebruik deze laatste term met opzet, omdat de voorbije regeerperiode niet met zachtere uitdrukkingen kan worden omschreven. Enkele voorbeelden zullen duidelijk maken wat ik bedoel.

Terwijl de inwoners van België worden bedreigd in hun welvaart en in hun welzijn door de geplande brutale aantasting van hun bestedingsvermogen, werd hier door een volgzame meerderheid de civiele lijst met vele miljoenen verhoogd. Een familie, één feodaal restant blijft dus onaantastbaar en wordt in dat gevoel van onaantastbaarheid bevestigd door de geschenkmiljoenen. Deze meerderheid meent dat nog steeds een tiende penning verschuldigd is aan de landvoogden en begrijpt niet dat dergelijke domme speldeprikken de inwoners van dit land aanzetten tot burgerlijke ongehoorzaamheid. Het spelletje van de belastingontwijking wordt tot noodzaak indien de ongelijkheid blijft behouden. De nieuwe controleurs waarmee het SP-congres het leger van staatsambtenaren wil verzwaren, zullen niets kunnen uitrichten wanneer niet van hieruit signalen worden gezonden die het belang van fraudebestrijding onderstrepen. Die signalen zullen enkel geloofwaardig zijn indien politici in eigen vlees snijden en niet langer met de vinger worden gewezen voor smeergeld-affaires en voor het weggeven van zuurverdiende belastinggelden aan veelverdieners.

Een tweede voorbeeld is nog recenter. De Europese Top werd voorbereid door de man die, omwille van zijn gevoel voor subtiliteit, omwille van zijn meermaals gedemonstreerde superdiploma-tische talenten, namelijk Eerste minister Dehaene, gans Europa moest afreizen. Enkel het persoonlijk afgeven van de uitnodiging voor het Brusselse Eurofeest kon schijnbaar de bode van dienst geruststellen. Dezelfde Europese Top zorgde voor een ongeziene invasie van kabinetsmedewerkers, perslui, personeelsleden en ook enkele ministers. Geld genoeg! Deze financieel miljoenenzware Top beviel van de vaststelling dat de werkgelegenheid moet worden aangezwengeld. Wie voor dergelijke evidentie een Top nodig heeft is het niet waard dat hij zichzelf het recht aanmatigt het volk te vertegenwoordigen. Deze demonstratie van verspilzucht is evenmin bevorderlijk voor de gevraagde burgerzin vanwege de ophoester van belastingen.

Een laatste voorbeeld van klungelarij kan worden gevonden in het Sint-Michielsakkoord. Omdat de bestedingen in het Waalse onderwijs veel hoger liggen dan in Vlaanderen werd de federale overheid verplicht bij te passen. De dotaties werden dus aangepast, waarbij aan Vlaanderen ongevraagd 38 miljard werd gegeven, enkel omdat Wallonië weigerde het bestedingspatroon inzake onderwijs op een verantwoorde wijze aan te passen. Ondertussen blijkt dat de dotaties die via de financieringswet naar de Gemeenschappen gaan, zullen worden uitgehold door een nog steeds in de lucht hangende nieuwe indexbepaling. Met andere woorden, de onzekerheid van de federale Regering bezwaart het werken van de Gemeenschapsregeringen die niet weten op welke wijze ze hun begroting moeten opstellen. Dezelfde vaststelling van Waalse overconsumptie inzake gezondheidsbestedingen die blijkt uit het reeds geciteerde RIZIV-rapport zal evenmin leiden tot het leggen van de verantwoordelijkheid bij de Waalse overbesteders. De sociale zekerheid wordt niet aan de Gemeenschappen toegewezen alhoewel het voor iedereen duidelijk is dat enkel dan de onverantwoorde overbestedingen zullen verminderen.

De drie voorbeelden waar ik me toe beperkte, zijn naar believen te vervollijken met andere anomalieën die, net zoals de drie genoemde, slechts één besluit mogelijk maken: deze Staat wordt en werd slecht beheerd. Waarom nog langer federale belastingen innen, deze afroten en herverdelen, wat erop neer komt dat Vlaams belastinggeld eerst getransfereerd wordt naar Wallonië en dan als dotatie bij gebrek aan richtinggevende normen aan de Gemeenschappen wordt teruggestort? Deze chaotische, geldverslindende, en nodeloze omweg moet verdwijnen. Enkel een volledige verantwoordelijkheid inzake alle inkomsten en uitgaven toekennen aan de Gemeenschappen, enkel die eindstap kan soelaas brengen. Het Tsjechisch-Slowaakse model kan hier als voorbeeld dienen.

Collegae, wat te denken van een bedrijfsleider die door zijn schuldeisers voor de rechtbank wordt gedaagd, en ter verdediging aanvoert dat zijn schuld beheersbaar was? Hij kan toegeven dat de gecumuleerde schuld niet meer terug te dringen was, maar dat toch — op jaarbasis — een vermindering kon worden opgetekend. De totale schuld van zijn bedrijf bleef weliswaar onherroepelijk stijgen door slecht beheer, maar per jaar steeg ze minder. Dit minder stijgen interpreteert de bedrijfsleider als een daling. Dat de schuldeisers enkel rekening houden met de totale schuldenmassa, met de schuldenberg die onafbouwbaar bleek te zijn, begrijpt de bedrijfsleider niet. Uiteraard zal de rechtbank deze man veroordelen wegens kennelijk wanbeheer, en hem zelfs voor zijn persoonlijke verantwoordelijkheid stellen. Politici daarentegen, die net dezelfde foute denkwijze hanteren, blijven zichzelf opwerpen als goede bestuurders, en blijven hengelen naar de gunst van de kiezer.

Het zal iedereen duidelijk zijn dat deze wijze van geldbeheer nooit de goedkeuring van het Vlaams Blok kan wegdragen. De verschillende culturen in dit land leiden nog steeds tot verschillende gedragpatronen, tot verschillende bestedingspatronen. Enkel het toewijzen van de volledige fiscaliteit, het volledige beheer over inkomsten en uitgaven aan de Gemeenschappen zal de Belgische miljardendans kunnen beëindigen.

Deze vanzelfsprekendheid, die groeit in de geesten — en heel wat sneller dan ivoren-toren-politici vermoeden — zal het zelfbestuur der volkeren onafwendbaar maken, ook in dit land. Ik weet dat de erfgenamen van het uitgeholde, bankroete, en doodzieke België, een negatieve erfenis zullen meekrijgen. Ik weet dat zij ook de schulden zullen erven in de mate dat zij ze zelf genereerden, maar alles is beter dan het normeloze schijnbeheer van de huidige onbestuurders.

Aan de begrotingsdienst van vandaag geef ik de raad: leg de boeken neer, en beken eindelijk uw onmacht. De kringen van paleisdwelers zullen er u om haten, maar de volgende generaties zullen u er dankbaar voor zijn. En indien politici deze laatste stap niet willen zetten, dan zal « zijne majesteit het volk » het wel voor hen doen. Daartoe wil het Vlaams Blok graag een steentje bijdragen. Het kunstmatige België ten nadele, mijn land Vlaanderen ten bate! (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Goovaerts.

De heer Goovaerts (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, op mijn beurt wil ik enkele opmerkingen bij deze begroting formuleren.

Deze begroting is achterhaald. In de commissie voor de Financien heeft de minister van Financien zelf verklaard wat bij het opstellen van deze begroting geen rekening werd gehouden met het globaal plan. Hij stelde bovendien dat de groei van de werkgelegenheid op de eerste plaats van de KMO's wordt verwacht, maar in deze begroting vinden wij geen enkele maatregel die dit moet ondersteunen. In diezelfde commissie zei de minister van Begroting dat, voor het herstel van de werkgelegenheid een lineaire maatregel zal worden getroffen tot vermindering van de patronale sociale lasten op de laagste lonen. Moeten wij uit die twee stellingen concluderen dat de KMO's het meest nood hebben aan laaggeschoolden, die jammer genoeg de laagste lonen verdienen? Moeten wij in de eerste plaats van deze werknemers verwachten dat zij de KMO's zullen helpen om meer goederen en diensten te produceren?

De begroting voor 1994 is gebaseerd op een groeihypothese van het bruto binnenlands produkt van 1 pct., wat duidelijk een erg voortvarende conclusie is. Een studie van één van de grote banken wijst eerder op een nul-groei, terwijl de minister van Begroting in zijn uiteenzetting voor de commissie stelde dat men in Duitsland een groei verwacht van 0,5 tot min 1,5 pct. Men rekent in feite op de uitvoer en op de particuliere consumptie, terwijl men ondertussen het spaarvermogen van de bevolking afroomt. Men ziet echter een heel belangrijke factor over het hoofd, namelijk het vertrouwen van de bevolking in de economie.

De minister beweert dat de ontvangsten beter uitvallen dan geraamd. Dat is best mogelijk want in 1993 hebben een aantal fiscale maatregelen hun beslag gekregen. Hoe meer belastingen men heft, hoe meer er natuurlijk in het laatste komt. De betere

ontvangsten komen overduidelijk voort uit de verhoging met 1 pct. van de bijdrage voor de sociale zekerheid, de trimestrialisering voor de KMO's, de aanvullende crisisbelasting waarvan de opbrengst op 19 miljard werd geraamd, de wijziging van de BTW op intracommunautaire verrichtingen en de belasting op de reserves van levensverzekeringen en spaarrekeningen. De ontvangsten zouden in 1994 met 117 miljard moeten toenemen. Bovendien rekent men op een spontane groei van 79 miljard, die men verwacht van « de voor 1994 in aanmerking genomen economische ontwikkeling ». Men hoopt dat de toestand zo gunstig evolueert en roept dat dan maar kortweg uit tot werkelijkheid.

Als tweede reden voor deze spontane groei geeft men: « de aanvullende weerslag van de voordien genomen discretionaire maatregelen », of, in gewoon Nederlands, verhoogde belastingen. In de niet-fiscale ontvangsten stellen wij vast dat er in 1994 voor 181,8 miljard frank activa zal worden verkocht. In 1994 staan wij dus voor de totale uitverkoop. Ik keek er wel van op toen ik de minister dit cijfer hoorde citeren. Als men voor de ASLK — met alle kritiek die daarop terecht is uitgebracht — slechts 35 miljard kan krijgen vraag ik mij toch af waar men die 181,8 miljard in 1994 vandaan haalt. Wij zullen een tweede, derde en misschien wel vierde commissie moeten oprichten om al dat geld binnen te halen.

Uit wat voorafgaat blijkt duidelijk dat de ontvangsten worden opgeblazen. Er zal immers een verschil zijn tussen wat wordt vooropgesteld en de realiteit. Het voorziene netto financieringstekort van 315,3 miljard geraamd op 4,2 pct. van het BBP in 1994 zal er voor mij anders uitzien. Ik verwacht mij eerder aan 7 pct. dan aan 4,2 pct.

Als men de documenten en de uiteenzettingen van de ministers aandachtig leest, komt men tot de vaststelling dat men zich in werkelijkheid baseert en rekent op de daling van de kortetermijnrente en op een aantal vervroegde terugbetalingen. Ik vrees dat men daarin slechts tijdelijk soelaas kan vinden want anderen, meer gekwalificeerd dan ik, voorspellen dat de rentevoeten vanaf de tweede helft van 1994 opnieuw zullen stijgen in plaats van zich te stabiliseren op 6 pct.

Voor mij heeft de minister van Begroting in zijn uiteenzetting de echte boodschap aan dit land gebracht. Hij zegt: « U is er tussen 1988 en 1993 met 23,3 pct. op vooruitgegaan. » Dan vervolgt hij: « Nu zullen wij er tussen 1993 en 1994 allemaal samen op achteruitgaan. » Een achteruitgang van 2,6 pct. U herinnert zich ongetwijfeld bepaalde slogans waarbij men aankondigde dat wij er allemaal moeten op vooruitgaan. Deze keer gaan we er met deze Regering allemaal enthousiast op achteruit.

In verband met de werkloosheid stellen wij vast dat de actieve bevolking na het jaar 2010 gevoelig zal dalen. Men verwacht een daling van 4 377 000 eenheden tot 4 127 000 in 2040. In 1993 zal de actieve bevolking 4 328 000 eenheden tellen, terwijl het aantal gepensioneerden van 2 200 000 op dit ogenblik zal oplopen tot 2 595 000 in 2010 en naar 3 634 000 in 2040. Op dat ogenblik zal de actieve bevolking er met 10 pct. op achteruitgegaan zijn. Daaraan verbinden wij dus de vergrijzing van de bevolking en volgende cijfers in vergelijking met 1970, toen er 44 uitkeringstrekkers waren per 100 werkenden. In 1990 liep deze verhouding op tot 96 voor 100 werkenden. De afhankelijkheidsgraad van de uitkeringstrekkers ten opzichte van de werkenden zal tegen het jaar 2000 zijn opgelopen tot 105 voor 100. In 2020 situeren deze cijfers zich rond 101 en 117 en in het jaar 2040 rond 124 en 136.

Sedert 1970 gingen 428 000 jobs verloren in de verwerkende nijverheid en kwam er een jobcreatie van 535 000 eenheden in de dienstensector waarvan er 33 000 moeten worden afgetrokken omdat zij tot in 1997 zullen verloren gaan.

Wanneer men deze cijfers bekijkt, is het duidelijk dat gesleutel alleen niet langer volstaat, maar dat er een bom, een initiatief nodig is, dat op een explosievere manier voor banen zorgt. De door de Regering voorgestelde maatregelen zijn uiteindelijk slechts lapmiddelen.

Waar zal de Regering haar middelen vinden? Volgens het verslag zal zij die middelen vinden bij de gemiddelde Belg aangezien die 19 pct. van zijn inkomen spaart. Enkele jaren geleden werd slechts 14 tot 15 pct. van het beschikbaar inkomen gespaard.

Om de Belg opnieuw vertrouwen te geven zal de Regering wel iets anders moeten bedenken dan belastingverhogingen en afomingen!

Het hernemen van de consumptie kan niet worden bereikt via de 19 pct. die de Belg heeft gespaard, want de mensen zijn niet bereid een deel van hun spaargeld om te zetten in consumptiegoederen.

Mijnheer de Vice-Eerste minister, u wilt de werkgelegenheid opkrikken door u te concentreren op de laagste lonen. U wilt het tekort in de werkloosheidssector verminderen. Indien u echter de consumptie wilt stimuleren, moet u veel bredere maatregelen nemen tegenover de arbeidsmarkt. Het artikel 80 werd als basis voor een deel van het werkgelegenheidsbeleid op een enigszins hypocriete manier gebruikt om 2 715 mensen in 1987 werkloosheidsvergoeding te ontzeggen. In 1991 ging het om 23 273 mensen. Het zou beter zijn het recht op een werkloosheidsvergoeding in de tijd te beperken.

Volgens de minister van Begroting moest oorspronkelijk in 120 miljard worden voorzien om de door de Regering vooropgestelde doelstelling te bereiken. Uiteindelijk is het bedrag opgelopen tot 460 miljard.

Het zal de Regering niet mogelijk zijn het potentieel aan ontvangsten te blijven opdrijven. De uitgaven nemen nog steeds toe omdat de Staat zich blijft bezighouden met een aantal taken die hij beter niet op zich zou nemen.

Ik vrees dat er eigenlijk slechts enkele mogelijkheden meer overblijven: kapitaalvlucht, uiteenvallen van België, inflatie of devaluatie. Desaanvaande is het opnieuw de minister van Begroting die interessante zaken zegt, bijvoorbeeld: «dat door de concurrentiële competitiviteitsmaatregelen vooral de wisselkoersen van belang zijn». (Applaus.)

M. le Président. — La parole est à M. Vancrombruggen.

M. Vancrombruggen (PS). — Monsieur le Président, ce budget s'inscrit dans la ligne des exercices budgétaires successifs qui nous ont été soumis depuis l'accord de Gouvernement, en avril 1992. Il importe toutefois d'en évaluer la portée par rapport à deux objectifs fixés par le Gouvernement.

Le premier lui est imposé par le contexte de l'Union européenne et les critères de convergence en vue de ramener le déficit de l'ensemble des pouvoirs publics à 3 p.c. d'ici fin 1996.

Les décisions prises depuis le début du mois d'avril 1993 contribueront effectivement à ramener le besoin net de financement des pouvoirs publics d'un niveau de quelque 7 p.c. du produit intérieur brut en 1992 et en 1993 à l'objectif de 4,7 p.c. en 1994, tel que fixé dans le plan de convergence.

Le second objectif résulte de l'incidence de l'une des récessions les plus importantes, peut-être même la plus importante, que l'économie occidentale ait eu à subir depuis la fin de la seconde guerre mondiale, avec la présentation d'un plan global pour l'emploi, la compétitivité et la sécurité sociale.

L'excellent rapport de notre collègue Garcia me dispense d'aborder les thèmes majeurs de ce projet de budget. Aussi, je me propose de limiter mes commentaires à quelques aspects particuliers qui ont retenu mon attention et qui portent sur la compétitivité, l'emploi et la fraude fiscale.

Généralement, le discours sur la compétitivité est accompagné d'un «chantage à l'emploi»: si la compétitivité ne s'améliore pas, nous perdrons des parts de marchés et l'emploi se réduira.

Or, la compétitivité d'une entreprise ne tient pas seulement au coût salarial. Ainsi, dans l'industrie manufacturière, celui-ci ne dépasse pas 30 p.c. du coût total des produits; dans l'industrie du pétrole et de la pétrochimie, le coût salarial n'excède pas 10 p.c. Dans ces secteurs dits de pointe, comme d'ailleurs dans beaucoup d'autres domaines, les charges financières constituent une part importante des coûts. Si les taux d'intérêt sont une charge pour les entreprises, ils sont aussi une source de profits pour les banques.

La compétitivité tient également, et de plus en plus, à la qualité des produits et des services. Or, la qualité dépend de l'entreprise elle-même. Malheureusement, trop de sociétés se contentent de fabriquer des produits quelconques au lieu de se forger un créneau

de qualité et de compétence. D'autres se contentent de court terme et négligent l'avenir. Et, dans ce cas, une amélioration de la compétitivité ne les sauvera pas mais ne fera que reculer une échéance qui sera soit celle de la fermeture, soit celle de la spécialisation qualitative, ce qui est nettement mieux mais ne fait pas pour autant le bonheur des travailleurs licenciés.

Il me paraît par conséquent essentiel de ne pas faire supporter l'amélioration de la compétitivité des entreprises par le seul facteur «travail» mais par une plus juste répartition des charges entre les travailleurs, les entreprises et les banques.

De nos jours, le progrès se mesure en emplois. L'emploi est devenu la condition première du bien-être social et de la stabilité de l'ensemble de la société.

C'est à tort que l'on attribue parfois au Gouvernement la responsabilité du chômage ou de la crise économique, alors que, dans une économie libérale, le pouvoir économique lui échappe largement: le libéralisme réclame d'ailleurs la liberté totale pour les entreprises et le moins d'intervention possible de l'Etat.

En fait, tout ce que le système libéral demande à l'Etat, c'est de lui créer les meilleures conditions pour permettre la rentabilité des capitaux. De l'emploi, bien sûr, il n'en est pas question.

Dans la situation de crise économique actuelle et de chômage important, le rapport de forces joue en défaveur des travailleurs. C'est pourquoi nous réclamons vigoureusement une politique équilibrée dans les efforts et plus convaincante dans les espérances en matière d'emploi.

Notre groupe exige que les entreprises dont on veut sauvegarder la compétitivité participent à la création d'emplois. La responsabilité des entreprises est engagée. Elles peuvent agir, elles en ont les moyens. Les prix de l'énergie et des matières premières sont faibles, les taux d'intérêt sont à la baisse, l'Union européenne s'oriente vers des mesures de relance de l'activité. Le drame serait que les entreprises continuent obstinément à s'enfermer dans une poursuite effrénée de la réduction des coûts, c'est-à-dire dans l'aggravation de la crise et du chômage.

Est-il par ailleurs normal d'entendre les trois grandes banques de ce pays annoncer chacune triomphalement des bénéfices de plusieurs milliards de francs sur le premier semestre de 1993, alors que le chômage n'a cessé de croître pendant cette même période et que le pouvoir d'achat de la grande masse des gens est directement menacé?

Comment ne pas comprendre la juste colère des travailleurs, les réactions syndicales, et notamment celle de la FGTB? Manifestement, nous avons assisté ces dernières semaines à un grand réveil social. C'est un élément majeur qui continue à nous interpeller tous et renforce davantage notre attachement à la recherche de solutions équitables, s'appuyant sur la capacité contributive de chacun.

Cette démarche doit aller de pair avec une accentuation de la lutte contre la fraude fiscale et le blanchiment de l'argent. Ce Gouvernement a déjà pris de nombreuses mesures à l'égard de la fraude, et cela explique probablement l'amélioration des rentrées fiscales de cette année, malgré la récession.

Il serait toutefois utile d'en suivre l'évolution et d'en faire plus amplement état. Nous constatons en effet que les dysfonctionnements et les mécanismes de fraude fiscale prennent une proportion considérable et ont pour effet de créer une crise de confiance au sein de la population.

C'est pourquoi le PS considère que toutes les mesures prises et les nouvelles mesures envisagées en la matière doivent être globalisées dans un plan d'action impliquant l'administration des Finances et le ministère de la Justice. Ce plan d'action devra souscrire à une obligation de résultat. Il aurait, en outre, pour objectif d'évaluer toutes les mesures légales et administratives qui ont été prises, d'établir les règles de déontologie, de suivre la formation des contrôleurs, d'accélérer le plan de restructuration, notamment en ce qui concerne l'impôt des sociétés et, enfin, de fournir un bilan annuel quant au résultat.

A cette fin, nous estimons qu'une table ronde doit être tenue d'urgence sur la fraude, pour une plus grande transparence et pour que les gens se rendent compte concrètement des réalisations

dans ce domaine. C'est la condition indispensable pour que notre population puisse retrouver confiance en l'équité et la justice fiscale.

En ce qui concerne l'arriéré en matière de contributions directes, c'est-à-dire les montants enrôlés qui ne sont pas perçus, M. le ministre des Finances, dans sa réponse à une question écrite que je lui adressais en décembre 1992, en estimait le montant à quelque 144 milliards. Bien que non publié, l'arriéré en matière de TVA est également très important.

Ce gonflement des retards de paiement des impôts et taxes est un phénomène bien connu depuis plusieurs années et je souhaiterais que M. le ministre des Finances me précise le montant actuellement connu du retard fiscal afin de pouvoir en suivre l'évolution.

M. Maystadt, ministre des Finances. — Dans la réponse que j'ai adressée à votre question parlementaire, j'indiquais également que la proportion effectivement récupérable de ce montant de 144 milliards était relativement faible. En effet, une partie de cet arriéré ne pourra pas être récupérée soit parce que le contribuable, débiteur de l'impôt, est insolvable, en faillite ou que sa société est en liquidation, soit parce qu'il a purement et simplement disparu de la circulation.

Par ailleurs, j'ai également précisé qu'une partie importante de ces 144 milliards faisait encore l'objet d'un contentieux. Le gonflement du contentieux est en effet un phénomène que nous ne pouvons que constater. Les contribuables ont de plus en plus tendance à introduire des réclamations — on assiste à une certaine forme de démocratisation de la défense du contribuable —, à faire traîner les procédures et à différer, dans la mesure du possible, le moment de payer l'impôt. Il s'agit là d'éléments dont il faut tenir compte lorsqu'on porte une appréciation sur cet arriéré.

Prétendre que l'Etat pourrait engranger une somme de 144 milliards est pure illusion! La quotité immédiatement récupérable est estimée généralement à 10 p.c. environ.

M. Vancrombruggen (PS). — Je vous remercie de ces précisions, monsieur le ministre.

En ces temps de rigueur budgétaire où les efforts consentis par la population atteignent un seuil de saturation, la juste perception de l'impôt apparaît comme un enjeu de première importance pour le PS.

N'est-ce pas au moment où les sociétés connaissent des crises majeures qu'elles se dévoilent le mieux aux yeux de leurs scrutateurs?

Les événements qui se succèdent ces dernières semaines, voire ces derniers mois — et la situation inquiétante des usines Boël à La Louvière en est une pénible illustration — montrent que nous nous trouvons à un tournant de l'histoire économique, sociale et fiscale et, sans doute aussi, démocratique dans ce pays.

C'est maintenant ou jamais qu'il faut refuser les processus systématiques d'appauvrissement et de désertification économique de nos régions.

La finance et les affaires font leur métier. Au monde politique de faire le sien en leur imposant des codes et des limites.

Certes, il serait sot de surestimer la puissance de la politique; il serait, par contre, mortel de tout minimiser au point d'oublier qu'elle peut se faire obéir.

Les socialistes manifesteront leur confiance au Gouvernement pour qu'il concrétise à travers ce budget, la volonté qu'il affiche de faire face aux défis auxquels nous nous trouvons confrontés. *(Applaudissements.)*

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Geens.

De heer Geens (CVP). — Mijnheer de Voorzitter, de verslagen van de commissiebesprekingen zijn van uitstekende kwaliteit; de heer Hatry heeft dit trouwens bevestigd. Ik heb ze grondig gelezen, vooral met de bedoeling de merites van de ministers te onderstrepen.

Uit hetgeen op pagina 10 van het verslag staat, moet ik evenwel concluderen dat de minister van Financiën met ongelijke wapens strijdt. De ontvangsten voor de financiering van de andere overhe-

den bedragen ongeveer 902 miljard, wat een toename betekent van 7,6 pct. ten opzichte van het jaar voordien. De Rijksmiddelenontvangsten stijgen daarentegen slechts met 5,9 pct. Indien deze ontwikkeling voortduurt, wordt de Rijksmiddelenbegroting het residu, nadat de andere overheden een te groot deel van de taart hebben genomen. Ik pleit niet voor een wijziging van deze gegevens, maar wel voor de primauteit van de minister van Financiën van de federale Regering in het globaal, budgettair beleid van het land met het oog op zijn cohesie. Dit is trouwens essentieel voor de economische en monetaire eenheid.

Een tweede opmerking betreft de fraude. Op pagina 21 van het verslag somt de minister van Begroting een reeks maatregelen op. Er wordt evenwel ook vermeld dat dit arsenaal onder meer met de uitbreiding van de anti-rechtsmisbruikmaatregel zal worden aangevuld.

Het zal onze liberale collega's wellicht interesseren te vernemen dat de maatregel tegen het anti-rechtsmisbruik eigenlijk de verwezenlijking is van een wens van een vorige minister van Financiën, Frans Grootjans. Op 9 juli 1985 verklaarde hij dienaangaande dat « de directe belastingen moeten gevestigd worden op grond van de economische werkelijkheid. Ofschoon de belastingplichtige inderdaad de gunstigste fiscale weg mag kiezen, is het niet voldoende de juridische werkelijkheid van opgestelde akten vast te stellen, doch moet bovendien worden nagegaan of de voorgestelde juridische constructie tevens weergave is van de bedrijfs-economische werkelijkheid, die evenwel niet geheel kan bestaan uit een reeks rechtshandelingen met de uitsluitende bedoeling fiscale voordelen te behalen en zodoende de belastingen te ontwijken. » Dit is duidelijk een maatregel die wij begin dit jaar hebben goedgekeurd, meer bepaald toen wij de wet in verband met de anti-rechtsmisbruikmaatregel hebben aangenomen.

De liberalen zouden er beter aan doen deze maatregel mede te steunen want dit is, met een aantal jaar vertraging, de uitvoering van de visie van de toenmalige liberale minister van Financiën.

Het verheugt me dat de minister deze wetgeving zal uitbreiden tot de indirecte belastingen, wat wij trouwens in de commissie hadden voorgesteld en waarop we zelfs hadden aangedrongen.

Ook de uitbreiding van de bevoegdheden van de dienst Bijzondere Belastinginspectie en van de administrateur-generaal hangt daarmee samen. Het verbaast me dat men hierover vragen stelt want zowel de BBI als de diensten van de administrateur-generaal bestaan sinds 14 november 1978. De bevoegdheden van de Bijzondere Belastinginspectie werden in 1980 bovendien uitgebreid door de toenmalige liberale minister van Financiën. Er wordt nu dus gewoon verdergewerkt aan een wetgeving die *ab initio* en in haar doelstellingen door de drie grote nationale partijen werd voorgestaan.

Ik moet de minister ook feliciteren voor zijn strijd tegen het witwassen van « crimineel geld ». De anti-witwascel is opgestart begin deze maand en volgens persberichten gaf dit reeds aanleiding tot heel wat meldingen, wat niet betekent dat het telkens gaat om « crimineel geld ». Het zou dan ook goed zijn indien de minister de cijfers die worden verspreid, kon bevestigen.

De Regering wil deze maatregelen uitbreiden tot « uit zware en georganiseerde belastingontduiking voortgekomen kapitaal ». Terecht, want bepaalde vormen van belastingontduiking en fraude zijn inderdaad crimineel. Wij zullen hierop dieper ingaan wanneer de ontwerpen van wet dienaangaande worden besproken. Inmiddels wil ik erop wijzen dat de huidige minister van Financiën belangrijke initiatieven heeft genomen op het vlak van de fraudebestrijding. Wij steunen hem daarbij in alle opzichten, en daarom werd in de commissie voor de Financiën een voorstel van resolutie besproken dat binnenkort trouwens ook in openbare vergadering zal worden behandeld. De inhoud van die resolutie moet worden omgezet in maatregelen.

Hetzelfde geldt ook voor de organisatie van het departement van Financiën. Een voorstel van resolutie is goedgekeurd door de commissie voor de Financiën en wordt hier nog deze week besproken.

Er is een interdepartementale provisie op de begroting van Financiën van 2,5 miljard. Voor sommigen is de verleiding groot om dit bedrag te spreiden over de totaliteit van de ambtenaren. Dit zou velen gelukkig maken. De commissie is echter van oordeel dat

deze provisie in eerste instantie moet worden gebruikt voor de organisatie en de modernisering van het departement. Graag vernam ik of de Regering dezelfde mening is toegedaan.

Mijn voorlaatste opmerking houdt verband met de inkomsten en de daaruit voortvloeiende politiek op het vlak van de werkgelegenheid. Volgens de Vice-Eerste minister en minister van Begroting is ... de beslissing om de inspanningen op de laagste lonen te concentreren ingegeven door studies die aantonen dat het werkgelegenheidseffect gemiddeld viermaal groter is bij deze politiek dan in geval van maatregelen tot algemene lastenverlichtingen». Dit doet mij denken aan de fameuze loonfondstheorie die wij in de cursus staatshuishoudkunde hebben geleerd. Deze theorie gaat ervan uit dat er een bepaald volume aan lonen is. Dit moet worden verdeeld. Indien het onder velen moet worden verdeeld, dan krijgt elke een minder dan indien het moet worden verdeeld onder weinigen. Volgens deze redenering zou men de werkloosheid in België perfect kunnen oplossen door alle werklozen in te schakelen in die sectoren waar de laagste lonen worden betaald. Deze manier van voorstellen komt wellicht karikaturaal over.

Het loon is evenwel de vergoeding voor de toegevoegde waarde die de arbeider realiseert bij het maken van een produkt of het leveren van een dienst. De Belgische werkgelegenheidspolitiek moet, zoals ook de Europese Unie dat in het Witboek schrijft, erop gericht zijn de produkties met de hoogste toegevoegde waarde te ontwikkelen. Op termijn is dat de enig mogelijke politiek. Wij gaan niet uit de werkloosheids crisis geraken door voorrang te geven aan de laagste lonen. Daarenboven vrees ik dat een aantal jonge mensen door zo'n politiek niet langer gemotiveerd zullen worden om zich goed te bekwaamen voor het leven. Wanneer de minst geschoolde en dus minder betaalde arbeiders het eerst aan hun trekken komen, zullen wij jonge mensen nog moeilijk kunnen motiveren om een zo hoog mogelijke scholing te bereiken en zullen wij mensen die aan het werk zijn, moeilijk kunnen motiveren om zich bestendig bij te scholen.

Mijn laatste opmerking betreft de wisselkoersen en de competitiviteit. De Regering heeft «concurrentiële competitiviteitsmaatregelen» uitgewerkt. Dit is een tautologie. Voor dit begrip bestaat trouwens een goede Nederlandse term, namelijk maatregelen gericht op het verhogen van de concurrentiekracht. Dit is bovendien ook gemakkelijker om uit te spreken.

Voor het welslagen van die maatregelen zijn volgens de Vice-Eerste minister en minister van Begroting vooral de wisselkoersen van belang. België moet zich steeds aanpassen aan de kunstmatig lage wisselkoersen van andere landen. Zo zou vooral de Italiaanse en de Britse beslissing zeer sterk hebben gewogen op de competitiviteitspositie van ons land tegenover Italië en Groot-Pittanië op de internationale markten.

Van twee zaken één. De stelling dat de wisselkoersen zeer belangrijk zijn wordt ook vandaag nog gehuldigd in de *Weekberichten* van de Kredietbank. België haalde een concurrentievoordeel uit de verlaging van de effectieve wisselkoersen. Dat is nu stilaan afgelopen door het welslagen van onze politiek tot het stimuleren van een sterke munt, waarvoor trouwens mijn felicitaties. Als dit het essentiële is dan zijn we eigenlijk al één wapen kwijt en moeten wij des te meer aandringen op maatregelen die de concurrentiekracht duurzaam — dus voor een periode van vijf, tien of meer jaren — herstellen.

Ik herhaal hier dat het een slechte politiek is te menen dat wij nu plots het ei van Columbus zouden hebben gevonden door onze aandacht toe te spitsen op de laagste lonen. Dat is onjuist. Onze mensen zijn te goed gevormd om tegen de laagste lonen te werken. Wij moeten streven naar een hoog inkomen voor alle burgers. Vanzelfsprekend moet het inkomen overeenkomen met de toegevoegde waarde die werd gecreëerd. Dat veronderstelt enorme inspanningen op het vlak van het onderzoek, de toepassing van de resultaten ervan, de oriëntering van de productiesectoren enz.

Mijnheer de Voorzitter, dat waren enkele, weliswaar genuanceerde, positieve elementen. Wij zullen in de commissie voor de Financiën, waar de samenwerking met de beide ministers perfect verloopt, moties indienen zowel in verband met de fraude als in verband met de organisatie en het management van het ministerie van Financiën. Die twee elementen zijn trouwens aan elkaar gekoppeld als een Siamese tweeling. De Senaat moet deze zaak

ernstig nemen. De maatregelen die de Regering voorstelt zullen voor ons een richtlijn zijn. Wij zijn wat dit betreft «positief» vooringenomen.

Mijnheer Hatry, we zijn het trouwens over de fundamentele zaken eens. Al de maatregelen werden destijds door u zelf en door uw liberale collega's mede voorgesteld. Sommigen ervan werden reeds toegepast. Wij moeten de aangegeven richting alleen maar blijven volgen. (*Applaus.*)

M. le Président. — La parole est à M. Hatry.

M. Hatry (PRL). — Monsieur le Président, avec un universalisme qu'il juge de bon aloi, M. Geens rappelle un «souvenir» selon lequel j'aurais été l'initiateur de pouvoirs accrus pour l'inspection spéciale des impôts. Je lui rappelle à mon tour que j'ai été rapporteur en 1986 de la charte du contribuable, laquelle a d'ailleurs été soutenue par son parti à l'époque. J'estime que, par la destruction de cette charte, on est en train de démembrer, de remplacer l'Etat de droit en matière fiscale par une véritable dictature. Un des points que j'ai évoqués ce matin — en l'absence de M. Geens — consiste en l'objectif de mon parti, formulé lors de son congrès du 20 novembre 1993: rétablir cet Etat de droit. Nous nous y emploierons dès que nous serons de retour au pouvoir.

M. Erdman (SP). — Ce sera sans nous!

M. Hatry (PRL). — Il s'agit d'un engagement formel que nous avons pris vis-à-vis de notre congrès le 20 novembre 1993.

M. le Président. — Nous poursuivrons cette discussion ce soir à 19 heures 45.

Wij zetten deze bespreking voort vanavond om 19 uur 45.

ONTWERPEN VAN WET — PROJETS DE LOI

Indiening — Dépôt

De Voorzitter. — De Regering heeft de volgende ontwerpen van wet ingediend:

1° Tot wijziging van de wet van 17 juni 1991 tot organisatie van de openbare kredietsector en van het bezit van de deelnemingen van de openbare sector in bepaalde privaatrechtelijke financiële vennootschappen, alsook van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 en van het Wetboek der met het zegel gelijkgestelde taksen;

Le Gouvernement a déposé les projets de loi ci-après:

1° Modifiant la loi du 17 juin 1991 portant organisation du secteur public du crédit et de la détention des participations du secteur public dans certaines sociétés financières de droit privé, ainsi que le Code des impôts sur les revenus 1992 et le Code des taxes assimilées au timbre;

— Verwezen naar de commissie voor de Financiën.

Renvoi à la commission des Finances.

2° Betreffende het statuut en de bezoldiging van het onderwijzend burgerpersoneel van de Koninklijke Militaire School;

2° Relatif au statut et aux rétributions du personnel enseignant civil de l'Ecole royale militaire;

3° Betreffende de aanwending van de krijgsmacht, de paraatstelling, alsook betreffende de periodes en de standen waarin de militair zich kan bevinden;

3° Relatif à la mise en œuvre des forces armées, à la mise en condition, ainsi qu'aux périodes et positions dans lesquelles le militaire peut se trouver;

4° Inzake de rechtstoestanden van het militair personeel;

4° Relatif aux statuts du personnel militaire;

- 5° Houdende statuut van de militairen korte termijn;
 5° Portant statut des militaires court terme;
 6° Betreffende de geldelijke rechten van de militairen.
 6° Relatif aux droits pécuniaires des militaires.
 — Verwezen naar de commissie voor de Defensie.
 Renvoi à la commission de la Défense.

VOORSTELLEN — PROPOSITIONS

Indiening — Dépôt

De Voorzitter. — De volgende voorstellen van wet werden ingediend:

a) Door de heer Laverge, tot wijziging van de artikelen 259*bis* en 259*quater* van het Gerechtelijk Wetboek;

Les propositions de loi ci-après ont été déposées:

a) Par M. Laverge, modifiant les articles 259*bis* et 259*quater* du Code judiciaire;

b) Door de heer Bouchat, tot opheffing van artikel 161 van de wet van 30 december 1992 houdende sociale en diverse bepalingen;

b) Par M. Bouchat, abrogeant l'article 161 de la loi du 30 décembre 1992 portant des dispositions sociales et diverses;

c) Door de heer Lenssens, tot wijziging van artikel 5 van de wet van 4 juli 1989 betreffende de beperking en controle van de verkiezingsuitgaven, de financiering en de open boekhouding van de politieke partijen.

c) Par M. Lenssens, modifiant l'article 5 de la loi du 4 juillet 1989 relative à la limitation et au contrôle des dépenses électorales, ainsi qu'au financement et à la comptabilité ouverte des partis politiques.

De volgende voorstellen van resolutie werden eveneens ingediend:

a) Door de heer Benker, betreffende het Internationaal Tribunaal voor de oorlogsmisdaden in ex-Joegoslavië;

Par ailleurs, les propositions de résolution ci-après ont été déposées:

a) Par M. Benker, concernant le Tribunal international contre les crimes de guerre en ex-Yougoslavie;

b) Door de heer Verreycken, inzake amnestie;

b) Par M. Verreycken, concernant l'amnistie;

c) Door de heren Meesters en Cuyvers, strekkende om tussen de federale Regering en de Gemeenschappen een coördinatie tot stand te brengen betreffende het curatief en preventief gezondheidsbeleid.

c) Par MM. Meesters et Cuyvers, concernant la coordination entre le Gouvernement fédéral et les Communautés des politiques de santé en matière curative et préventive.

Deze voorstellen zullen worden vertaald, gedrukt en rondgedeeld.

Ces propositions seront traduites, imprimées et distribuées.

Over de inoverwegingsneming zal later worden beslist.

Il sera statué ultérieurement sur la prise en considération.

De vergadering is gesloten.

La séance est levée.

(De vergadering wordt gesloten om 18 h 50 m.)

(La séance est levée à 18 h 50 m.)